

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

รายงานประจำปี 2563

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

ปัญหามลพิษด้านกากของเสียและสารอันตรายเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็นต้องเร่งดำเนินการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจนเกิดปัญหาขยะตกค้าง ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การถูกต้องด้านจากประชาชนในพื้นที่ ปัญหาการจัดการของเสียอันตรายชุมชน ของเสียอุตสาหกรรม รวมทั้งมูลฝอยติดเชื้อจนเกิดเป็นปัญหาการลักลอบทิ้งในพื้นที่หลายจังหวัดอันก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง และส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินงานเพื่อจัดการปัญหามลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย โดยเน้นดำเนินการเชิงรุก ป้องกัน และลดปัญหามลพิษ ด้วยการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 และอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับของเสียอันตรายและสารอันตราย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ ได้จัดทำมาตรการ แนวทางหลักเกณฑ์ทางวิชาการ และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกในการจัดการปัญหามลพิษด้านกากของเสียและสารอันตราย ตลอดจนการประสานการดำเนินงานให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และปัญหากรณีเหตุฉุกเฉินสารเคมีและลักลอบทิ้งกากของเสีย อีกทั้งการสื่อสารให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนได้รับทราบถึงข้อมูล และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษดังกล่าว ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เห็นความสำคัญของปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กรมควบคุมมลพิษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปี 2563 สามารถสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสามารถใช้อย่างประโยชน์จากรายงานฉบับนี้สื่อสารไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ต่อไป

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สิงหาคม 2564

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 การบริหารจัดการและโครงสร้างภายในกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

1.1	โครงสร้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	2
1.2	อัตรากำลังกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	3
1.3	อำนาจหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	4
1.4	งบประมาณในการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย	8
1.5	กิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	12

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย

2.1	แผนปฏิบัติการราชการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565	15
-----	--	----

ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

2.2	การลดขยะพลาสติกจากธุรกิจส่งอาหาร (Food Delivery)	20
2.3	มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	22
2.4	โครงการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	24
2.5	โครงการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	26
2.6	โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	28
2.7	การดำเนินงานตามมาตรการงดให้ถุงพลาสติก	30
2.8	การดำเนินงานภายใต้โครงการเมืองสวยใส ไร้มลพิษ (Clean and Green City)	33
2.9	การจัดทำข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย	37
2.10	การติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	39
2.11	การจัดการขยะอาหาร	42
2.12	การจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	45

สารบัญ

หน้า

ด้านการจัดการของเสียอันตราย

2.13	การดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	48
2.14	การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เชิงบูรณาการ	51
2.15	กลไกการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการ บริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	54
2.16	การพัฒนาระบบรองรับการจัดตั้งศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	57
2.17	การจัดการซากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	59
2.18	การจัดการกากกอนามัยที่ใช้แล้วในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)	61
2.19	การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังติดตามปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสีย อุตสาหกรรมในพื้นที่เสี่ยงจังหวัดสระแก้ว	64
2.20	ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม	66

ด้านการจัดการสารอันตราย

2.21	Application ERG4Thai การระงับอุบัติเหตุเบื้องต้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย	69
2.22	การประเมินความเสี่ยงเส้นทางการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายในพื้นที่เสี่ยง ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง	72
2.23	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ประจำปี พ.ศ. 2563	75
2.24	สถิติอุบัติเหตุจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย ประจำปี พ.ศ. 2563	77

ส่วนที่ 3 อนุสัญญาและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกากของเสียและสารอันตราย

3.1	อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal)	81
-----	--	----

สารบัญ

	หน้า
3.2 อนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตราย และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade: PIC)	84
3.3 อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants: POPs)	88
3.4 อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury)	91
3.5 การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกและขยะทะเล (Thailand – National Marine Debris Management Support)	94
3.6 โครงการลดขยะพลาสติกและขยะทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนในภูมิภาค	96
ส่วนที่ 4 การประชุมนานาชาติด้านการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
4.1 การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 5	99
4.2 การประชุม Third meeting of the intersessional process considering the Strategic Approach and sound management of chemicals and waste beyond 2020 ณ กรุงเทพมหานคร	103
ส่วนที่ 5 กฎหมาย มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านกากของเสียและสารอันตราย	
5.1 การทบทวนร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	107
5.2 การกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	109
5.3 การกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายจากชุมชน ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	112
5.4 การจัดทำมาตรฐานคุณภาพดิน	114
5.5 มาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์	116

สารบัญ

	หน้า
5.6 หลักเกณฑ์วิธีการเพื่อคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอย	119
5.7 แนวทางการจัดทำกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก	121
5.8 (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดมาตรฐาน ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	124
5.9 (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะ ที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)	126
5.10 (ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน	129
ส่วนที่ 6 การพัฒนาองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
6.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติการกองจัดการกากของเสีย และสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565”	132
6.2 แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	133
6.3 การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย	134
ส่วนที่ 7 เอกสารเผยแพร่ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
7.1 รายงานประจำปี 2562 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	138
7.2 รายงานสถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562	138
7.3 รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562	139
7.4 คู่มือในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนในท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปยังสถานที่กำจัด	139
7.5 คู่มือแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการของเสียอันตราย จากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	140
7.6 คู่มือพิทักษ์อุตสาหกรรมและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตรายภายใต้อนุสัญญาบาเซล ว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด	140
7.7 คู่มือปฏิบัติอย่างง่ายในการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	141
7.8 คู่มือลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ	141
7.9 คู่มือแนวทางในการวางแผนออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินงานและสถานที่ฝังกลบขยะ แบบกึ่งใช้อากาศ (Semi Aerobic Landfill)	142

สารบัญ

	หน้า
7.10 วารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย” ประจำปี พ.ศ. 2563	142
7.11 Infographic กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปี พ.ศ. 2563	143
ข้อมูลการติดต่อกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
ที่ปรึกษาการจัดทำรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
ผู้เรียบเรียงบทความรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	

ส่วนที่ 1

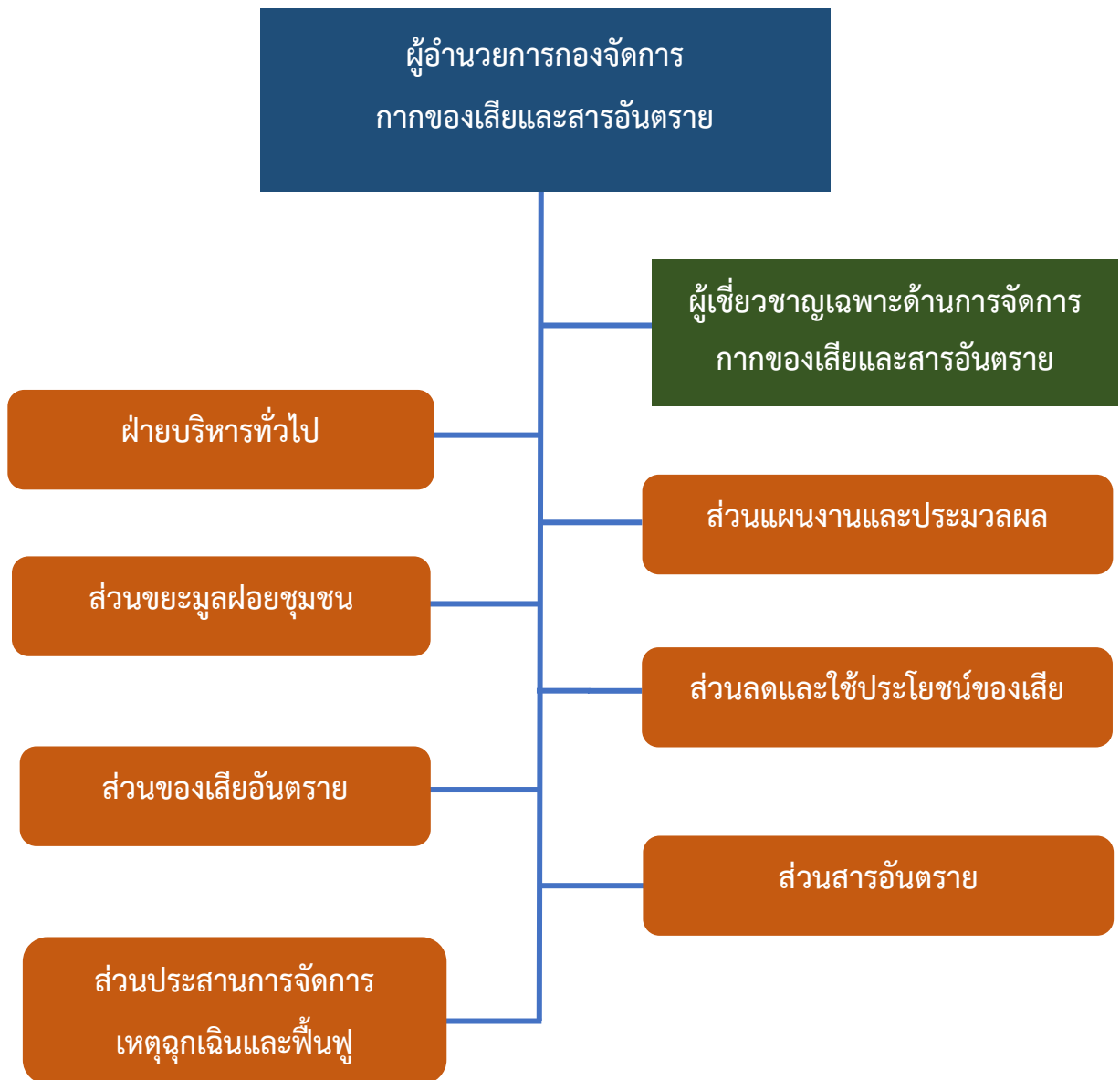
การบริหารจัดการและโครงสร้าง

ภายในกองจัดการกากของเสีย

และสารอันตราย

โครงสร้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

อัตรากำลังกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ส่วนงาน	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ	บุคคลภายนอก	รวม
1. ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	1	-	-	-	1
2. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย	1*	-	-	-	1
3. ฝ่ายบริหารทั่วไป	3	4	4	2	13
4. ส่วนแผนงานและประมวลผล	5 ^{1*}	-	4 ¹	1	10
5. ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน	7	-	3	3	13
6. ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	7 ^{**}	-	4	2	13
7. ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู	7*	-	1	3	11
8. ส่วนของเสียอันตราย	7 ²	-	3	2	12
9. ส่วนสารอันตราย	5	-	3	4	13
รวม	43	4	22	17	87

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563

หมายเหตุ

- 1 จำนวนข้าราชการตามอัตรากำลัง ซึ่งนับรวมข้าราชการที่ไปช่วยราชการ 1 คน
- 2 จำนวนข้าราชการตามอัตรากำลัง ซึ่งนับรวมข้าราชการลาศึกษาต่อ 1 ตำแหน่งแล้ว
- * จำนวนข้าราชการตามอัตรากำลัง ซึ่งนับรวมตำแหน่งที่ว่าง 1 ตำแหน่งแล้ว
- ** จำนวนข้าราชการตามอัตรากำลัง ซึ่งนับรวมตำแหน่งที่ว่าง 2 ตำแหน่งแล้ว

อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 51 ก วันที่ 20 กรกฎาคม 2561 และ

คำสั่งกรมควบคุมมลพิษ ที่ 410/2561 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2561)

เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติการกิจตามหน้าที่และอำนาจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงมีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการของกรมควบคุมมลพิษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว สอดคล้องกับกฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2561 กรมควบคุมมลพิษจึงกำหนดหน่วยงานภายในและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ดังนี้

1. เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
2. จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการมลพิษ ประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
3. จัดทำแผนการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน ประสานการปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการแก้ไขหรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่มีการปนเปื้อนหรือการแพร่กระจายจากกากของเสียและสารอันตราย
4. เสนอแนะ มาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
5. ติดตาม ตรวจสอบ และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
6. พัฒนาระบบ รูปแบบ หลักเกณฑ์ปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการลดมลพิษหรือการใช้ประโยชน์จากกากของเสียและสารอันตราย
7. เสนอแนะ ร่วมมือ และดำเนินมาตรการระหว่างประเทศด้านกากของเสียและสารอันตราย

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) ปฏิบัติงานบริหารทั่วไป และงานสารบรรณของกอง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุ
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบุคคล
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกผู้บริหาร
- (6) ดำเนินการควบคุม ดูแล บำรุงรักษา อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมการทำงาน และการรักษาความปลอดภัย
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ส่วนแผนงานและประมวลผล หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) ประสานและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (2) ประสานเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (3) ติดตาม วิเคราะห์ ประมวลผล และรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงาน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (4) บริหารจัดการระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (5) ประสานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายในกรม เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารราชการของกองบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (6) กำกับ เร่งรัด ติดตาม รายงานผลการปฏิบัติงานการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดทำตัวชี้วัด การปฏิบัติราชการ และประสานงานการจัดทำงบประมาณประจำปีของกอง
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (2) จัดทำแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เพื่อควบคุมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (4) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (5) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (6) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (7) ดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (2) จัดทำแนวทางการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อควบคุมการดำเนินงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (4) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (5) ศึกษา ประยุกต์ใช้รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถและสภาพปัญหาของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (6) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (7) ดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) สนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อการจัดการเหตุฉุกเฉินสารเคมีและของเสียอันตราย และการลักลอบทิ้งกากของเสีย
- (2) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะทางวิชาการในการจัดการเหตุฉุกเฉินสารเคมีและของเสียอันตราย และการลักลอบทิ้งกากของเสีย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีการจัดการเหตุฉุกเฉินสารเคมีและของเสียอันตราย และพื้นที่ปนเปื้อนการลักลอบทิ้งกากของเสีย
- (4) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษกรณีเหตุฉุกเฉินสารเคมีและของเสียอันตราย และการลักลอบทิ้งกากของเสีย
- (5) พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการเหตุฉุกเฉินสารเคมีและของเสียอันตราย และการลักลอบทิ้งกากของเสีย
- (6) จัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี เพื่อรองรับภารกิจภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- (7) ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนอันเนื่องมาจากการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. ส่วนของเสียอันตราย หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนงานด้านการจัดการของเสียอันตราย
- (2) จัดทำแนวทางการจัดการของเสียอันตราย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษอันเนื่องมาจากของเสียอันตราย
- (4) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการของเสียอันตราย
- (5) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษด้านของเสียอันตราย
- (6) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการของเสียอันตราย
- (7) ดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมทั้งประสานงานความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7. ส่วนสารอันตราย หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (1) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนงานด้านการจัดการสารอันตราย
- (2) จัดทำแนวทางการจัดการสารอันตราย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษอันเนื่องมาจากสารอันตราย
- (4) จัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษจากสารอันตราย รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการสารอันตราย
- (5) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการ ลดมลพิษจากสารอันตราย
- (6) ให้คำแนะนำ ปรีกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการสารอันตราย
- (7) ดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และประสานงานความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารอันตราย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

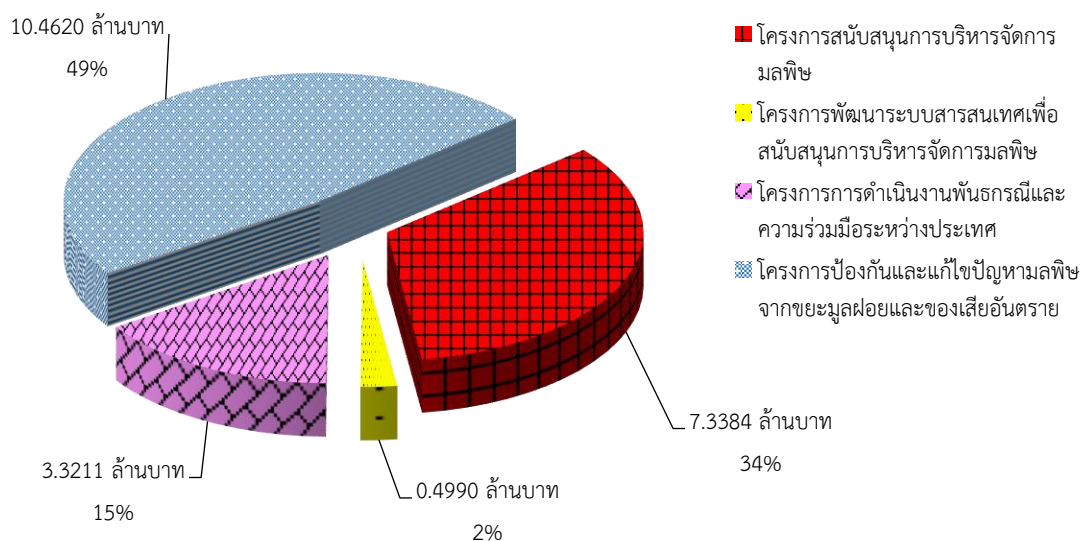

งบประมาณในการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 24,197,900 บาท ดังนี้

1. การดำเนินงานตามแผนงานและภารกิจต่าง ๆ ภายในกอง จำนวน 21,620,500 บาท ประกอบด้วย 1) โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ จำนวน 7,338,400 บาท 2) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ จำนวน 499,000 บาท 3) โครงการการดำเนินงานพันธกรณีและความร่วมมือระหว่างประเทศ จำนวน 3,321,100 บาท และ 4) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จำนวน 10,462,000 บาท

2. สนับสนุนการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ จำนวน 2,577,400 ล้านบาท

ภาพแผนภูมิแสดงงบประมาณในการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ตารางสรุปงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 แยกตามกิจกรรมหลัก ดังนี้

แผนงาน/โครงการ		งบประมาณ (ล้านบาท)	
		เงิน ภายในกอง	เงินโอน เบิกแทนกัน
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			
กิจกรรมที่ 1 พัฒนาเครื่องมือการบริหารจัดการองค์กรและการควบคุมมลพิษ			2.5774
กิจกรรมย่อยที่ 1 โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ		7.3384	
● สนับสนุนงานด้านขยะมูลฝอยชุมชน			
● สนับสนุนงานประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู			
● สนับสนุนงานด้านสารอันตราย			
● สนับสนุนงานด้านของเสียอันตราย			
● สนับสนุนงานด้านบริหารงานทั่วไป			
กิจกรรมย่อยที่ 2 โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ		0.4990	
● สนับสนุนงานประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู			
กิจกรรมย่อยที่ 3 โครงการการดำเนินงานพันธกรณีและความร่วมมือระหว่างประเทศ		3.3211	
● สนับสนุนงานด้านสารอันตราย			
● สนับสนุนงานด้านของเสียอันตราย			
รวมแผนงานพื้นฐานฯ		11.1585	
แผนงานบูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม			
โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย			
กิจกรรมที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการขยะและของเสียอันตราย			
● สนับสนุนงานด้านขยะมูลฝอยชุมชน		10.4620	
● สนับสนุนงานด้านลดและใช้ประโยชน์ของเสีย			
● สนับสนุนงานด้านของเสียอันตราย			
● สนับสนุนงานประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู			
● สนับสนุนงานด้านแผนงานและประมวผล			
● สนับสนุนงานด้านบริหารงานทั่วไป			
รวมแผนงานบูรณาการฯ		10.4620	
รวมทั้งสิ้น		21.6205	2.5774
		24.1979*	

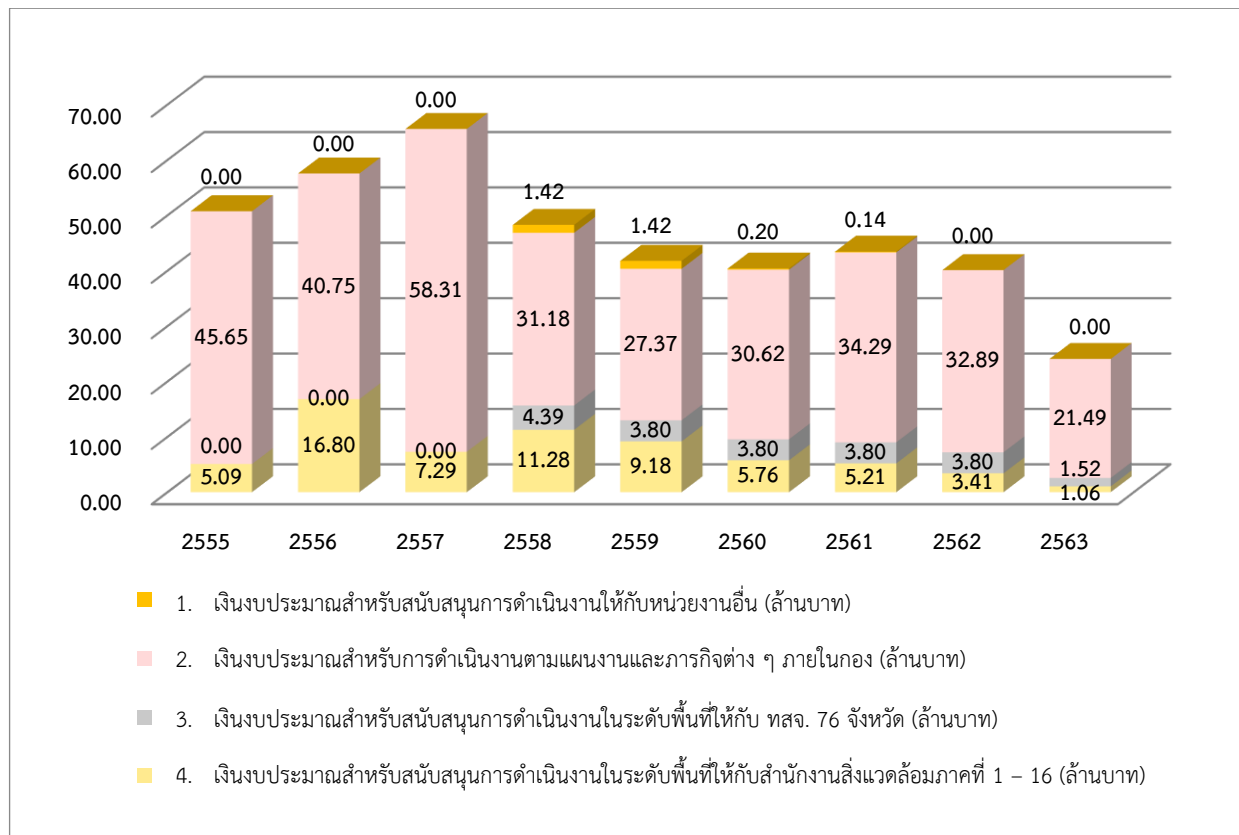
หมายเหตุ

* คือ งบประมาณ (สุทธิ) ที่มีการใช้จริงเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประกอบด้วย

(1) การจัดสรรให้ส่วน/ฝ่าย ใช้จ่ายตามแหล่งงบประมาณตามพระราชบัญญัติการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2563

(2) หักงบประมาณรายการต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว เช่น ส่วนกลางกรมควบคุมมลพิษ/ พระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2563/ เงินเหลือจ่าย (เงินอุดหนุน/ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว/งบลงทุน)

(3) รวมเงินโอนเปลี่ยนแปลงหมวดเงินงบประมาณ เช่น งบลงทุน (ตาชั่ง และห้องผู้เชี่ยวชาญ)

ภาพแผนภูมิแสดงงบประมาณที่สนับสนุนการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2563

หมายเหตุ

1. เงินงบประมาณสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานให้กับหน่วยงานอื่น ประกอบด้วย
 - 1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2559 กจส. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับ สส. เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกากของเสีย
 - 2) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กจส. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการสารอันตราย
 - 3) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กจส. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับกรมวิชาการเกษตร เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการสารอันตราย
2. เงินงบประมาณสำหรับการดำเนินงานตามแผนงานและภารกิจต่าง ๆ ภายในกอง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2563
3. เงินงบประมาณสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ให้กับ ทสจ. 76 จังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2563 กจส. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกากของเสีย
4. เงินงบประมาณสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ให้กับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 – 16 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2563 กจส. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กำหนดการจัดกิจกรรม 5 ส ขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัย ความเป็นระเบียบวินัยให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรม พร้อมทั้งการเฝ้าอำนวยความสะดวก ความสะอาด และความปลอดภัยให้กับองค์กร ซึ่งประกอบด้วย 5 ส ดังนี้ ส สะสาง (ทำให้เป็นระเบียบ) ส สะดวก (วางของในที่ที่ควรอยู่) ส สะอาด (ทำความสะอาด) ส สุขลักษณะ (รักษาความสะอาด) และ ส สร้างนิสัย (ฝึกให้เป็นนิสัย) โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดระบบระเบียบสถานที่ทำงานให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เกิดบรรยากาศที่นำทำงาน ซึ่งได้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน 5 ส ประกอบด้วยผู้แทนภายในกองฯ ร่วมกันติดตามตรวจประเมินผล

จากการตรวจประเมินฯ ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2563 และวันที่ 17 สิงหาคม 2563 สามารถสรุปผลการประเมินฯ ได้ดังนี้

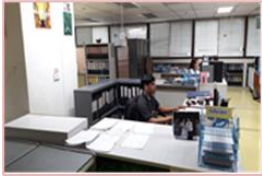
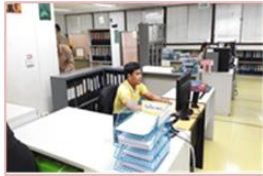
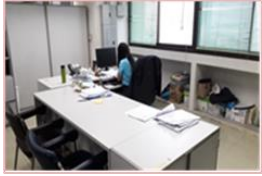
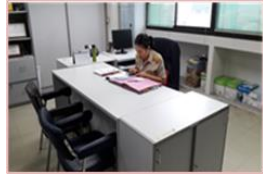
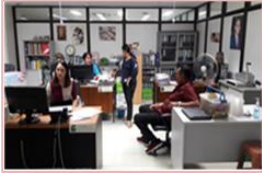
ตารางแสดง การสรุปลำดับคะแนนการตรวจประเมินกิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ลำดับที่	ชื่อส่วนฯ/ฝ่ายฯ	คะแนนรวม ที่ได้รับ	ร้อยละ (เปอร์เซ็นต์ : %)
1	ส่วนแผนงานและประมวลผล	472.50	98.44
2	ส่วนของเสียอันตราย	470.25	97.97
3	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน	468.00	97.50
4	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	465.75	97.03
5	ฝ่ายบริหารทั่วไป	463.50	96.56
6	ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู	461.50	96.15
7	ส่วนสารอันตราย	453.75	94.53

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันในการทำงานเป็นทีม
2. มีการดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ และจัดเก็บอย่างเหมาะสม
3. ใช้วัสดุได้อย่างคุ้มค่า มีการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำอีก
4. เจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้วยความสะอาด เรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่ดี

ตารางแสดง ภาพก่อนและหลังการตรวจประเมินกิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ลำดับที่	ชื่อส่วนฯ/ฝ่ายฯ	ก่อน ทำกิจกรรม 5 ส	หลัง ทำกิจกรรม 5 ส
1	ส่วนแผนงานและประมวลผล		
2	ส่วนของเสียอันตราย		
3	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน		
4	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย		
5	ฝ่ายบริหารทั่วไป		
6	ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉิน และฟื้นฟู		
7	ส่วนสารอันตราย		

ส่วนที่ 2

การบริหารจัดการ
กากของเสียและสารอันตราย

แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16 ซึ่งบัญญัติไว้ว่าให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมาตรา 9 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “การกำหนดในวาระเริ่มแรกการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการเป็นแผนห้าปี ตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกานี้ ให้จัดทำเป็นแผนสามปีโดยมีห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติการของกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของกรมควบคุมมลพิษ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเป็นข้อตกลงร่วมระหว่างส่วนงานฯ ภายในกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และบุคลากรให้ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน โดยดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลนโยบายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติการ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมควบคุมมลพิษ และแผนฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย และดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

2. จัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ตามหัวข้อและกรอบของแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

3. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติราชการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565” ระหว่างวันที่ 21 – 22 กุมภาพันธ์ 2563 ณ โรงแรมลองบีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อระดมความเห็นในการจัดทำแนวทางการจัดการกากของเสียและสารอันตราย แผนงาน/โครงการสำคัญ เพื่อบรรจุในร่างแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

4. ประสาน กอง ศูนย์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ และแจ้งเวียนส่วน/ฝ่าย ภายในกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เพื่อตรวจสอบและปรับแก้ไขร่างแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

5. รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ (นางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ) ได้เห็นชอบต่อแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2563 โดยมีสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการฯ รายละเอียดดังภาพสรุปแผนปฏิบัติราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
	4.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	4.4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขทั้งระบบ กำหนดขนาดตบะระเทศไทย
	แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุขทั้งระบบให้ป้ไปตามมาตรฐานสากล	
แผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย และกากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	จัดการสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
	ประเด็นป้ปฏิรูปที่ 1 เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ	ประเด็นป้ปฏิรูปที่ 2 ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม ติดตาม และตรวจสอบมลพิษ
แผนปฏิรูปประเทศด้านสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้ภาคเอกชน อบอุ่น ในการบริหารจัดการขยะทุกประเภทที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อย่างเต็มรูปแบบ	กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำมาตรฐาน ให้คำแนะนำ ติดตาม และตรวจสอบการจัดการจัดการขยะทุกประเภท ตามหลักวิชาการให้ชัดเจน
	ลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดโดยสร้างแรงจูงใจในการคัดแยก และนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด	จัดทำนโยบาย การปล่อยและการเคลื่อนย้ายมูล และเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ อย่างโปร่งใส
แผนฯ 12	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้กล่าวถึงการแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม	
	เร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อการคัดแยกขยะ สนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน วมทั้งสร้างวินยคนในชาตเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืน	
นโยบายรัฐบาล	1. เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ให้แก่ประชาชน โดยให้	
	ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ให้แก่ประชาชน โดยให้	

ภาพนโยบายและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

สรุปแผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

3

แผนปฏิบัติการ

8

โครงการ

1.

แผนปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน

แนวทางการพัฒนา

1. ผลักดันให้หน่วยงานมีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชนอย่างถูกต้อง
2. จัดทำหลักเกณฑ์วิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ
3. ขับเคลื่อนการลดขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1
4. แก้ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายและขยะอิเล็กทรอนิกส์
5. พัฒนามาตรฐานการระบายมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

แผนงาน/โครงการ

1. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน
2. โครงการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน มาตรการเกณฑ์การปฏิบัติในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
3. โครงการติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และเตือนภัย

2.

แผนปฏิบัติการ เรื่อง การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

1. ศึกษา พัฒนาผลิตภัณฑ์ทดแทนผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมาย
2. การจัดทำข้อมูลสารเคมีตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

แผนงาน/โครงการ

1. โครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย

3.

แผนปฏิบัติการ เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน และคุณภาพตะกอนดิน
2. ดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงและปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาด้านสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาสารอันตรายในสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหาเหตุฉุกเฉินจากสารเคมี

แผนงาน/โครงการ

1. โครงการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน มาตรการเกณฑ์การปฏิบัติในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
2. โครงการการดำเนินงานพันธกรณีและความร่วมมือระหว่างประเทศ
3. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษและองค์การ
4. โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ

การลดขยะพลาสติกจากธุรกิจส่งอาหาร (Food Delivery)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ที่ผ่านมารัฐบาลมีมาตรการลดความเสี่ยง จำกัดการเดินทาง ให้ประชาชนอยู่ในบ้าน ปิดการบริการที่ไม่จำเป็น เว้นระยะห่างในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมทั้งการห้ามนั่งรับประทานอาหารในร้านอาหาร ส่งผลให้ประชาชนหันมาใช้บริการส่งอาหารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาหารเหล่านี้มาพร้อมกับบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single – use Plastics) ซึ่งก่อให้เกิดขยะพลาสติกภายหลังการบริโภคจำนวนมาก อาทิ ถ้วยพลาสติกหิ้ว กล่องพลาสติกใส่อาหาร ซองพลาสติกใส่เครื่องปรุงรส อุปกรณ์ในการรับประทาน (ช้อน/ส้อม/มีด) พร้อมพลาสติกห่อหุ้ม (Plastic Wrap) โดยในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2563 ประเมินการว่าขยะพลาสติกโดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 15 จากปริมาณปกติ 5,500 ตันต่อวัน เป็น 6,300 ตันต่อวัน

จากข้อมูลของกรุงเทพมหานคร พบว่า ในช่วงเดือนเมษายน 2562 มีปริมาณ 2,115 ตันต่อวัน ซึ่งในช่วงสถานการณ์โควิด – 19 เดือนเมษายน 2563 มีปริมาณ 3,432 ตันต่อวัน หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 62 ซึ่งทำให้การขับเคลื่อนมาตรการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เริ่มชะลอตัวและหยุดชะงักไป

ภาพขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery)

ในปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กำหนดมาตรการจัดการขยะพลาสติกจากการใช้บริการส่งอาหาร เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแบบ “ความปกติในรูปแบบใหม่” หรือ New Normal ของผู้ประกอบการ และผู้บริโภค โดยกรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมประชาสัมพันธ์ กรมอนามัย สถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา สถาบันวิจัยสภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) บริษัท เดลิเวอรี่ ฮีโร่ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท วงใน มีเดีย จำกัด บริษัท แกร์บแท็กซี (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เวลล์ค็อก เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ลาลามูฟ อีชีแวน (ประเทศไทย) ร่วมกันลงนามความร่วมมือ (MOU) การลดใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 ณ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีนายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานในพิธี ซึ่งการลงนามความร่วมมือ (MOU) ครั้งนี้ ถือเป็นการแสดงเจตจำนงในการร่วมกันลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single – use Plastic) จากการให้บริการส่งอาหารและสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573

ภาพพิธีลงนามความร่วมมือ (MOU) การลดใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery)

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 ซึ่งมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ เป็นหนึ่งใน 5 กิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว โดยทุกหน่วยงานภาครัฐต้องดำเนินงานด้านการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยพร้อมกันทั่วประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลการปฏิบัติราชการของหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานด้านการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในอาคารสำนักงานและพื้นที่ของหน่วยงาน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ภาคเอกชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศ

ปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” เป็นตัวชี้วัดของผู้บริหาร ระดับกระทรวง กรม จำนวน 152 หน่วยงาน และผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้เกิดผลตามตัวชี้วัด ดังนี้

1. ปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด

ลดลงร้อยละ 10

2. จำนวนถุงพลาสติกหิ้ว

ลดลงร้อยละ 30

3. จำนวนแก้วน้ำพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง

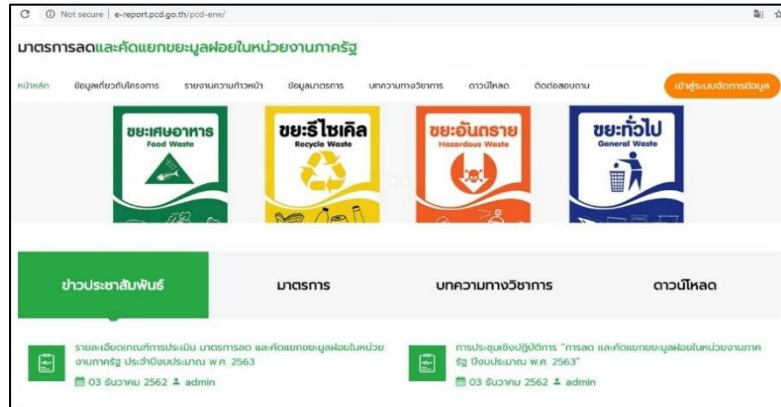
ลดลงร้อยละ 30

4. ไม่มีการใช้โฟมบรรจุอาหาร

ภายในหน่วยงาน

โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำระบบการรายงานผลแบบ E-Report เพื่อให้การดำเนินการและติดตามผลเป็นระบบ รวดเร็ว ทั้งนี้ ผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่า หน่วยงานภาครัฐสามารถลดปริมาณขยะที่ส่งกำจัดได้ร้อยละ 73.40 ลดจำนวนถุงพลาสติกหิ้ว ได้ร้อยละ 88.46 ลดจำนวนแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวได้ร้อยละ 86.35 และลดจำนวนโฟมบรรจุอาหาร ได้ร้อยละ 98.37

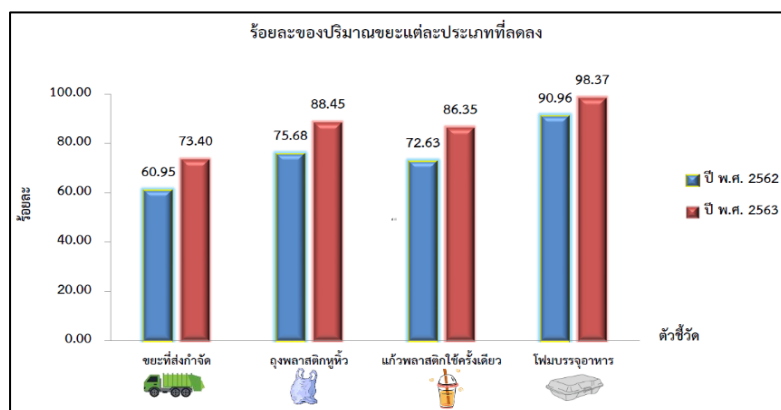
ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ จะดำเนินการขับเคลื่อนให้หน่วยงานราชการลดปริมาณขยะได้อย่างต่อเนื่อง และเลิกใช้ภาชนะพลาสติกใช้ครั้งเดียวภายในปี 2565 ต่อไป

ภาพหน้าเพจมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ภาพผลการดำเนินการของหน่วยงาน

ภาพร้อยละของปริมาณขยะตามตัวชี้วัดทั้ง 4 ประเภทที่มีการลดลง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563

โครงการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินโครงการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในพื้นที่ของแต่ละหน่วยงาน โดยเริ่มจากอาคารสำนักงาน รวมถึงพื้นที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นหน่วยงานต้นแบบในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย โดยมีหน่วยงานที่ดำเนินโครงการฯ จำนวน 15 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สน.) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.) กรมป่าไม้ (ปม.) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) กรมทรัพยากรธรณี (ทอ.) กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย (ออส.) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (อ.ส.พ.) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) (สพภ.) และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.)

การดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2558 จนถึงปัจจุบัน โดยมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรของหน่วยงานในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดให้น้อยลง โดยมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการณรงค์ส่งเสริมการลดการใช้ถุงพลาสติกหิ้ว ลดการใช้แก้วน้ำพลาสติกใช้ครั้งเดียว และห้ามใช้โฟมบรรจุอาหารภายในโรงอาหารของหน่วยงาน รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมตามหลักการ 3R: Reduce Reuse Recycle อาทิ ร้านศูนย์บาท ธนาคารขยะ ตลาดนัดของมือสอง การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าจ่ายตลาด การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดการใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงฯ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินงาน ลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในหน่วยงาน

ในปี 2563 หน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินหน่วยงานต้นแบบการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผลการตรวจประเมินมีหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์ระดับแพลตินัม (Platinum) จำนวน 12 หน่วยงาน ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำบาดาล องค์การสวนพฤกษศาสตร์ องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย องค์การบริหาร

จัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมทรัพยากรธรณี มีหน่วยงานผ่านเกณฑ์ระดับทอง (Gold) จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมทรัพยากรน้ำ และกรมป่าไม้ และมีหน่วยงานผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐาน (Certified) จำนวน 1 หน่วยงาน ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ผลจากการดำเนินโครงการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงาน กล่าวคือทุกหน่วยงานมีการแยกประเภทขยะมูลฝอยในอาคารสำนักงานและพื้นที่ดำเนินการ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดลดลงได้มากกว่าร้อยละ 10 ร้านค้าภายในร้านอาหารไม่มีการใช้ถุงพลาสติกหิ้ว แก้วน้ำใช้ครั้งเดียว และโฟมบรรจุอาหาร รวมทั้งบุคลากรของหน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น และสามารถเป็นหน่วยงานต้นแบบในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

ภาพการใช้ถุงผ้า ของ สส.

ภาพการลดใช้ถุงพลาสติกและห้ามใช้
กล่องโฟม ของ อ.ส.พ.

ภาพการทำ Green cone ของ ทน.

ภาพถังรองรับขยะแบบแยกประเภท
ของ ออป.

โครงการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ดำเนินโครงการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ และดำเนินงานตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO:14001:2015) ในส่วนของการจัดการขยะมูลฝอย (EP – 06) เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยภายในองค์กรให้แก่หน่วยราชการ รวมถึงภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป โดยเป็นการดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ภายใต้แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” และภายใต้มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ซึ่งมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ เป็นหนึ่งใน 5 กิจกรรมภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ที่ทุกหน่วยงานภาครัฐต้องดำเนินงานด้านการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยพร้อมกันทั่วประเทศ ในปี 2563 มีการดำเนินการ ดังนี้

1. คัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ โดยแยกตามประเภทของขยะมูลฝอยเป็น 8 ประเภท ได้แก่ ขยะเศษอาหาร ขวดพลาสติกใส พลาสติกอื่น ๆ อะลูมิเนียม กล่องเครื่องดื่มเยลลี่ ขยะรีไซเคิลอื่น ๆ ขยะอันตราย และขยะทั่วไป เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปจัดการต่อไป

2. ลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียว ลดการใช้โฟมบรรจุอาหาร ซึ่งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ยาก รมรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า กระเป๋ หรือเป้ แทนการใช้ถุงพลาสติกแบบหูหิ้ว พกแก้วส่วนตัว และใช้ปั่นโต หรือกล่องข้าวแทนการใช้โฟมบรรจุอาหาร ทั้งนี้ ภายในโรงอาหารของกรมควบคุมมลพิษ มีการให้ผู้ประกอบการร้านค้าไม่ใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียว และโฟมบรรจุอาหารอีกด้วย

3. การดำเนินโครงการตามตัวชี้วัดมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ โดยเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2563 และระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2563 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) มีผลการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดในอาคารกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 7,168.1 กิโลกรัม ลดลงจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 70.85

3.2 จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วในอาคารกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 5,472 ใบ ลดลงจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 91.95

3.3 จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งในอาคารกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 1,494 ใบ ลดลงจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 94.84

3.4 จำนวนโฟมบรรจุอาหารในอาคารกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 0 ใบ ลดลงจากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 100

4. ถอดบทเรียนเพื่อจัดทำเป็นคู่มือแนวปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยงานที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบ ในการปฏิบัติได้

จากการดำเนินการโครงการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ ทำให้เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษได้มีกิจกรรม เกิดการสร้างการมีส่วนร่วม ในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ลดการใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการเป็นหน่วยงานต้นแบบในการดำเนินงานลด คัดแยกขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานที่สนใจต่อไป

ภาพการจัดวางถังขยะแยกประเภทภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ

ภาพการจัดกิจกรรม ทอ๒ (กิจกรรมรณรงค์การใช้ผ้าไทย กิจกรรมร้าน ๐ บาทเคลื่อนที่ และกิจกรรม ตลาดนัดของมือสอง) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับมูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ดำเนินโครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นประชาชน หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานราชการได้มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยเริ่มจากขยะมูลฝอยที่มีอะลูมิเนียมเป็นส่วนประกอบ ซึ่งอะลูมิเนียมเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ด้วยการรวบรวมและนำมาบริจาคให้กับมูลนิธิขาเทียมฯ สำหรับนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำอุปกรณ์ขาเทียม เพื่อช่วยเหลือผู้พิการและผู้สูงอายุ ให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข

ตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการเป็นจุดรับบริจาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 76 จังหวัด บริษัท บางกอกแคน แมนูแฟคเจอร์ จำกัด บริษัท ไทยเบเวอร์เรจแคน จำกัด และสถานประกอบการน้ำมันของบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์และรับบริจาค อะลูมิเนียม อาทิ งานปั่นจักรยานบริจาควัสดุอะลูมิเนียม งานคาราวานสิ่งแวดล้อม และออกบูทกิจกรรม ซึ่งผลการดำเนินโครงการฯ รับบริจาคอะลูมิเนียมรวมแล้วกว่า 1.1 ล้านกิโลกรัม

ปัจจุบันอะลูมิเนียมที่มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้รับการบริจาคมานั้น ไม่ได้นำมาทำเป็นอุปกรณ์ขาเทียม เนื่องจากอะลูมิเนียมที่ได้จากการบริจาคจะเป็นอะลูมิเนียมที่มีคุณภาพไม่เหมาะสมตามมาตรฐานของขาเทียมของคนพิการ ISO 10328 ซึ่งหากนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการทำขาเทียมโดยตรงอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้งานได้ ด้วยเหตุนี้จึงต้องเปลี่ยนวัสดุที่ใช้ในการทำขาเทียมเพื่อให้ได้มาตรฐาน ISO 10328 โดยจะใช้วัสดุ 2 อย่าง คือ อะลูมิเนียมเกรดสูงและเหล็กกล้าไร้สนิม (สแตนเลสสตีล) ซึ่งจะมีความยืดหยุ่น เหนียว และแข็งแรงคงทนมากกว่าอะลูมิเนียมธรรมดา จึงต้องนำอะลูมิเนียมที่ได้รับการบริจาคส่งต่อไปยังบริษัทอะลูมิเนียมหรือร้านรับซื้อของเก่า เพื่อส่งเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยมีบางส่วนที่สามารถรีไซเคิลนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการทำอุปกรณ์ขาเทียมได้นอกจากนี้รายได้จากการจำหน่ายอะลูมิเนียมยังเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์ขาเทียมให้แก่คนพิการ ค่าที่พัก และค่าอาหารของคนพิการที่มาขอรับบริการ ณ มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อีกด้วย

ทั้งนี้ อะลูมิเนียมที่ได้รับบริจาคจะไม่ได้ใช้สำหรับทำเป็นอุปกรณ์ขาเทียมโดยตรง แต่จะนำมาเปลี่ยนเป็นเงินเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของทางมูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือผู้ที่มีความประสงค์จะบริจาค สามารถนำอะลูมิเนียมนำไปจำหน่ายให้ร้านรับซื้อของเก่าและนำเงินจากการขาย บริจาคให้กับมูลนิธิฯ โดยฝากเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ชื่อบัญชี “มูลนิธิขาเทียม”

- ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาหน้าโรงพยาบาลมหาราช เชียงใหม่ เลขที่บัญชี 599 - 2 - 16802 - 0
- ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม เลขที่บัญชี 001 - 4 - 76000 - 8
- ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาคณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ เลขที่บัญชี 566 - 2 - 50375 - 3
- ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขานนโชตนา (เชียงใหม่) เลขที่บัญชี 714 - 2 - 08368 - 1
- ธนาคารกสิกรไทย สาขานนสุเทพ เลขที่บัญชี 471 - 2 - 02394 - 0
- ธนาคารกรุงเทพ สาขานนสุเทพ เลขที่บัญชี 504 - 0 - 15260 - 4

ในกรณีที่ประชาชนไม่สะดวกที่จะขายอะลูมิเนียมให้กับร้านรับซื้อของเก่า สามารถบริจาคตามจุดรับบริจาคต่าง ๆ ได้แก่ มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 76 จังหวัด

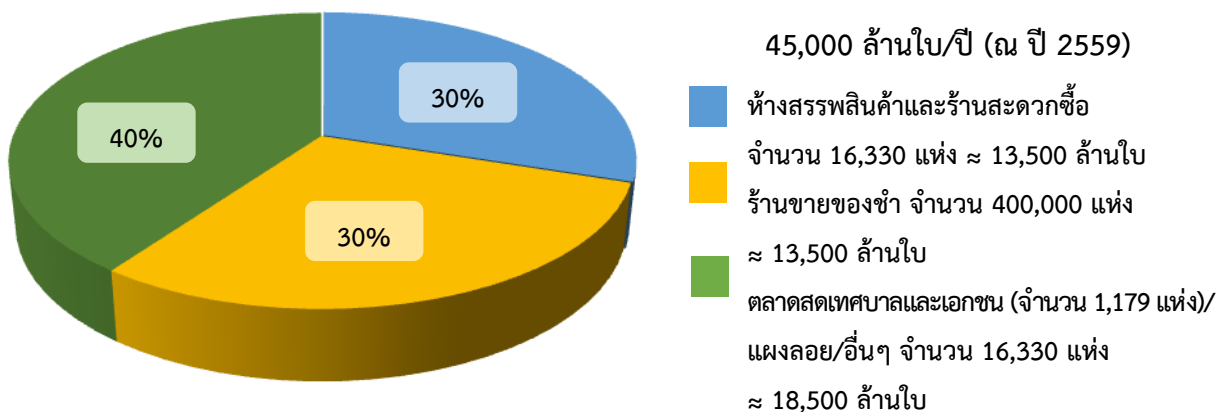
ภาพการประชาสัมพันธ์โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การดำเนินงานตามมาตรการงดให้ถุงพลาสติก

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณ 12 % ของประมาณปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นขยะถุงพลาสติกที่ปนเปื้อน ได้แก่ ถุงร้อนถุงเย็นที่ใช้บรรจุอาหาร ถุงหูหิ้ว โดยพบว่า มีการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วในประเทศไทยในปริมาณ 45,000 ล้านใบต่อปี แบ่งสัดส่วนตามแหล่งการบริโภคถุง - ห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ 30 % คิดเป็น 13,500 ล้านใบ ร้านขายของชำ 30 % คิดเป็น 13,500 ล้านใบ และตลาดสด 40 % คิดเป็น 18,000 ล้านใบ ถุงพลาสติกเหล่านี้ส่วนใหญ่ที่เป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) ไม่มีการนำกลับไปรีไซเคิล ทำให้มีการตกค้างในสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ประกอบกับในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อโควิด-19 ประชาชนมีความตระหนักต่อความปลอดภัย ทำให้มีบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้กลายเป็นขยะพลาสติกจำนวนมากหลังการบริโภค

ปริมาณการใช้ถุงพลาสติก (หูหิ้ว) ในประเทศไทย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในการจัดการถุงพลาสติก โดยประกาศมาตรการงดให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และ ร้านสะดวกซื้อ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการกลไกการขับเคลื่อนการงดให้ถุงพลาสติกตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งได้มีมาตรการผ่อนผันสำหรับการให้ถุงพลาสติกในกรณีสินค้าที่เป็นอาหารอุ่น/ร้อน อาหารเปียก เนื้อสัตว์ ผัก/ผลไม้

ภาพการประกาศมาตรการงดให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป และมาตรการผ่อนผันสำหรับการให้ถุงพลาสติกในกรณีสินค้าที่เป็นอาหารอุ่น/ร้อน อาหารเปียก เนื้อสัตว์ ผัก/ผลไม้

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากการดำเนินมาตรการงดให้ถุงพลาสติกในห้างอื่น ๆ รวมทั้งร้านขายของชำและตลาดสด ในรูปแบบ Road-show 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ เพื่อนำข้อมูลประกอบการยกร่างพระราชบัญญัติการจัดการขยะพลาสติก

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากการดำเนินมาตรการงดให้ถุงพลาสติก

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการงดให้ถุงพลาสติกหิ้ว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป พบว่า สามารถลดปริมาณถุงพลาสติกหิ้วในพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 11,958 ล้านใบ หรือคิดเป็น 108,220 ตัน ทั้งนี้ ห้างฯ ให้ความสำคัญเรื่องการงดให้ถุงพลาสติกหิ้วเป็นอย่างดี โดยห้างฯ ได้มีการทดแทนด้วยถุงหนาที่สามารถนำมารีไซเคิลได้หรือวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ถุงกระดาษหรือถุงที่สามารถย่อยสลายได้เองทางชีวภาพ กล่อง ลังกระดาษ ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ เกิดการรับรู้และเกิดความเข้าใจ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีการเตรียมความพร้อมในการเตรียมถุงผ้า หรือถุงพลาสติกหิ้วมาใช้ซ้ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมของภาคธุรกิจ และภาคประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการมาตรการดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะอยู่ในช่วงสถานการณ์ระบาดเชื้อโควิด-19

การดำเนินงานก้าวต่อไปของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

1. ขับเคลื่อนการงด และลดการใช้ถุงพลาสติกหิ้ว ให้เป็นไปตามเป้าหมายภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 เมื่อสถานการณ์โควิด – 19 เข้าสู่สภาวะปกติ
2. จัดหานวัตกรรมใหม่สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนถุงพลาสติกหิ้ว (ถุงก๊อบแก๊บ) ที่เหมาะสม อาทิ ถุงพลาสติกที่มีความหนาสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้หลายครั้ง หรือพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (Compostable Plastic)
3. ขับเคลื่อนให้มีการใช้ “ถุงหนา ใช้ซ้ำ นำมารีไซเคิลได้” เพื่อทดแทนการเลิกใช้ถุงพลาสติกหิ้ว ขนาดบาง โดยกำหนดให้มีมาตรฐานถุงหนา จุด Drop Point เพื่อรวบรวมถุงพลาสติกขนาดหนากลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ดำเนินการโดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับสถาบันพลาสติก สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานภายใต้โครงการเมืองสวยใส ไร้มลพิษ (Clean and Green City)

จุดตั้งต้นจาก Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เห็นชอบ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 สู่การจัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ซึ่งเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยอย่างเป็น รูปธรรม ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 ภายใต้กรอบแนวคิด 1) การลดการเกิด ขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ ณ แหล่งกำเนิดตามหลักการ 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน 2) การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานและ การแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม และ 3) ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยในปี 2563 ขยะมูลฝอยชุมชนจะต้องได้รับการจัดการ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 – 16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 76 จังหวัด ร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อสร้างกลไกในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ของประเทศ ภายใต้โครงการเมืองสวยใส ไร้มลพิษ (Clean and Green City) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยมีดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในรูปแบบ Train the Trainer เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 3 – 5 กุมภาพันธ์ 2563 ณ โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์ลด์ กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ รวมทั้งสิ้น 240 คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 - 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด 76 จังหวัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด 76 จังหวัด และกรมควบคุมมลพิษ เพื่อบูรณาการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยการถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย เทคนิควิชาการ และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ที่เหมาะสม จากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางการจัดทำ เชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูล ผ่านระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ของกรมควบคุมมลพิษ และระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นข้อมูลเดียวกันทั่วประเทศ

ภาพบรรยากาศการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
ในรูปแบบ Train the Trainer

2. การลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 58 แห่ง ใน 36 จังหวัด เพื่อติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานสำรวจ และประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และขยะมูลฝอยตกค้าง พร้อมให้ข้อเสนอแนะ/แนวทาง/ข้อคิดเห็น และสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ในการปรับปรุงแก้ไขการเดินระบบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และการปิด/ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สะสมตกค้าง ให้กับจังหวัด/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพการลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

3. การลงพื้นที่เก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำทิ้งในบ่อบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย จำนวน 54 แห่งใน 35 จังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

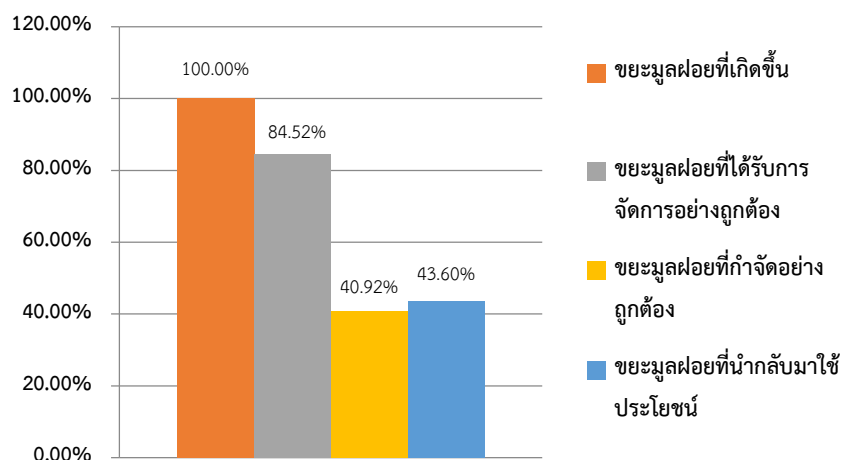
ภาพการลงพื้นที่เก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำทิ้งในบ่อบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย

4. การดำเนินงานตามตัวชี้วัดการจัดการขยะมูลฝอย ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 การจัดทำรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการจัดการขยะมูลฝอย ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และ 2563 และจัดส่งให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด 76 จังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 – 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 76 จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร้อยละของปริมาณการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง โดยมีผลการประเมินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

ตารางแสดงผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดร้อยละของปริมาณการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

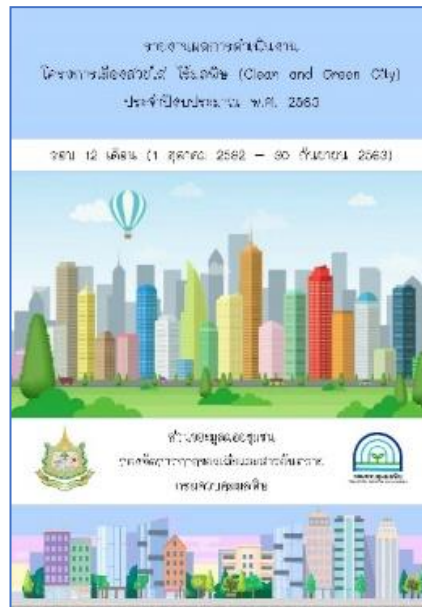
ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมินผล	เป้าหมายขั้นต่ำ	เป้าหมายมาตรฐาน	เป้าหมายขั้นสูง
ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	ร้อยละ 84.52	ผ่านขั้น มาตรฐาน	ร้อยละ 70.00	ร้อยละ 78.10	ร้อยละ 86.21

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	74,931.14	ตัน/วัน	
ปริมาณขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	63,332.19	ตัน/วัน	(ร้อยละ 84.52)
ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำลังจัดอย่างถูกต้อง	30,660.33	ตัน/วัน	(ร้อยละ 40.92)
ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์	32,671.86	ตัน/วัน	(ร้อยละ 43.60)

ภาพกราฟร้อยละของปริมาณการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

5. การจัดทำรายงานต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ รายงานการฝึกอบรม

ภาพเล่มรายงานเพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

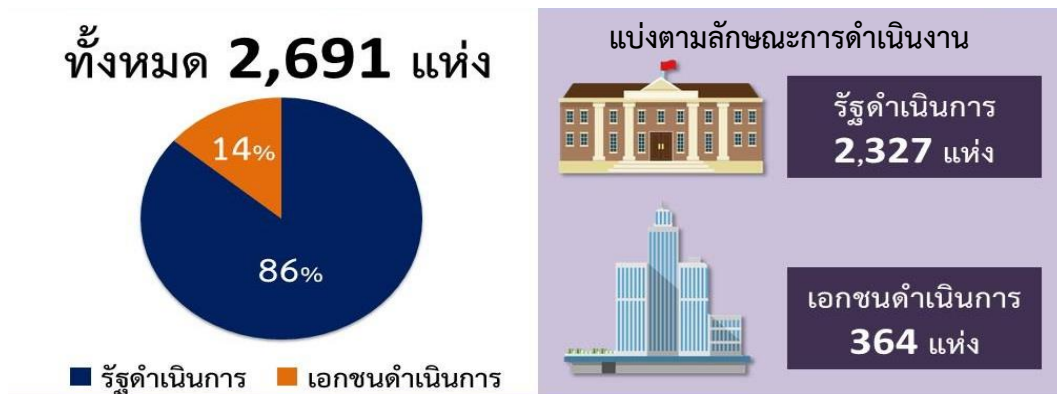
การจัดทำข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละหนึ่งครั้ง และเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบข้อมูลสถานการณ์มลพิษ ปัญหา ผลกระทบและการจัดการมลพิษที่เกิดขึ้นในรอบปี เพื่อให้เกิดความตระหนักและร่วมกันดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ ในการดำเนินงานจัดการให้ถูกต้องและไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในหลายปีที่ผ่านมา พบว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหลายแห่งได้มีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ บางจังหวัด มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น หรือลดลงตามสถานการณ์และนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ดังนั้นข้อมูลสถานที่กำจัด ขยะมูลฝอยชุมชนจึงเป็นข้อมูลที่จำเป็นที่จะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย โดยข้อมูลดังกล่าว จะสามารถใช้ประเมินและบ่งบอกระดับความรุนแรงด้านการจัดการและการกำจัด ขยะมูลฝอยชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนในการใช้ประกอบการพิจารณา ดำเนินการวางแผนงาน การกำหนดนโยบาย การแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ต่อไป

ในปี พ.ศ. 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 – 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสถานีนันทายขยะมูลฝอย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการ กำหนดนโยบาย วางแผนติดตาม และกำกับการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ตามแผนแม่บท การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) รวมทั้งจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ ของประเทศไทย และรายงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562

จากข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่เปิดดำเนินการ ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 2,666 แห่ง และสถานีนันทายขยะมูลฝอยชุมชน มีจำนวน 25 แห่ง เมื่อพิจารณาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิด ดำเนินการ พบว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้อง ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ การฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ เตาเผาผลิตพลังงาน เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ การหมักทำปุ๋ย และการผลิตเชื้อเพลิงขยะมูลฝอย (RDF) มีทั้งสิ้น 409 แห่ง และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการ ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเทกอง การเผากลางแจ้ง และเตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ มีทั้งสิ้น 2,257 แห่ง

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำข้อมูลขยะมูลฝอยชุมชนที่พบ เกิดจากความไม่เข้าใจของผู้ให้ข้อมูลและผู้บันทึกข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย การปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านข้อมูล การขาดเครื่องมือในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการจัดทำและเผยแพร่เอกสารคู่มือการกรอกข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมสร้างความเข้าใจในการกรอกข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (thaimsw.pcd.go.th) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการนำเข้า รวบรวม ตรวจสอบ และนำเสนอข้อมูลของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย พร้อมเปิดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจในข้อมูลด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเข้าใช้งาน

ภาพข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่เปิดดำเนินการ ในปี พ.ศ. 2562

การติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษแหล่งหนึ่งที่ต้องกรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ต้องดำเนินงานควบคุมให้ถูกสุขลักษณะตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานกำกับการดำเนินงาน (Regulator) เพื่อให้แหล่งกำเนิดมลพิษมีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดมลพิษระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดให้มีการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้คำแนะนำตามบริบทเชิงพื้นที่ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่มีบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย สามารถดำเนินงานให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

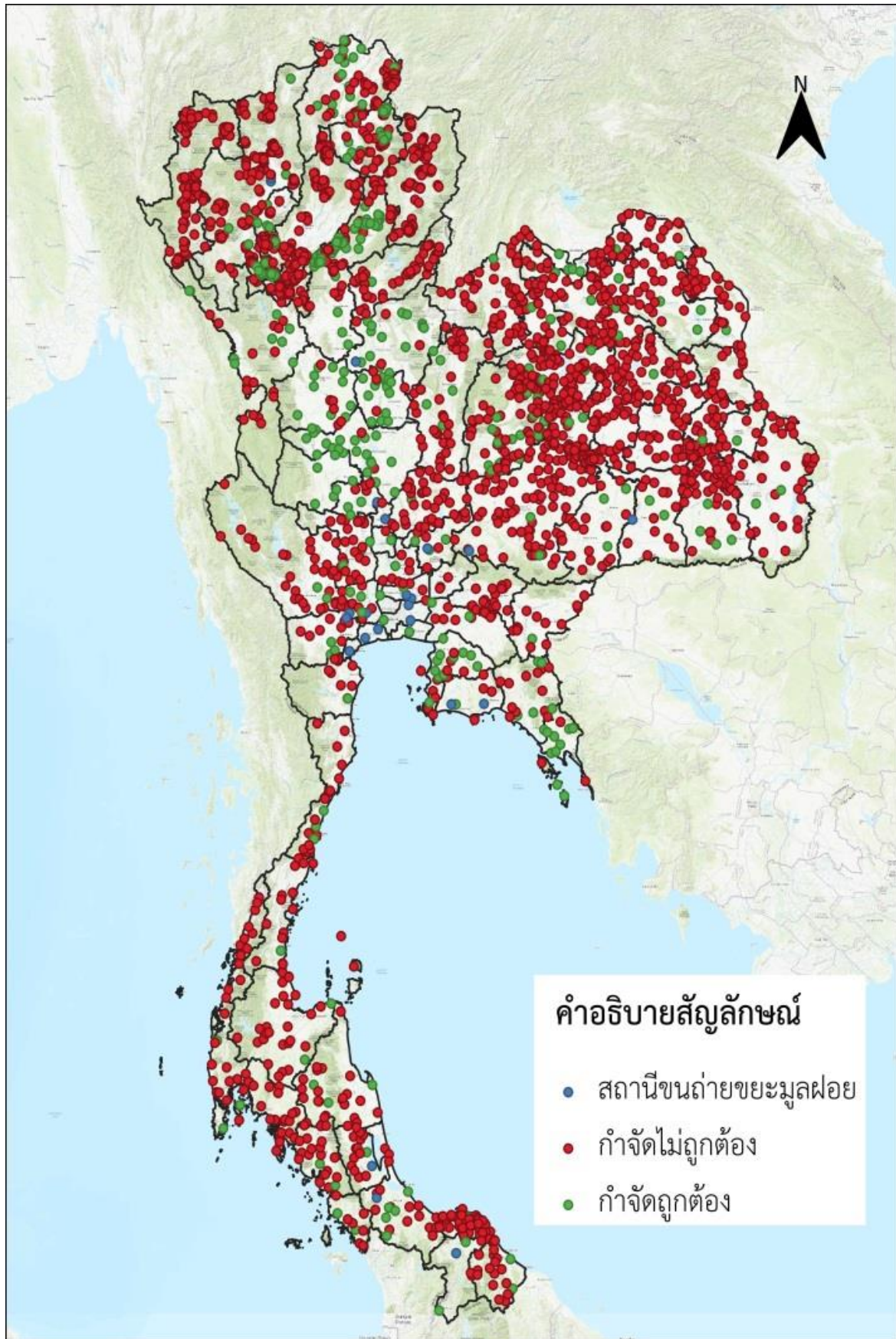
ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ติดตามตรวจสอบ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 54 แห่ง และได้มีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ (1) การฝังกลบขยะมูลฝอยรายวันที่ไม่มีประสิทธิภาพ (2) การเทขยะมูลฝอยลงในบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย (3) บุคลากรและเครื่องจักรกลที่ใช้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยมีจำนวนหรืออยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน (4) ท่อรวบรวมและระบายก๊าซในบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยไม่มีประสิทธิภาพ และ (5) ผลกระทบในเรื่องของกลิ่นและสัตว์พาหะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ให้ข้อเสนอแนะด้านวิชาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อใช้ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยมิให้เกิดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ จากการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2563 พบว่า สถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 80 มีการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของกรมควบคุมมลพิษ

ในส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละแห่ง กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างการปรับปรุงคู่มือ 20 ปัญหาที่พบบ่อยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยจะรวบรวมปัญหาที่พบบ่อยที่สุด 20 อันดับแรก เพื่อถอดบทเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และปรับปรุงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนต่อไป

การจัดการขยะอาหาร

ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2562 ประมาณ 28.71 ล้านตัน โดยมีการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ 12.52 ล้านตัน และมีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง 9.81 ล้านตัน แต่มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกต้อง 6.38 ล้านตัน ในการนี้สามารถคำนวณปริมาณขยะอาหารโดยประมาณจากข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้ โดยใช้ข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอย (Waste Composition) ของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2547 มีสัดส่วนของขยะอินทรีย์เท่ากับร้อยละ 64 และในปี พ.ศ. 2563 ถึง 2564 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย อยู่ระหว่างการศึกษารายองค์ประกอบขยะมูลฝอยระดับประเทศ ซึ่งจะมีการศึกษาข้อมูลของขยะอาหารในเชิงละเอียดด้วย ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2564 สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการสูญเสียอาหาร ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีส่วนหนึ่งที่ได้อาศัยข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง พบว่ามีสัดส่วนขยะอาหาร อยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 33 ถึงร้อยละ 50 จึงอาจประมาณการได้ว่าปริมาณขยะอาหารรวมในประเทศไทย มีปริมาณ 9.47 ล้านตัน ถึง 14.35 ล้านตัน

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ข้อ 12.3 ที่เกี่ยวข้องกับขยะอาหารว่า “ขอให้ประเทศต่าง ๆ และบริษัท ร่วมกันลดปริมาณขยะอาหารต่อคนของโลกลงครึ่งหนึ่งภายในปี พ.ศ. 2573 ในภาคส่วนผู้จำหน่ายและระดับผู้บริโภค และลดการสูญเสียอาหารจากกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทานรวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว” เนื่องจากระบบการผลิตอาหารสำหรับคนทั้งโลกได้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานน้ำและแรงงานคนมากมาย แต่มีการทิ้งอาหารกลายเป็นขยะถึงหนึ่งในสามส่วน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหลายประเด็น ซึ่งประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากขยะอาหารก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกได้ หากจัดการไม่ถูกต้องเนื่องจากเมื่อขยะอินทรีย์ย่อยสลาย หากอยู่ในสถานะที่ไร้อากาศ จุลินทรีย์ที่ไม่ใช้อากาศจะสร้างก๊าซมีเทนซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่มีศักยภาพในการทำให้โลกร้อนถึง 25 เท่าเทียบกับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หากเทียบกับกิจกรรมอื่น ๆ ขยะอาหารก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก รองจากการขนส่งทางถนน และการใช้ไฟฟ้าของบ้านเรือนประชาชน การจัดการขยะอาหารยังมีความเกี่ยวพันถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้ออื่น ๆ เช่น SDG ข้อที่ 2 ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน SDG ข้อที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายย่อย 11.6 ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการของเสียของเทศบาลและอื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. 2573 และ SDG ข้อที่ 13 เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นต้น

ในการนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ภายใต้โครงการการจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (Integrated Waste Management for GHG Reduction) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค)” เมื่อวันที่ 26 – 28 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมนิวกี๊ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าว เป็น 3 วัน โดยเน้นสำหรับภาคผู้จำหน่ายอาหาร เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2563 สำหรับภาคผู้ประกอบอาหาร เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2563 สำหรับภาคผู้บริโภค เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2563 โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จำนวนวันละ 40 คนต่อวัน รวมทั้งสิ้น 120 คน

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค)” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนสถานการณ์การจัดการขยะอาหารในประเทศไทย นำเสนอดัชนีขยะอาหาร (Food Waste Index) ในการรายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 12.3 และรวบรวมความคิดเห็นในการเก็บและรายงานข้อมูล รวบรวมความคิดเห็นในการจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย พ.ศ. 2564 – 2573

โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งองค์การสหประชาชาติ (UN Environment Programme) ได้ร่างดัชนีขยะอาหาร (Food Waste Index) ในปี พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDG) ข้อ 12.3 ที่เกี่ยวข้องกับขยะอาหาร โดยดัชนีขยะอาหาร (Food Waste Index) ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 ปริมาณขยะอาหารในขยะมูลฝอย ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนขยะอาหารในขยะมูลฝอยจากการศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยของประเทศ ทั้งนี้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งองค์การสหประชาชาติ เน้นให้แต่ละประเทศพัฒนาการเก็บข้อมูลขยะอาหารอย่างน้อยในระดับที่ 1

ระดับที่ 2 ปริมาณขยะอาหารจากแหล่งกำเนิดขยะในห่วงโซ่อาหาร ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งกำเนิดขยะ ได้แก่ ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร ผู้บริโภค ทั้งนี้ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งองค์การสหประชาชาติ ส่งเสริมให้ประเทศที่มีความพร้อมเตรียมจัดเก็บข้อมูลขยะอาหารในระดับที่ 2

ระดับที่ 3 ปริมาณขยะอาหารและปริมาณการใช้ประโยชน์ขยะอาหารแต่ละประเภท ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งกำเนิดขยะ และแหล่งที่นำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ (อาหารสัตว์ หมักทำปุ๋ย หมักก๊าซชีวภาพ ฯลฯ) ทั้งนี้โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งองค์การสหประชาชาติ ไม่บังคับให้ประเทศใดจัดเก็บข้อมูลขยะอาหารในระดับที่ 3 แต่หากประเทศใดมีการเก็บข้อมูลดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการจัดการขยะอาหารของประเทศนั้น

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค)” ได้ข้อสรุปว่า ประเทศไทยมีความพร้อมในการเก็บข้อมูลขยะอาหาร ระดับที่ 1 ปริมาณขยะอาหารในขยะมูลฝอย โดยกรมควบคุมมลพิษ อยู่ระหว่างการศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยของประเทศ และผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ แสดงความพร้อมที่จะพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลขยะอาหารในระดับที่ 2 สำหรับอนาคต และเห็นด้วยกับร่างกรอบแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (Thailand Food Waste Management Road Map) ซึ่งเสนอให้ลดปริมาณขยะอาหารร้อยละ 25 ภายในปี พ.ศ. 2568 และลดปริมาณขยะอาหารร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2573 ทั้งนี้ จะต้องมีมาตรการส่งเสริมเพื่อให้ดำเนินการตามเป้าหมาย เช่น การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดกลไกการรวบรวมข้อมูลและรายงานผล การจัดทำคู่มือ การเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาหรือปรับปรุงกฎหมาย การสร้างแรงจูงใจทางการเงิน การพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างเครือข่าย การรณรงค์สร้างความตระหนัก เป็นต้น

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร และผู้บริโภค)” เมื่อวันที่ 26 – 28 สิงหาคม 2563
ณ โรงแรมนิกโก้ กรุงเทพมหานคร

การจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ดำเนินโครงการการจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้แผนงานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไทย – เยอรมัน (Thai German Climate Change Programmed) เพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยตามเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contributions: NDC) ซึ่งกำหนดไว้ที่ ร้อยละ 20 จากกรณีปกติ หรือร้อยละ 25 หากได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ โดยแผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 – 2573 ได้กำหนดให้สาขาการจัดการของเสีย มีเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจกเท่ากับ 2.0 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการ ดังนี้

- 1. ด้านนโยบายการจัดการของเสียที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ** จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ประกอบอาหาร)” พัฒนาแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารในประเทศ
- 2. ด้านการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่นำร่อง** ร่วมกับทีมที่ปรึกษา ได้แก่ สถาบันพลังงานและสิ่งแวดล้อมเยอรมัน (IFEU) ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัยร่วมด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (JGSEE KMUTT) ศึกษาข้อมูลเพื่อประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่นำร่อง ด้านขยะมูลฝอยชุมชน 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร และเทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล
- 3. ด้านการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผล** จัดทำข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ร่วมกับทีมที่ปรึกษา ได้แก่ ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- 4. ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ** จัดทำนิทรรศการเผยแพร่แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ปี 2564 – 2573 สาขาการจัดการของเสียชุมชน ในงานแถลงความสำเร็จผลการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมาย NAMA และเปลี่ยนผ่านสู่เป้าหมาย NDC เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563 ณ โรงแรมพูลแมน คิง พาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลเพื่อประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่นำร่องด้านขยะมูลฝอยชุมชน 3 แห่ง ได้แก่

1) เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 รองรับขยะมูลฝอยในพื้นที่และท้องถิ่นข้างเคียง จำนวน 37 แห่ง โดยมีขยะมูลฝอยเข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยประมาณ 180 ตันต่อวัน

2) เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยระบบผสมผสาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 รองรับขยะมูลฝอยในพื้นที่และท้องถิ่นข้างเคียง จำนวน 25 แห่ง โดยมีขยะมูลฝอยเข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยประมาณ 65 ตันต่อวัน

3) เทศบาลตำบลกำแพง จังหวัดสตูล ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยระบบผสมผสาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 รองรับขยะมูลฝอยในพื้นที่และท้องถิ่นข้างเคียง จำนวน 14 แห่ง โดยมีขยะมูลฝอยเข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยประมาณ 40 ตันต่อวัน

การดำเนินการต่อไป โครงการฯ จะทำการประเมินและคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่นำร่องแต่ละแห่ง จัดทำแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 3 รูปแบบต่อพื้นที่ นำเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือก และจัดทำแผนการดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอย

ภาพการนำเสนอแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี 2564 – 2573 สาขาการจัดการของเสียชุมชน
ในงานแถลงความสำเร็จผลการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมาย NAMA
และเปลี่ยนผ่านสู่เป้าหมาย NDC

ภาพบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยและระบบคัดแยกขยะมูลฝอยของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่นำร่อง

การดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตามแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลการดำเนินงานภายใต้โครงการเมืองสวยใส ไร้มลพิษ ในปี พ.ศ. 2563 และศึกษาข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาแนวทางการประเมินปริมาณซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2555 ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งมีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้น ในปี 2563 ประมาณ 658,651 ตัน (เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 1.61) ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 428,113 ตัน (ร้อยละ 65) และของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ จำนวน 230,538 ตัน (ร้อยละ 35) แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากปัจจุบันประชาชนมีความต้องการและนิยมใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลให้มีการเปลี่ยนอุปกรณ์บ่อยขึ้น เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย การนำเข้าผลิตภัณฑ์บางส่วนที่มีคุณภาพต่ำทำให้อายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ฯ ไม่ยาวนานและก่อให้เกิดเป็นของเสียอันตรายจากชุมชน

ในปี พ.ศ. 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
2. โครงการรับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เพื่อมอบเป็นของขวัญปีใหม่สำหรับประชาชน ประจำปี พ.ศ. 2563 ร่วมกับกรุงเทพมหานคร สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคในพื้นที่ปริมณฑล และบริษัท เบตเตอร์ เวิร์ล กรีน จำกัด (มหาชน)
3. โครงการบริหารจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่นำร่อง ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างคู่มือปฏิบัติอย่างง่ายในการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในแหล่งชุมชนอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

5. การดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการ และคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะอนุกรรมการ อนุสัญญาบาเซล คณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดการซากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

6. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ประกอบกิจการถอดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ (กรณีที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน) ร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 1) ตำบลโคกสะอาด อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ตำบล บ้านกอก อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี 3) ตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ และ 4) ตำบลบ้านเป่า อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา ในพื้นที่ปนเปื้อน

7. การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลด้านวิชาการ ได้แก่ คู่มือการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน ในท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสถานที่กำจัด แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือพิกัตอันตรายมูลและการรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตรายภายใต้ อนุสัญญาบาเซล ร่างคู่มือปฏิบัติอย่างง่ายในการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ในแหล่งชุมชนอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้ ประมาณ 159,107.71 ตัน ได้รับการจัดการ อย่างถูกต้องประมาณ 121,695.39 ตัน (ร้อยละ 18.48) แต่ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก สาเหตุหลักมาจาก ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มี การคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากขยะทั่วไป ขาดความตระหนักรู้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มี การบังคับใช้กฎระเบียบรองรับในการจัดการของเสียอันตราย จากชุมชน รวมถึงยังไม่มีกฎหมายที่จะนำมากำกับดูแลในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงกำหนดแนวทางใน การแก้ไขปัญหาการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการ ของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ การกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหา การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และผลักดันการออกร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

ภาพการดำเนินโครงการรับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เพื่อมอบเป็นของขวัญปีใหม่
สำหรับประชาชน ประจำปี พ.ศ. 2563

ภาพการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม และสภาพพื้นที่
การประกอบกิจการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้า และบ่อกำจัดขยะ ในพื้นที่ตำบลแดงใหญ่
อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพสภาพพื้นที่การประกอบกิจการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้า การเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม
และบ่อกำจัดขยะ (ปิดแล้ว) ในพื้นที่ตำบลบ้านเป้า อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ “ร่างยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ปี พ.ศ. 2557 – 2564” เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2558 และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามการดำเนินงาน และจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐบาล ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ จำนวน 13 โครงการ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

ภาพแผนผังร่างยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ปี พ.ศ. 2557 – 2564 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ จำนวน 13 โครงการ

1. มีระบบการคัดแยกและเก็บรวบรวมซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป้าหมาย จำนวน 8 ประเภท/ชนิด คือ (1) ตู้เย็น (2) โทรทัศน์ (3) เครื่องปรับอากาศ (4) กล้องถ่ายภาพ/วิดีโอ (5) อุปกรณ์เล่นภาพ/เสียงขนาดพกพา (6) เครื่องพิมพ์และเครื่องโทรสาร (7) โทรศัพท์ และ (8) คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ เทศบาลนครทุกแห่ง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยมีอัตราการรวบรวมซากผลิตภัณฑ์เป้าหมายเฉลี่ย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณซากผลิตภัณฑ์ฯ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. 2564

2. มีการนำซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป้าหมาย จำนวน 2 ประเภท/ชนิด คือ (1) ตู้เย็น และ (2) โทรทัศน์ หรืออื่น ๆ ที่รวบรวมได้จากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ หรือจากผู้จำหน่ายหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปบำบัดกำจัดอย่างถูกต้อง โดยผู้ผลิตและผู้นำเข้า อย่างน้อยร้อยละ 5 ของปริมาณการจำหน่ายเฉลี่ยผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ในระยะเวลา 2 ปีย้อนหลัง ภายในปี พ.ศ. 2564

3. มีโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า เป้าหมาย ตามข้อ 2. จำนวน 1 ประเภท ที่มีกระบวนการเหมาะสมกับประเภทผลิตภัณฑ์ฯ อย่างครบวงจร อย่างน้อย 1 แห่ง ภายในปี พ.ศ. 2564

การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ อาศัยกลไกของคณะอนุกรรมการกำกับ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยมีนายเรศ ศรีสถิตย์ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นประธาน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นรองประธาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 18 หน่วยงาน และกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งได้มีการจัดประชุม คณะอนุกรรมการฯ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563 ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1) เห็นชอบกับผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการ ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ปี พ.ศ. 2559 – 2564 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และให้กรมควบคุมมลพิษนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อทราบต่อไป โดยสรุปผลการดำเนินงานมีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 3 โครงการ โครงการที่อยู่ระหว่าง ดำเนินการหรือดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน 9 โครงการ และยังไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 1 โครงการ

2) เห็นชอบต่อร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการ ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ (พ.ศ. 2565 – 2569)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การผลักดันให้มีการออกกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติเพื่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (2) การเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลและตรวจสอบการให้อนุญาตผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกและเก็บรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ฯ โดยอาศัยกลไกของข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้ประกอบการทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ทิ้งระบบอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ซ้ำ การคัดแยก การเก็บรวบรวม การรีไซเคิล จนถึงการบำบัดขั้นสุดท้าย และ (4) การกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ โดยอาศัยกลไกของคณะอนุกรรมการฯ

ภาพการประชุมคณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2563

**กลไกการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า
และอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 – 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา เพื่อดำเนินงานแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายใต้แผนแม่บทการจัดการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) โดยในปี 2563 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 94 แห่งใน 67 จังหวัด โดยดำเนินงานขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการฯ ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) “โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์” และการชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ ระหว่างวันที่ 29 – 31 มกราคม 2563 ณ โรงแรมวังคำ จังหวัดเชียงราย ศูนย์การเรียนรู้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และเทศบาลตำบลสันทราย จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคนิควิชาการ และประสบการณ์ในการดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการระหว่างพื้นที่ ภูมิภาค และระดับประเทศ รวมทั้งเตรียมความพร้อมและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ รวมทั้งสิ้น 150 คน

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) “โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนและ
ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน
ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์”

2. การลงพื้นที่เพื่อประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน และติดตามผลการดำเนินงานโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 แห่ง ใน 12 จังหวัด

ภาพการประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน และ
ติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ เมื่อปี 2563

จากผลการดำเนินงานโครงการฯ พบว่า ข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2563 (ข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2562 – กันยายน 2563) มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน 860.75 ตัน และมีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่ส่งกำจัด จำนวน 680.78 ตัน โดยมีจังหวัดที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน รวมทั้งสิ้น 76 จังหวัด และมีจังหวัดที่ส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัดแล้ว รวมทั้งสิ้น 60 จังหวัด

**ภาพปริมาณการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ประจำปี พ.ศ. 2563 (ข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2562 – กันยายน 2563)**

จากผลการดำเนินงานโครงการฯ ในปี พ.ศ. 2563 สามารถสรุป วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1) ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มมีความตระหนักและให้ความร่วมมือในการคัดแยกของเสียอันตราย จากชุมชนมากขึ้น แต่มีบางส่วนยังไม่มีมีการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากขยะมูลฝอยชุมชน โดยยังพบการทิ้งรวมกัน โดยเฉพาะถังรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนที่เป็นจุดรวบรวมของเสียอันตราย จากชุมชน

2) การสนับสนุนเชิงนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสร้างความร่วมมือ กับภาคเอกชนไม่มีความต่อเนื่องและชัดเจน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ขาดการบูรณาการ และขาดการกระตุ้นประชาชนให้ตระหนัก ทำให้การสร้างความร่วมมือในภาพรวม ของจังหวัดไม่บรรลุเป้าหมาย

3) การรายงานข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนทุกพื้นที่ และบางพื้นที่ยังไม่มี การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้น จึงต้องปรับรูปแบบการรายงานข้อมูลให้มีความน่าสนใจ สะดวกในการรายงานข้อมูล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และต้องพัฒนาในรูปแบบออนไลน์ให้มากขึ้น

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ในช่วง เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน 2563 ส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อาทิ การลงพื้นที่ต่างจังหวัด การจัดประชุมหรือการฝึกอบรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ที่ต้องมีการเดินทางข้ามเขตจังหวัด รวมทั้งความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงต้องมีการปรับแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว

การพัฒนาระบบรองรับการจัดตั้งศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดทำเว็บไซต์ศูนย์ประสานงาน และเผยแพร่ความรู้และข้อมูลซากผลิตภัณฑ์ฯ เพื่อจัดเตรียมระบบรวบรวมข้อมูล ระบบเผยแพร่ข้อมูล และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ตามกรอบ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนควบคู่กับหลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยกำหนดให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ผลักดันให้ผู้ผลิตสามารถปรับปรุงการผลิต ออกแบบ ผลิตภัณฑ์ของตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ลดการใช้สารอันตรายและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการจัดการได้ตลอดวงจรของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การผลิตที่โรงงานจนกระทั่งจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ เมื่อไม่สามารถใช้งานได้แล้ว

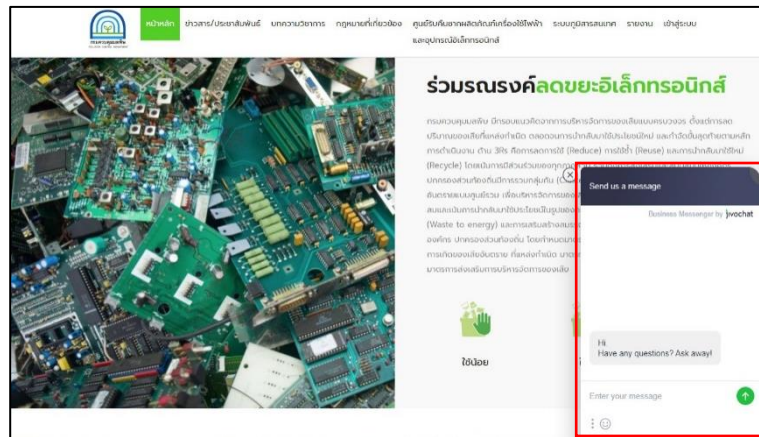
ขณะนี้อยู่ระหว่างการทบทวนพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ จึงยังไม่ได้มีการลงทะเบียน และการรายงานของผู้ผลิต/ผู้นำเข้า และศูนย์รับคืนซากฯ ดังนั้น กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะผู้ดูแลระบบ ได้มีการนำเสนอข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความสำคัญ ของพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ บทบาทหน้าที่ของ กรมควบคุมมลพิษต่อการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนบทความวิชาการที่น่าสนใจลงในเว็บไซต์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้ผู้สนใจทั่วไปสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ได้ อีกทั้งประชาชนผู้สนใจยังสามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าฯ ของประเทศไทยได้ ผ่านระบบถาม-ตอบออนไลน์ (ในหน้าหลัก) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ในการจัดทำพระราชบัญญัติฯ ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

QR Code Website

http://164.115.62.21/Electronic_waste/

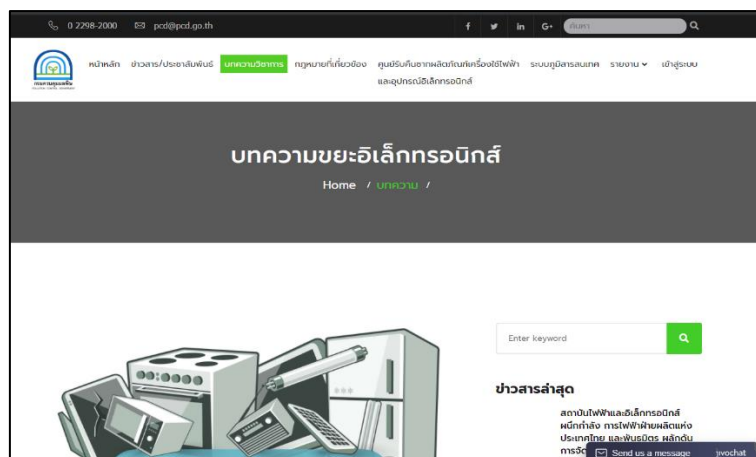
ภาพ QR Code สำหรับการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์

ภาพการถาม – ตอบผ่านระบบออนไลน์

ภาพการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและบทความวิชาการในเว็บไซต์

ภาพการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและบทความวิชาการในเว็บไซต์

การจัดการชากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อความร่วมมือในการดำเนินโครงการศึกษาความเหมาะสมในการจัดการชากรถยนต์ โดยให้สถาบันวิจัยยานุ (ประเทศญี่ปุ่น) ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมการจัดการชากรถยนต์ของประเทศไทย ปี 2560 – 2562 ซึ่งพบว่า การจัดการชากรถยนต์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ถูกจัดการโดยผู้ประกอบการแยกชิ้นส่วน ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการชากรถยนต์ อีกทั้งในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมาย มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการชากรถยนต์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการผลักดันการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่ออนุญาตประกอบกิจการถอดแยกชากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในคราวการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562 คณะทำงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การบริหารจัดการชากรถยนต์เป็นปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งยังขาดข้อมูล เกี่ยวกับการนำชากรถยนต์เข้าสู่ระบบการรีไซเคิล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาจจะต้องมีการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับนำมาใช้ในการบริหารจัดการรถยนต์และชากรถยนต์ที่เหมาะสม สำหรับประเทศไทย จึงเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดการ ชากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเสนอแนะเทคนิควิชาการ แนวทาง มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการ ชากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับ นำมาใช้ในการจัดการรถยนต์และชากรถยนต์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ (กค.คพ.) ในคราวการประชุม กค.คพ. ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563 ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดการชากรถยนต์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม) เป็นประธาน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และอธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นรองประธานร่วม ผู้อำนวยการ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ และผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมยานยนต์ กรมการขนส่งทางบก เป็นอนุกรรมการและเลขานุการร่วม ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ 1) พิจารณาเสนอแนะเทคนิควิชาการ แนวทาง มาตรการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการชากรถยนต์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม 2) เสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับนำมาใช้ในการจัดการรถยนต์ และชากรถยนต์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย 3) แต่งตั้งคณะทำงานตามที่เห็นสมควร เพื่อปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย และ 4) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2563 ได้จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดการซากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1/2563 โดยมีนายอดิศร นุชดำรง รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานการประชุมฯ พร้อมด้วย นางสาวปริญพร สุวรรณเกษ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ นายชีพ น้อมเศียร ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมยานยนต์ กรมการขนส่งทางบก เป็นรองประธานร่วมฯ และนางสาวพรพิมล เจริญส่ง ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย นายจักรกฤษ ตั้งใจตรง รักษาการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิศวกรรมยานยนต์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการร่วมฯ พร้อมทั้งคณะอนุกรรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 13 หน่วยงาน ผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้ 1) ที่ประชุมฯ รับทราบสถานการณ์การจัดการรถยนต์ในประเทศไทย ประกอบด้วย ปริมาณและประเภทรถยนต์ที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก องค์ประกอบของเสียที่เกิดจากรถยนต์ การจัดการซากรถยนต์ของต่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) ที่ประชุมฯ ได้หารือเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการรถยนต์ใช้แล้วที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย อาทิ ระบบภาษีรถยนต์ กฎหมาย และกลไกในการสนับสนุนการนำรถยนต์ที่หมดอายุการใช้งานเข้าสู่ระบบการจัดการซากรถยนต์อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการนำชิ้นส่วนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และ 3) ประธานฯ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการร่วมฯ หาหรือแนะนำข้อคิดเห็นของที่ประชุมฯ ไปปรับปรุงร่างแนวทางการบริหารจัดการซากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และนำเสนอที่ประชุมในคราวต่อไป

ภาพการประชุมคณะกรรมการเพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดการซากรถยนต์
ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1/2563

การจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีการรวบรวมข้อมูลปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งตั้งจุดรวบรวมหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ภายในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว

กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำข้อเสนอแนะเบื้องต้นในการจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ส่งให้กับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 76 จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

1.1 สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ผู้ป่วย และผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย ให้ถือว่าหน้ากากอนามัยใช้แล้ว เป็นมูลฝอยติดเชื้อที่ต้องมีการจัดการตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ได้แก่ เก็บรวบรวมในภาชนะที่มีสีหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงมูลฝอยติดเชื้อ และมีการเก็บ รวบรวม และกำจัดทำลายอย่างถูกต้อง

1.2 สำหรับบุคคลทั่วไป (กรณีหน้ากากอนามัยแบบใช้แล้วทิ้ง)

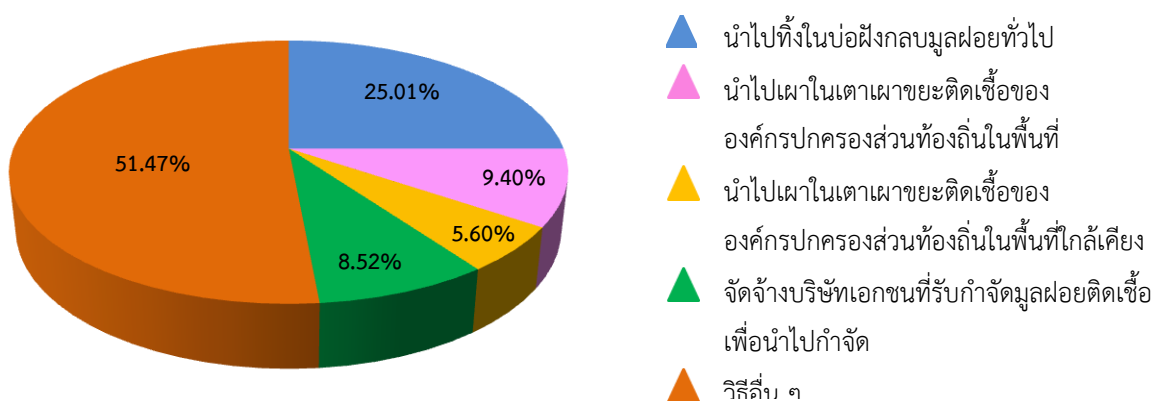
- 1) ห้ามใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่
- 2) ก่อนทิ้งหน้ากากอนามัย ให้ตัด ฉีก หรือทำลายก่อน เพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้ใหม่
- 3) ให้แยกทิ้งหน้ากากอนามัย จากขยะประเภทอื่นๆ โดยรวบรวมใส่ถุงที่ปิดสนิท และระบุข้อความว่าเป็น “ถุงขยะสำหรับหน้ากากอนามัยใช้แล้ว” ติดไว้ที่ถุงให้ชัดเจน
- 4) ห้ามเก็บกักหน้ากากอนามัยใช้แล้ว ไว้ในที่พักอาศัย สถานประกอบการ อาคารสำนักงาน สถานศึกษา เกิน 7 วัน (ตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545)
- 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดให้มีจุดทิ้ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี
- 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้คำแนะนำแก่ผู้เก็บขนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมขยะหน้ากากอนามัยใช้แล้ว เช่น เก็บแยกจากขยะอื่น ๆ โดยรวบรวมใส่ถุงขยะติดเชื้อ (ถุงสีแดง) และใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เป็นต้น

ภาพจตุรบรรณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วภายในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การรวบรวมข้อมูลปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำแบบสำรวจข้อมูลปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ โดยประสานให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามตรวจสอบและรายงานข้อมูลปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ เป็นรายเดือน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ทั้งนี้ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2563 มีปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ จำนวน 17.89 ตัน โดยมีวิธีจัดการ ดังนี้ 1) นำไปทิ้งในบ่อฝังกลบมูลฝอยทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 25.01 2) นำไปเผาในเตาเผาขยะติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 9.40 3) นำไปเผาในเตาเผาขยะติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 5.60 4) จัดจ้างบริษัทเอกชนที่รับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเพื่อนำไปกำจัด คิดเป็นร้อยละ 8.52 และ 5) วิธีอื่น ๆ อาทิ รวบรวมส่งให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลในพื้นที่ รวบรวมส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด นำไปกำจัด ราคาน้ำยาฆ่าเชื้อแล้วนำไปเผา และส่งต่อให้หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ดำเนินการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 51.47

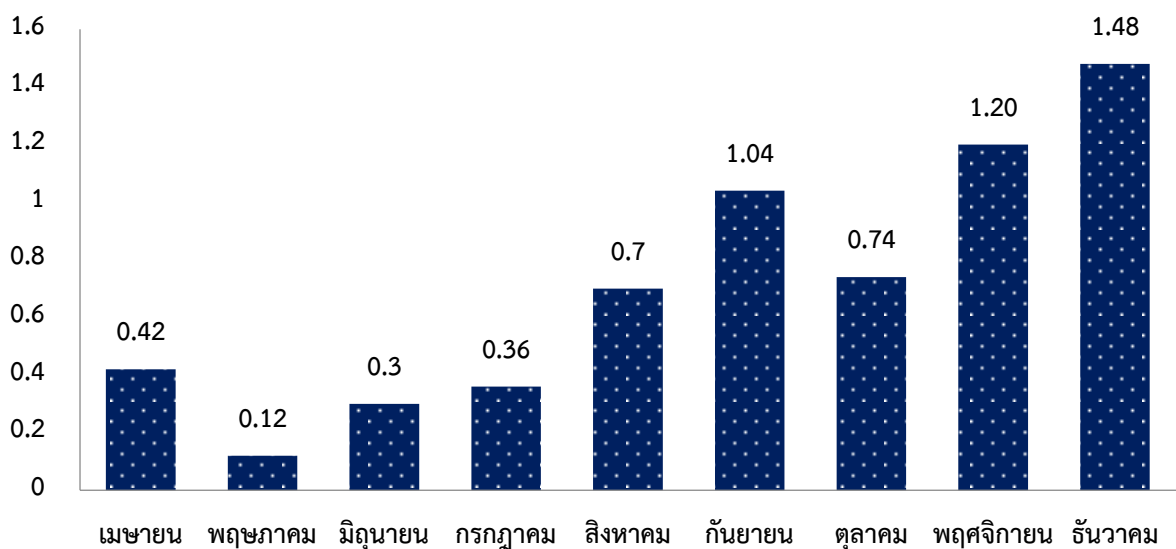

ภาพกราฟร้อยละวิธีการจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2563

3. การตั้งจุดรวบรวมหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ ภายในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ ได้ตั้งจุดรวบรวมหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ ภายในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแยกทิ้งหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ จากขยะประเภทอื่น และเป็นการลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค จำนวน 3 จุด คือ 1) บริเวณประตูทางเข้าอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) บริเวณหน้าลิฟต์โดยสาร และ 3) บริเวณประตูทางเข้าอาคารห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเก็บรวบรวมและซังน้ำหนักรวบรวมสัปดาห์ และรายงานผลให้ผู้บริหารกรมควบคุมมลพิษทราบอย่างต่อเนื่อง โดยรวบรวมหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วฯ ให้กรุงเทพมหานครนำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการต่อไป

จากการเก็บรวบรวมปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 31 ธันวาคม 2563 มีปริมาณรวมทั้งสิ้น 6.35 กิโลกรัม

ภาพกราฟปริมาณหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วในอาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เมื่อวันที่ 1 เมษายน – 31 ธันวาคม 2563

การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังติดตามปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม ในพื้นที่เสี่ยงจังหวัดสระแก้ว

ในปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายหน่วยงานท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว หน่วยงานท้องถิ่น และเครือข่ายอาสาสมัครในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลโรงงานและพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย และประเมินสถานการณ์ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายเพื่อกำหนดแนวทาง มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาและสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายที่เหมาะสมสำหรับชุมชนในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย

1. การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย เพื่อทำการสำรวจข้อมูลสถานประกอบการโรงงานในกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งพื้นที่เสี่ยงจำพวกบ่อดินเก่า เหมืองร้าง และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการในการป้องกันแก้ไขปัญหา

2. การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเฝ้าระวังติดตามปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่เสี่ยง” จังหวัดสระแก้ว เพื่อสร้างเครือข่ายหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังป้องกันการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 7 (สระบุรี) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กองกำกับการตำรวจทางหลวง นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรม หน่วยงานท้องถิ่น และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน จำนวน 50 คน โดยหลักสูตรการฝึกอบรมฯ แบ่งเป็น

- 1) **ภาคทฤษฎี** ประกอบด้วย (1) สถานการณ์ปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายและแนวโน้มปัญหาของประเทศ และตัวอย่างเหตุการณ์ลักลอบทิ้งฯ (2) แนวทางการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น (3) การตรวจสอบบ่งชี้กากของเสียอันตราย การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่างภาคสนาม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตรายและกากของเสียอุตสาหกรรม และ (4) การสร้างเครือข่ายและแนวทางการประสานแจ้งเหตุ และการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานประกอบการและพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย เป็นต้น

- 2) **ภาคปฏิบัติ** ใช้การระดมความเห็นจากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ เพื่อหาแนวทางและกลไกในการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ และกำหนดแผนการตรวจสอบเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย ได้แก่ การจัดตั้งองค์กรเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย

ในระดับจังหวัดและชุมชน การจัดทำข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทรัพยากรที่จำเป็น แนวทางการประสานงาน และแจ้งเหตุ การจัดทำฐานข้อมูลและการประเมินพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย และการจัดทำแผนงานเฝ้าระวังป้องกันการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายที่เหมาะสมสำหรับชุมชน เป็นต้น

โดยในปี พ.ศ. 2564 กรมควบคุมมลพิษ ได้เตรียมแผนงานสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย และจะได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเฝ้าระวังติดตามปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่เสี่ยง” ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี เพื่อขยายผลการเสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานท้องถิ่นและเครือข่ายประชาชนในการป้องกันและแก้ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันตกของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนสำรวจพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้ง

ภาพการสำรวจพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย (บ่อดินเก่า และเหมืองร้าง)

ภาพการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันปัญหาการลักลอบทิ้ง

ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม

จากข้อมูลรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ในรอบ 10 ปี (ปี พ.ศ. 2553 – 2562) พบว่า มีเหตุลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมเกิดขึ้นทั้งหมด จำนวน 95 ครั้ง ส่วนใหญ่เกิดเหตุในพื้นที่ภาคตะวันออกและพื้นที่ต่อเนื่องที่เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม มีโรงงานและสถานประกอบการประเภท 101 105 และ 106 ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิด รวมทั้งมีพื้นที่เสี่ยงจำพวกบ่อดินเก่า เหมืองร้างและพื้นที่รกร้างว่างเปล่าตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก จากสถิติพบว่าจังหวัดระยองเกิดเหตุมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ ตามลำดับ โดยช่วงสามปีหลังมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการขอโควตานำเข้าวัสดุใช้แล้วจากต่างประเทศ และมีสถิติการขออนุญาตตั้งโรงงานคัดแยกและแปรรูปวัสดุใช้แล้วและโรงหลอมโลหะในพื้นที่ภาคตะวันออกและพื้นที่ภาคกลางเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จากผลการตรวจสอบโรงงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า หลายแห่งยังไม่มีการจัดการกากของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง ทำให้มีความเสี่ยงจากการแพร่กระจายการปนเปื้อนมลพิษจากสารเคมีและกากอุตสาหกรรมอันตรายที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ได้

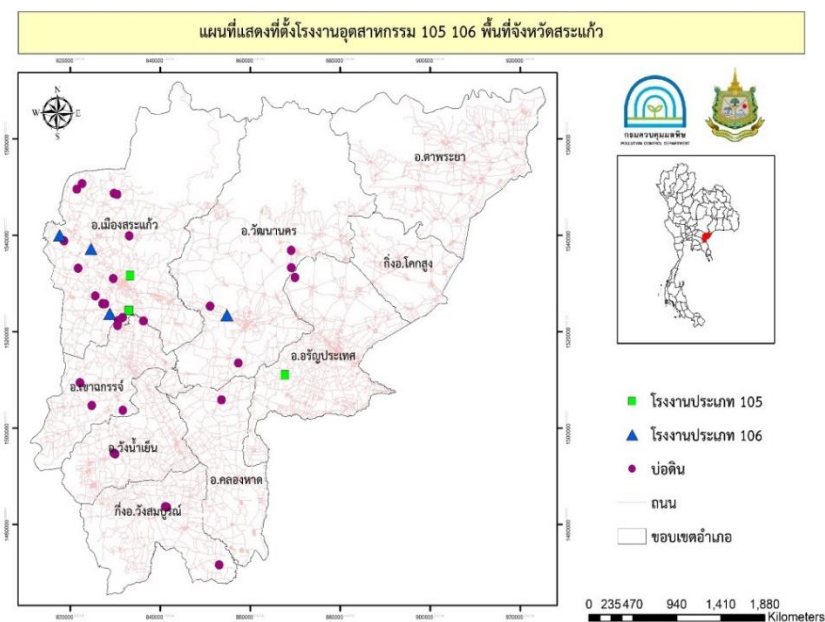
จากแนวโน้มสถานการณ์ปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้น กรมควบคุมมลพิษจึงได้กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่เสี่ยงในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกและพื้นที่ใกล้เคียง ครอบคลุมพื้นที่ที่มีความรุนแรงของปัญหา โดยแผนการดำเนินการในช่วงแรก (ปี พ.ศ. 2560 – 2562) ได้มีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย และจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างเครือข่ายและจัดทำแผนเฝ้าระวังป้องกันการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่เสี่ยงในระดับจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด อาทิ จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระบุรี

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว ทำการสำรวจโรงงาน สถานประกอบการในกลุ่มเสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย เพื่อจัดทำแผนที่แสดงพิกัดที่ตั้งของโรงงานประเภท 101 105 และ 106 ส่งแบบสอบถามเพื่อประเมินสถานภาพกระบวนการผลิต และระบบจัดการบำบัด กำจัดกากของเสียอันตรายที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น ได้มีการสำรวจและจัดทำแผนที่ผังพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้ง จำพวกบ่อดินเก่า เหมืองร้าง และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เพื่อนำมาจัดทำรายงานฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบไปด้วย สถานการณ์สิ่งแวดล้อม และการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในพื้นที่ ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์พื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย แสดงที่ตั้งและขนาดพื้นที่ สถานภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่และพื้นที่โดยรอบพื้นที่เสี่ยง และรายละเอียดข้อมูลพื้นที่เสี่ยงแต่ละจุด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไป

ใช้ประโยชน์ในการวางแผน กำหนดแนวทางและมาตรการบริหารจัดการ และแผนงานการเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในระดับชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพการสำรวจโรงงานและการจัดทำแผนที่ผังพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย

ภาพระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจังหวัดสระแก้ว

Application ERG4Thai

การระงับอุบัติภัยเบื้องต้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

ประเทศไทยมีการใช้วัตถุอันตรายทั้งภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเกิดอุบัติภัยจากวัตถุอันตราย ซึ่งแต่ละครั้งไม่ว่าจะเป็นการหกรั่วไหล การเกิดเพลิงไหม้ และการระเบิด ได้สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการตอบโต้ในภาวะฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติภัยจากวัตถุอันตราย ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้ทำการแปลและเรียบเรียงคู่มือ Emergency Response Guidebook 2016 ฉบับภาษาไทย ภายใต้ชื่อ “คู่มือการระงับอุบัติภัยเบื้องต้นจากวัตถุอันตราย” รายละเอียดดังภาพแสดง

ภาพคู่มือการระงับอุบัติภัยเบื้องต้นจากวัตถุอันตราย (ERG 2016)

คู่มือการระงับอุบัติภัยเบื้องต้นจากวัตถุอันตราย มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเอกสารคู่มือและแนวทางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการตอบโต้อุบัติภัยฉุกเฉินจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงานและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง รวมทั้งลดผลกระทบและความสูญเสียทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตอบโต้เหตุฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responders) อาทิ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเจ้าหน้าที่กู้ภัย นำไปใช้ปฏิบัติหน้าที่ในการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้นำเนื้อหาภายในคู่มือดังกล่าวมาออกแบบและพัฒนาเป็น Application ERG4Thai เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงข้อมูลการระงับอุบัติเหตุเบื้องต้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งานในพื้นที่ปฏิบัติงาน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง อีกทั้งมีเครื่องมือในการแสดงผลข้อมูลการระงับเหตุอุบัติเหตุเบื้องต้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย และสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อบริหารจัดการอุบัติเหตุจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพลักษณะของ Application และการค้นหาเพื่อการแสดงผลขณะการใช้งาน

Application ERG4Thai

การเข้าถึงข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตอบโต้เหตุฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responders) ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วในขณะปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในการตอบโต้อุบัติเหตุจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย โดยสามารถจำแนกชนิดและความเป็นอันตรายของสารเคมีและวัตถุอันตรายนำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อปกป้องเจ้าหน้าที่และสาธารณชนเบื้องต้นในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (Initial Response Phase) ได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็ว

การพัฒนา Application ERG4Thai จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานดังกล่าว โดยเป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีการประมวลและแสดงผลข้อมูลสำหรับการตอบโต้อุบัติภัยสารเคมีและวัตถุอันตรายจากการขนส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Application บนมือถือ Smart Phone และเว็บไซต์ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและการใช้งาน นำไปสู่การบริหารจัดการสารเคมีและวัตถุอันตรายได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และปลอดภัยต่อเจ้าหน้าที่และสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาวิธีการใช้งานเบื้องต้นได้จากคู่มือการใช้งานแอปพลิเคชัน ERG4Thai และดาวน์โหลดคู่มือการใช้งานแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ ERG4Thai ฉบับเต็ม โดยการสแกน QR Code รายละเอียดดังภาพ

ภาพรายละเอียดของคู่มือการใช้งานแอปพลิเคชัน ERG4Thai เบื้องต้น

การประเมินความเสี่ยงเส้นทางการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายในพื้นที่เสี่ยง ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง

ปัญหาด้านอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายกลายเป็นปัญหาสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากสถิติอุบัติเหตุจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายที่เพิ่มสูงขึ้นตามเส้นทางการขนส่งสายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางขนส่งไปยังแหล่งอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นจังหวัดในพื้นที่โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนปฏิบัติการฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รองรับนโยบายการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ จึงได้จัดทำโครงการประเมินความเสี่ยงเส้นทางการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ขึ้น

จากการสำรวจข้อมูลภาคสนามพบว่า ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมีการขนส่งวัตถุอันตรายประเภทของเหลวไวไฟ (ประเภทที่ 3) มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วัตถุอันตรายประเภทก๊าซ (ประเภทที่ 2) วัตถุอันตรายประเภทอื่น ๆ หรือกากอุตสาหกรรม (ประเภทที่ 9) และวัตถุอันตรายประเภทสารกัดกร่อน (ประเภทที่ 8) ตามลำดับ โดยเส้นทางที่มีการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายมากที่สุด ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 331 รองลงมา ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 7 ซึ่งเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข 9 จากการประเมินความเสี่ยงของเส้นทางการขนส่งวัตถุอันตราย ตามวิธีของกรมการขนส่งทางบกแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. DOT) พบว่า เส้นทางที่มีความเสี่ยงอันตรายสูงสุด ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 331 จากการรั่วไหลวัตถุอันตรายประเภทก๊าซพิษ

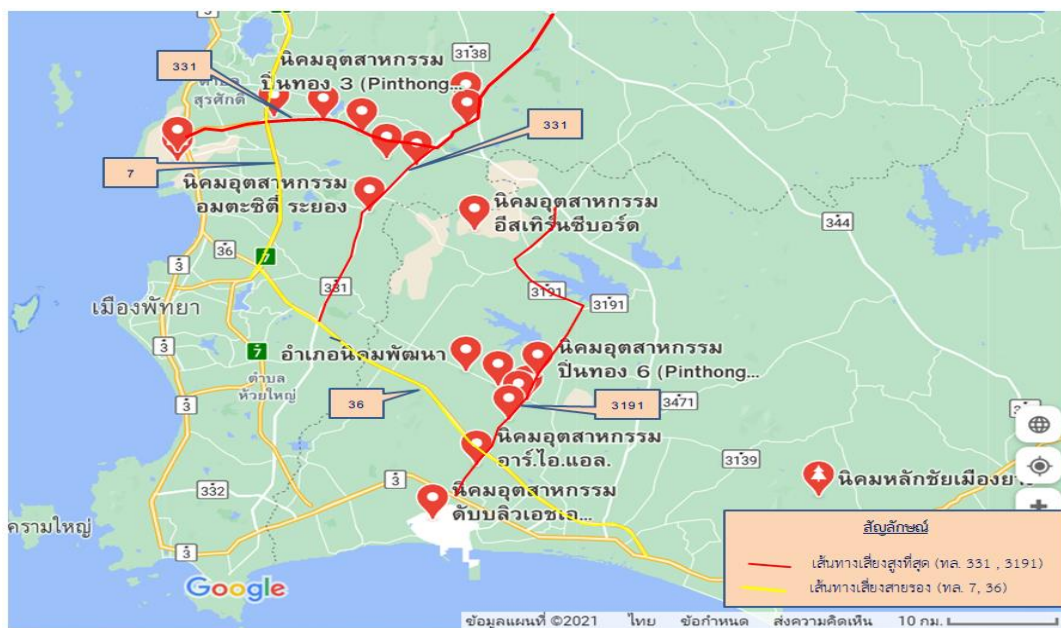

ภาพลักษณะของรถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

ภาพลักษณะของรถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

สำหรับพื้นที่จังหวัดระยอง พบว่า มีการขนส่งของเหลวไวไฟ (วัตถุอันตรายประเภทที่ 3) มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วัตถุอันตรายประเภทอื่น ๆ หรือกากอุตสาหกรรม (ประเภทที่ 9) และ/หรือวัตถุอันตรายประเภทก๊าซ (ประเภทที่ 2) นอกจากนี้ ยังพบการขนส่งวัตถุอันตรายประเภทสารกัดกร่อน (ประเภทที่ 8) เพิ่มมากขึ้น จากการประเมินความเสี่ยงของเส้นทางขนส่งวัตถุอันตรายตามวิธีของกรมการขนส่งทางบก แห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. DOT) พบว่า เส้นทางที่มีความเสี่ยงอันตรายสูงที่สุด ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 3191 จากการรั่วไหลวัตถุอันตรายประเภทก๊าซพิษ นอกจากนี้ เส้นทางหมายเลข 3191 มีการขนส่งวัตถุอันตรายหลากหลายประเภท ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงจากอุบัติเหตุจากการรับสัมผัสวัตถุอันตรายหลากหลายประเภท เส้นทางที่มีความเสี่ยงรองลงมา ได้แก่ เส้นทางหมายเลข 36 (ไม่พบการขนส่งก๊าซพิษในเส้นทางหมายเลข 36)

ภาพแผนที่เส้นทางที่มีความเสี่ยงจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย

จากการประเมินความเสี่ยงเส้นทางที่ใช้ในการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมกับการพิจารณาคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีของวัตถุอันตรายแล้ว พบว่า สารเคมีและวัตถุอันตรายที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากที่สุดเมื่อเกิดการรั่วไหลก็คือ ก๊าซพิษ รองลงมา ได้แก่ ก๊าซไวไฟและสารกัดกร่อน ตามด้วยของเหลวไวไฟและของแข็งไวไฟ ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดมาตรการและการวางแผนจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการระงับเหตุและการปกป้องเจ้าหน้าที่ระหว่างการระงับเหตุเพื่อลดอันตรายและความสูญเสีย นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปใช้ในการประเมินระยะกั้นเขตอันตรายและระยะปกป้องประชาชนทั่วไปจากพื้นที่จุดเกิดเหตุ มาตรการการปกป้องประชาชนโดยการอพยพหรือการหลบภัยในอาคารและการฝึกซ้อมการระงับเหตุ โดยการเลือกชนิดสารเคมีที่พบว่ามี การขนส่งผ่านเส้นทางดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการเลือกจุดที่เหมาะสมเพื่อตั้งหน่วยปฏิบัติการระงับเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถเข้าไประงับเหตุได้ภายใน 10 นาที

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ประจำปี 2563

ในปี 2559 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เหมืองของบริษัทผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ให้เป็นศูนย์การพัฒนา และแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ อันประกอบด้วยแนวทางต่าง ๆ ดังนี้ 1) ศูนย์อบรมสัมมนาด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ 2) พิพิธภัณฑ์เหมืองแร่สังกะสีผาแดง 3) ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ 4) ศูนย์อนุรักษ์ พันธุ์กล้วยไม้ป่าและพืชท้องถิ่น 5) ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และ 6) สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งนันทนาการ (จัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์) ภายใต้โครงการส่งเสริม การเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินโครงการฯ มาอย่างต่อเนื่อง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้ ไม่สามารถดำเนินการตามแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมรอบบริเวณพื้นที่โครงการฯ คณะกรรมการบริหารโครงการฯ มีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาแผนปฏิบัติการโครงการส่งเสริม การเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก จากเดิม 3 ปี (พ.ศ. 2561 – 2563) เป็น 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) และเห็นชอบกรอบระยะเวลาแผนแม่บทโครงการ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ระยะ 5 ปี จากเดิม พ.ศ. 2564 – 2568 เป็น พ.ศ. 2565 – 2569 โดยมีแนวทางการวางแผนในระยะ 5 ปี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านศูนย์พัฒนาและแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการจัดสร้างสวนพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ และ 3) ด้านการบริหารโครงการ ทั้งนี้ ในช่วงปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสีย และสารอันตราย ได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนแม่บทโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 – 2569) เมื่อวันที่ 21 – 22 กันยายน 2563 ณ โรงแรมเซ็นทารา บาย เซ็นทารา แม่สอด จังหวัดตาก โดยมีผลการประชุม ดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 – 2569)

2. มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษกำหนดโครงการ/กิจกรรม ใน (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่ และความภาคภูมิใจในฐานะประชาชน/พสกนิกรชาวไทย ได้แก่ โครงการการให้ความรู้เกี่ยวกับสารตกค้าง ข้อมูลการปนเปื้อนและแนวทางแก้ไขปัญา โครงการ การจัดเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์คุณภาพดินอย่างเป็นระบบ และโครงการ Zoning การใช้ประโยชน์พื้นที่

โครงการ เป็นต้น โดยมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ประกอบด้วย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 4 (นครสวรรค์) และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้นำเสนอโครงการสำรวจและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการ ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างสม่ำเสมอเพื่อบรรจุในแผนแม่บทฯ ดังกล่าว

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไปในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 เพื่อให้แต่ละหน่วยงานนำเสนอรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อบรรจุลงในแผนแม่บทฯ ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ภาพการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ภาพแปลงสาธิตการปลูกพืชตัวอย่างซึ่งเป็นกิจกรรมภายใต้ศูนย์พัฒนาและแหล่งเรียนรู้

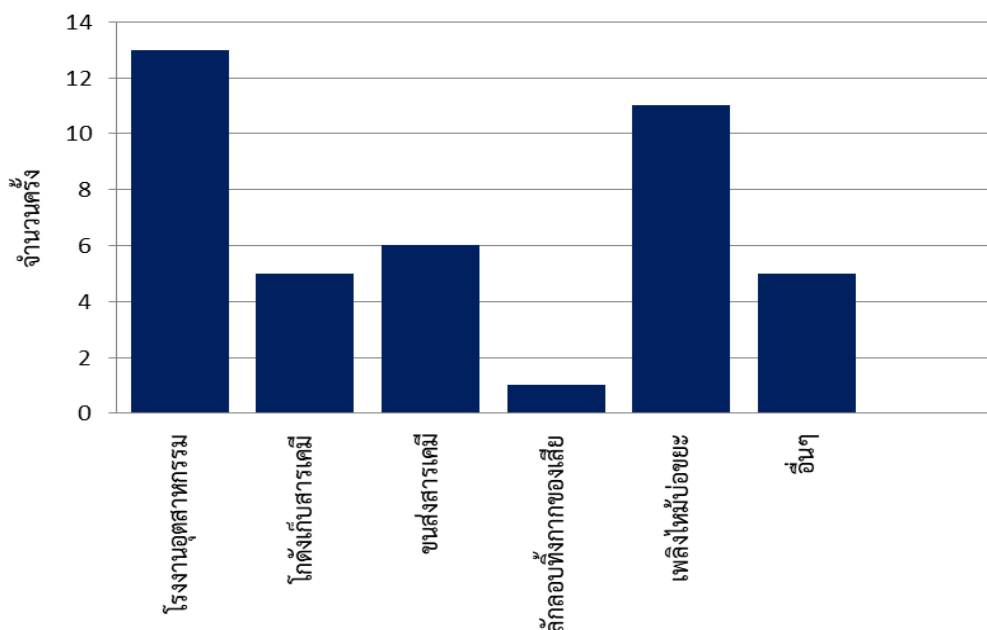

สถิติอุบัติภัยจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย ประจำปี 2563

ในปี พ.ศ. 2563 มีเหตุอุบัติภัยจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมเกิดขึ้น จำนวน 41 ครั้ง แบ่งเป็น

1. โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 13 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นเหตุเพลิงไหม้โรงงานพลาสติกและโรงงานรีไซเคิล รวมจำนวน 6 ครั้ง ซึ่งพบว่ามี การเก็บวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลาสติกและวัสดุรีไซเคิล จำพวกพลาสติก โฟม และกระดาษ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงอย่างดีเป็นจำนวนมาก เมื่อลุกติดไฟแล้วจะลุกลามอย่างรวดเร็วและควบคุมได้ยาก โดยพบว่าเกิดเหตุในพื้นที่จังหวัดชลบุรีมากที่สุด จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ เหตุเพลิงไหม้โรงงานบริษัท เค พี เอส เปเปอร์แอนด์พลาสติก จำกัด เหตุเพลิงไหม้หีบห่อและลุกลามไหม้กองฉนวนสายไฟของโรงงาน บริษัท ฟู้ดเรอร์ ไวร์ แอนด์เคเบิล จำกัด และเหตุเพลิงไหม้ บริษัท พลาสติกเอเชียอินเตอร์เทรด จำกัด นอกจากนี้ มีเหตุเพลิงไหม้โรงงานรีไซเคิลในพื้นที่จังหวัดระยอง โรงงานผลิตพลาสติกประเภทขวดน้ำ จังหวัดขอนแก่น โรงงานผลิตพลาสติกและโฟม จังหวัดมหาสารคาม เหตุเพลิงไหม้ร้านจำหน่ายปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและอาหารสัตว์จังหวัดขอนแก่น และเหตุเพลิงไหม้โรงงานสี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น

สถิติการเกิดอุบัติภัยจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตราย ใน ปีพ.ศ. 2563

ภาพแผนภูมิแสดงสถิติการเกิดอุบัติภัยจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายในปี 2563

2. โกงดั่งเก็บสารเคมี จำนวน 5 ครั้ง เกิดเหตุในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ สารเคมีรั่วไหลขณะขนถ่ายสารเคมีจากโกดังเพื่อขึ้นรถขนส่ง และเหตุเพลิงไหม้โกดังเก็บของเก่า ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ เพลิงไหม้โกดังเก็บสี และสารเคมีรั่วไหลในร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งพบว่ามีผู้รับบาดเจ็บจากการสัมผัสสารเคมีถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลจำนวน 8 ราย และเหตุเพลิงไหม้โกดังเก็บของเก่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

3. การขนส่งสารเคมี จำนวน 6 ครั้ง ได้แก่ เพลิงไหม้รถบรรทุกถังบรรจุมอเตอร์มือถือเก่าเสื่อมสภาพ พื้นที่จังหวัดปทุมธานี เหตุรถบรรทุกสินค้าอันตรายพลิกคว่ำบริเวณถนนเพชรเกษม พื้นที่จังหวัดพัทลุง เหตุรถพ่วงบรรทุกก๊าซ NGV ขนาดความจุ 30,000 ลิตร พลิกคว่ำในพื้นที่เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และอุบัติเหตุรถบรรทุกกรดซัลฟิวริก ขนาดความจุ 13,000 ลิตร ทำให้สารเคมีรั่วไหลในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

4. เพลิงไหม้บ่อขยะ จำนวน 11 ครั้ง เกิดเหตุในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีมากที่สุด จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีมหาโพธิ์ และเทศบาลเมืองปราจีนบุรี นอกจากนี้ยังมีเหตุเพลิงไหม้สถานที่กำจัดขยะเทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลเมืองปากช่อง องค์การบริหารส่วนตำบลนาแขวน สถานที่กำจัดเอกชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ บ่อขยะเทศบาลเมืองอรัญประเทศ บ่อขยะเขาพลอง ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาท่าพระ จังหวัดอุทัยธานี บ่อขยะเอกชนตำบลคลองสาม จังหวัดปทุมธานี บ่อขยะเอกชนตำบลโนนท่อน จังหวัดขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเมือง จังหวัดยโสธร ส่วนใหญ่เกิดเหตุในเดือนมกราคม – เดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง โดยเพลิงจะลุกลามอย่างรวดเร็ว หากลุกลามลงในพื้นที่ดินจะควบคุมได้ยาก ต้องใช้เครื่องจักรคุ้ยขยะในพื้นที่ดินขึ้นมาเพื่อดับให้สนิท ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแผนฉุกเฉินรองรับ อาทิ การควบคุมคนคัดแยกขยะ การทำแนวกันไฟรอบพื้นที่บ่อขยะ การเฝ้าระวังควบคุมการเผาหญ้าและเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่อาจลุกลามมาติดกองขยะ ทั้งนี้ ควรมีการติดตั้งระบบดับเพลิง และจัดหาแหล่งน้ำสำรองสำหรับดับเพลิงไว้ให้เพียงพอ

5. เหตุอื่น ๆ จำนวน 5 ครั้ง ได้แก่ เหตุเพลิงไหม้ซากตู้เย็น บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน จังหวัดชลบุรี เหตุเพลิงลุกไหม้กากอุตสาหกรรมที่ฝังอยู่ในชั้นใต้ดินบริเวณพื้นที่ว่างเปล่า จังหวัดสมุทรปราการ เหตุปลาตายในคลองเขาไม้แก้วหลังจากฝนตกหนัก จังหวัดปราจีนบุรี เหตุคนงานเสียชีวิตขณะลงไปปฏิบัติงานในบ่อบำบัดน้ำเสีย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น โดยพบว่าคนงานหมดสติและเสียชีวิตจากการขาดอากาศ ซึ่งเหตุลักษณะนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้งเนื่องจากขาดความรู้และไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้มีการประสานเพื่อให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการในการตรวจสอบบ่งชี้ การจัดการบำบัดและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

ภาพอุบัติเหตุรถบรรทุกก๊าซ NGV พลิกคว่ำ และเพลิงไหม้โรงงานรีไซเคิล

ภาพการตรวจสอบกรณีปลาในคลองเขาไม้แก้วลอยคอตาย พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี

ส่วนที่ 3

อนุสัญญาและ
ความร่วมมือระหว่างประเทศ
ด้านกากของเสียและสารอันตราย

อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย และการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal)

อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด เป็นกฎหมายระหว่างประเทศในการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสีย รวมทั้งเป็นเครื่องมือและกลไก ในการพัฒนาให้เกิดการจัดการของเสียอันตรายในระดับสากล มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม จากพิษภัยอันตรายที่เกิดจากของเสียอันตราย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ลดการเคลื่อนย้าย ของเสียอันตรายข้ามแดนให้เหลือน้อยที่สุด โดยการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) บำบัดและกำจัด ของเสียอันตรายใกล้กับแหล่งกำเนิดมากเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 3) ลดการก่อกำเนิดของเสียอันตรายทั้งในเชิงปริมาณและความเป็นอันตราย ทั้งนี้ อนุสัญญาบาเซล มีสาระสำคัญเพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายของเสียตั้งแต่ก่อนเริ่มการนำเข้า ส่งออก และนำผ่านแดน ของเสียอันตรายไปยังประเทศอื่น โดยกำหนดให้มีการแจ้งข้อมูลล่วงหน้า และไม่อนุญาตให้เริ่มการเคลื่อนย้าย ข้ามแดน จนกว่าจะได้รับการยินยอมจากรัฐผู้นำเข้าและรัฐที่นำผ่านแดน รวมทั้งต้องจัดให้มีเอกสาร การเคลื่อนย้าย การบรรจุหีบห่อ การติดฉลาก และการขนส่ง ด้วยวิธีการที่กำหนดตามมาตรฐานสากล ตลอดจนต้องมีการประกันภัย พ้นภัย หรือหลักประกันทางการเงิน และต้องรับผิดชอบในการนำกลับของเสีย ภายใน 30 วัน หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อตกลง จะถือเป็นการเคลื่อนย้ายข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย

ปัจจุบัน อนุสัญญาบาเซลฯ มีภาคีสมาชิก 188 ประเทศ (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2563) ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาบาเซลฯ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2540 และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา โดยคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งให้กรมควบคุมมลพิษเป็น “ศูนย์ประสานงาน” (Focal Point) ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อดำเนินงานตามข้อบัญญัติของอนุสัญญาฯ และได้แต่งตั้งกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็น “หน่วยงานผู้มีอำนาจ” (Competent Authority) ทำหน้าที่พิจารณาคำขออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านแดนของของเสียอันตราย และกำหนดมาตรการทางด้านกฎหมายภายในประเทศ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติและควบคุมการนำเข้า – ส่งออกของเสียอันตรายให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของอนุสัญญาบาเซลฯ นอกจากนี้ ได้แต่งตั้งหน่วยงานสนับสนุน อาทิ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า การท่าเรือแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลฯ

ในปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินงานตามอนุสัญญาบาเซลฯ ดังนี้

1. การประชุมคณะกรรมการอนุสัญญาบาเซลฯ จำนวน 2 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562 และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2563 โดยมีการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ อาทิ 1) การดำเนินงานแก้ไขปัญหากรณีการส่งของเสียอย่างผิดกฎหมายจากประเทศไทยไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ 2) การปรับปรุงบัญชีรายชื่อและกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรและรหัสสถิติสำหรับของเสียที่ควรควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ 3) การเตรียมการเพื่อให้สัตยาบันในข้อแก้ไขอนุสัญญาบาเซลฯ (Ban Amendment)

ภาพการประชุมคณะกรรมการอนุสัญญาบาเซลฯ ด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562 และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2563

2. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เทคนิคการจำแนก ควบคุม และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย รุ่นที่ 17” ระหว่างวันที่ 26 – 28 กุมภาพันธ์ 2563 ณ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และโรงแรมลองบีช การ์เด้น โฮเทล แอนด์ สปา จังหวัดชลบุรี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการจำแนก ควบคุม และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย การแจ้งข้อมูลล่วงหน้าในการขออนุญาตนำเข้า – ส่งออกของของเสียอันตรายและสารเคมี ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของอนุสัญญาบาเซล และบทบาทในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกลไกสำหรับใช้ควบคุมการนำเข้า – ส่งออกของของเสียอันตรายให้เกิดความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งป้องกันการเคลื่อนย้ายข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย

**ภาพการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เทคนิคการจำแนก ควบคุม และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้ามแดน
ของของเสียอันตราย รุ่นที่ 17”**

3. การแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อเตรียมการให้สัตยาบันในข้อแก้ไขอนุสัญญาบาเซลฯ เพื่อศึกษาผลกระทบต่อการให้สัตยาบันต่อข้อแก้ไขอนุสัญญาบาเซลฯ โดยจะกำหนดกรอบ แนวทาง และมาตรการที่ครอบคลุมและเหมาะสม รวมทั้งเสนอแนะกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์ และแนวทางการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับการเตรียมการรองรับการให้สัตยาบันในข้อแก้ไขอนุสัญญาบาเซลฯ

4. การออกกฎหมายควบคุมการนำเข้าของเสียเข้ามาในราชอาณาจักร คือ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2563 เป็นต้นมา

5. การจัดทำและเผยแพร่คู่มือพิกัดอัตราศุลกากรและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตราย ตามระบบฮาร์โมนิส์ ปี 2017

6. การเข้าร่วมการประชุม Open – ended Working Group of the Basel Convention สมัยที่ 12 (OEWG – 12) ระหว่างวันที่ 1 – 3 กันยายน 2563 ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) แนวทางด้านเทคนิควิชาการสำหรับ “การจัดการของเสีย ที่ประกอบด้วย มีหรือปนเปื้อนด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน” โดยการจัดการอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) แนวทางด้านเทคนิควิชาการเกี่ยวกับ “การจัดการของเสียที่ประกอบด้วย มีหรือปนเปื้อนด้วย สารประกอบปรอท อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” 3) วิธีการให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับเอกสารใบแจ้ง (Notification Form) และเอกสารกำกับการเคลื่อนย้าย (Movement Document) 4) ของเสียพลาสติก (Plastic waste) และ 5) ของเสียที่มีวัสดุนาโนเป็นองค์ประกอบ

**อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้า
สำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์
บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the
Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous
Chemicals and Pesticides in International Trade: PIC)**

อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade: PIC) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมการนำเข้าและการส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดและสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง โดยให้มีการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าให้แก่ประเทศภาคีสมาชิกและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของสารเคมี ริเริ่มโดยโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ซึ่งได้ตระหนักถึงปัญหาการจำหน่ายสารเคมีอันตรายที่ถูกห้ามใช้ในประเทศผู้ผลิตหรือประเทศผู้ส่งออกแล้วถูกส่งมายังประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งนอกจากจะเกิดความไม่เป็นธรรมทางการค้าแล้ว ยังทำให้ประเทศผู้นำเข้าได้รับผลจากพิษภัยของสารเคมีอันตรายเหล่านั้น โดยปัจจุบันมีสารเคมีที่ถูกบรรจุอยู่ในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ รวมทั้งสิ้น 52 รายการ (มีสารเคมี 1 รายการเป็นทั้งสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์และสารเคมีทางอุตสาหกรรม) ประกอบด้วย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ จำนวน 33 รายการ สูตรผสมสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง จำนวน 3 รายการ และสารเคมีอุตสาหกรรม จำนวน 17 รายการ

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยให้ภาคยานุวัติสารในอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ โดยประเทศไทยให้ภาคยานุวัติในอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 ทั้งนี้ ได้แต่งตั้งหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNA) 3 หน่วยงาน ดำเนินการเกี่ยวกับสารเคมีในนามของประเทศตามพันธกรณีของอนุสัญญา ประกอบด้วย 1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNA) ดำเนินการด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ 2) กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated

National Authority: DNA) ดำเนินการด้านสารเคมีอุตสาหกรรม และ 3) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNA) ดำเนินการด้านสารเคมีอื่น ๆ นอกเหนือจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ และสารเคมีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานกลางในการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ (Official Contact Point)

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ภายในประเทศ ปัจจุบันมีอนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 หน่วยงาน และผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน โดยมีกรมควบคุมมลพิษเป็นเลขานุการฯ

ในปี 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ผลักดันการดำเนินงานภายในประเทศและระหว่างประเทศ ดังนี้

1. กระบวนการบรรจุรายชื่อสารเคมีเพิ่มเติมในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ

ได้จัดทำข้อมูลสถานการณ์สาร Candidate Chemicals และสถานภาพการควบคุมตามกฎหมายของประเทศไทย ของสารเคมี 2 ชนิด ได้แก่ 1) Perfluorooctanoic acid (PFOA), its salts and PFOA – related compounds และ 2) Decabromodiphenyl ether เสนอที่ประชุมคณะกรรมการอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2563 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้แทนประเทศไทย ในฐานะกรรมการจากภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการพิจารณาทบทวนสารเคมี (Chemical Review Committee: CRC) ครั้งที่ 16 ระหว่างวันที่ 8 – 11 กันยายน 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

ซึ่งที่ประชุมฯ ได้พิจารณา 1) การแจ้งการใช้มาตรการด้านกฎระเบียบขั้นสุดท้ายและเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องกับสาร Perfluorooctanoic acid (PFOA), its salts and PFOA – related compounds จากราชอาณาจักรนอร์เวย์ 2) ทบทวนร่างเอกสารแนวทางการตัดสินใจ (Decision Guidance Document: DGD) ของสาร PFOA 3) ทบทวนการเสนอแนะบรรจุสารเคมีไว้ในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ของสาร PFOA และ 4) พิจารณาร่างเอกสารแนวทางการตัดสินใจ (Decision Guidance Document: DGD) ของสาร Decabromodiphenyl ether โดยที่ประชุมฯ ได้มีมติรับรองร่างเอกสารแนวทางการตัดสินใจ (Decision Guidance Document: DGD) ของทั้ง 2 สาร เพื่อเสนอแนะให้บรรจุไว้ในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ประเภทสารเคมีอุตสาหกรรม เสนอต่อที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 10 ในปี 2564 พิจารณาต่อไป

2. การดำเนินงานตามมติข้อตัดสินใจจากการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ

2.1 การแจ้งตอบข้อมูลการดำเนินงานตามย่อหน้าที่ 2 ของข้อบทที่ 11 พันธกรณีเกี่ยวกับการส่งออกสารเคมี ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อสารเคมีในภาคผนวก III ข้อบทที่ 12 การแจ้งการส่งออก และข้อบทที่ 14 การแลกเปลี่ยนข้อมูลของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ปี 2561

2.2 การแจ้งทำที่ตอบรับการนำเข้า (Import Response) สำหรับสารเคมี 2 ชนิด คือ 1) hexabromocyclododecane ในประเภทสารเคมีอุตสาหกรรม และ 2) phorate ในประเภทสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ที่บรรจุเพิ่มเติมในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ

2.3 การแจ้งตอบข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือทางเทคนิคตามแบบสอบถามเกี่ยวกับ Technical assistance needs assessment to implement the Rotterdam Convention – 2020

3. การดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพอนุสัญญา (Enhance the effectiveness of the Rotterdam Convention)

เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 ประเทศไทย โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ตอบรับเข้าร่วมเป็นประเทศผู้ริเริ่มในการร่วมกันพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา คือ 1) พัฒนาความเข้าใจปัญหาร่วมกัน 2) การแก้ไขปัญหาในเชิงลึกในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การแก้ไขอนุสัญญาฯ โดยให้มีการตัดสินใจออกเสียงลงคะแนนในการบรรจุรายชื่อสารเคมี แทนการตัดสินใจโดยฉันทามติ และการจัดตั้งกลไกสนับสนุนประเทศในการกำกับและควบคุมสารเคมีอันตรายที่ได้รับการแนะนำให้บรรจุในภาคผนวก III ของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ โดยคณะกรรมการพิจารณาสารเคมี (Chemical Review Committee: CRC) 3) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด และ 4) พัฒนายุทธศาสตร์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยดำเนินการจัดประชุมหารืออย่างน้อย 4 – 5 ครั้ง ซึ่งดำเนินการโดยประเทศผู้ริเริ่มฯ เพื่อนำผลการดำเนินงานรายงานต่อการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 10 (ปี พ.ศ. 2564) ประเทศผู้ริเริ่มการเพิ่มประสิทธิภาพอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ซึ่งแบ่งตามภูมิภาค ดังนี้

- (1) ภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ คือ สมาพันธรัฐสวิส
- (2) ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก คือ ราชอาณาจักรไทย
- (3) ภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียน คือ สาธารณรัฐโคลอมเบีย
- (4) ภูมิภาคยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก คือ สาธารณรัฐลัตเวีย
- (5) ภูมิภาคแอฟริกา คือ อยู่ระหว่างการสรรหา

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย มีการดำเนินการเข้าร่วมเป็นประธานร่วม (co – chair) ในการประชุมพัฒนาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ซึ่งจะจัดในประเทศไทยและในประเทศอื่นที่เข้าร่วมเป็นประเทศผู้ริเริ่ม และเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมพัฒนาหารือแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ โดยจะจัดประชุมในประเทศไทย จำนวน 1 ครั้ง และขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 1 ครั้ง แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 การดำเนินงานดังกล่าวจึงชะลอการดำเนินงาน

ภาพการประชุมคณะกรรมการอนุสัญญาการต่อต้านการทุจริตฯ ครั้งที่ 1/2563
เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2563 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน

(Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants: POPs)

อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) โดยการลดและเลิกการผลิต การใช้ และการปลดปล่อยสารมลพิษดังกล่าว ซึ่งเป็นกลุ่มสารประกอบอินทรีย์ที่ถุกย่อยสลายได้ยาก มีคุณสมบัติเป็นพิษ สะสมในสิ่งมีชีวิต ตกค้างยาวนาน และสามารถเคลื่อนย้ายได้ไกลในสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมีสาร POPs ภายใต้อนุสัญญาฯ จำนวน 30 รายการ

ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545 และได้ให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548 โดยอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2548 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงาน (Official Contact Point) ในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ผลักดันการดำเนินงานที่สำคัญเพื่อการจัดการสารมลพิษที่ตกค้างยาวนานในประเทศ รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ดังนี้

1. การดำเนินงานตามมติข้อตัดสินใจในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 9 ระหว่างวันที่ 29 เมษายน – 10 พฤษภาคม 2562 ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส และที่เกี่ยวข้อง

1.1 การแจ้งตอบข้อมูลตามมติข้อตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินตามแบบสอบถาม Assessment of the funding needed by developing country Parties and Parties with economies in transition to implement the Convention over the period 2022 – 2026 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านงบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ระหว่างปี พ.ศ. 2565 – 2569 สำหรับจัดทำเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานการประเมินความต้องการด้านงบประมาณฯ เสนอในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ในปี พ.ศ. 2564 และการประชุม the 8th replenishment of the GEF Trust Fund

1.2 การแจ้งตอบข้อมูลตามมติข้อตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินตามแบบสอบถาม 5th review of the Financial Mechanism of the Stockholm Convention online questionnaire for Parties to the Convention โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความมีประสิทธิภาพของกลไกทางการเงินในการสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ รอบที่ 5 (สิงหาคม 2559 – กรกฎาคม 2563) สำหรับจัดทำเป็นรายงานการทบทวนประสิทธิภาพของกลไกทางการเงินและนำเสนอรายงานการทบทวนประสิทธิภาพของกลไกดังกล่าว ในการประชุมรัฐภาคีฯ สมัยที่ 10 ปี พ.ศ. 2564 และการประชุม the 8th replenishment of the GEF Trust Fund

1.3 การแจ้งตอบข้อมูลตามมติข้อตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคตามแบบสอบถาม Assessment of needs of developing country Parties and Parties with economies in transition to implement the Stockholm Convention โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือด้านเทคนิค เพื่อประกอบการพิจารณาความช่วยเหลือทางเทคนิค สำหรับการดำเนินงานตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ในปี พ.ศ. 2564

1.4 การแจ้งตอบข้อมูลตามแบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาร Dechlorane Plus and its syn-isomer and anti – isomer และ สาร Methoxychlor เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะโดยคณะกรรมการพิจารณาทบทวนสารเคมี (Persistent Organic Pollutants Review Committee (POPRC)) สำหรับเสนอให้ที่ประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ในปี พ.ศ. 2564 เพื่อพิจารณาบรรจุเป็นสารเคมีภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ

2. การเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม 13th Workshop on Environment Monitoring of Persistent Organic Pollutant in East Asian Countries (13th POPsEA) ร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 29 – 31 มกราคม 2563 ณ โรงแรมโนโวเทล เฟลินจิต กรุงเทพมหานคร

กรมควบคุมมลพิษ เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม 13th Workshop on Environment Monitoring of Persistent Organic Pollutant in East Asian Countries (13th POPsEA) ร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 29 – 31 มกราคม 2563 ณ โรงแรมโนโวเทล เฟลินจิต กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามข้อมูลการติดตามตรวจสอบสาร POPs และเสริมศักยภาพและขีดความสามารถด้านการตรวจวิเคราะห์สาร POPs รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการประเมินความมีประสิทธิผลตามข้อบทที่ 16 ของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ

โครงการ POPsEA ริเริ่มจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 โดยได้รับการสนับสนุนทางเทคนิคและการเงินจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น โดยมีประเทศที่เข้าร่วมโครงการฯ รวม 11 ประเทศ ประกอบด้วย (1) ราชอาณาจักรกัมพูชา (2) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (3) ญี่ปุ่น (4) สาธารณรัฐเกาหลี (5) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (6) มาเลเซีย (7) มองโกเลีย (8) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (9) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (10) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และ (11) ราชอาณาจักรไทย สำหรับราชอาณาจักรไทย มีกรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยประสานงานในการดำเนินโครงการฯ ในประเทศ

การประชุมดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ รวมทั้งสิ้น 40 คน ประกอบด้วย (1) ราชอาณาจักรกัมพูชา (2) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (3) ญี่ปุ่น (4) สาธารณรัฐเกาหลี (5) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (6) มาเลเซีย (7) มองโกเลีย (8) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (9) ราชอาณาจักรไทย (10) ผู้แทนสำนักเลขาธิการอนุสัญญาบาเซลฯ อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ และอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ (11) ผู้แทน UNEP และ (12) สำนักเลขาธิการโครงการ POPsEA กระทรวงสิ่งแวดล้อม ประเทศญี่ปุ่น โดยได้มีการหารือในประเด็นทิศทางการดำเนินงานในอนาคต

และได้แบ่งกลุ่มประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้ดำเนินงานด้านนโยบายการจัดการสาร POPs (Policy group meeting) และ 2) ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบสาร POPs (Expert working group meeting) เพื่อหารือการดำเนินงานร่วมกัน

ภาพการประชุม 13th Workshop on Environment Monitoring of Persistent Organic Pollutant in East Asian Countries (13th POPsEA) ร่วมกับกระทรวงสิ่งแวดล้อม ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 29 – 31 มกราคม 2563 ณ โรงแรมโนโวเทล เฟลินจิต กรุงเทพมหานคร

อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury)

“อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท” เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารเคมี มุ่งเน้นการควบคุมและลดการใช้ เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปลดปล่อยสู่บรรยากาศและการปล่อยสู่ดินและน้ำของปรอทและสารประกอบปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญามินามาตะฯ ลำดับที่ 66 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2560 และมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2560 เป็นต้นมา โดยกรมควบคุมมลพิษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย รับหน้าที่เป็น “ศูนย์ประสานงาน” (National focal point) ของอนุสัญญามินามาตะฯ

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินงานเพื่อการจัดการสารปรอทตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ ดังนี้

1. การปฏิบัติตามอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ดังนี้

1.1 ข้อบทที่ 4 ผลิตรัณฑ์ที่เติมปรอท

ประเทศไทยอยู่ระหว่างการดำเนินงานภายใต้คณะทำงานด้านกฎหมายเพื่อรองรับพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท เพื่อยกเลิกการผลิต นำเข้า ส่งออกผลิตรัณฑ์ที่เติมปรอทตามทีอนุสัญญามินามาตะฯ ระบุ ภายในปี พ.ศ. 2563 โดยประเทศไทยได้ขอยกเว้น การยกเลิกฯ ดังกล่าวเป็นระยะเวลา 5 ปี (นับจากปี พ.ศ. 2563) และอาจจะพิจารณาขอยกเว้นเพิ่มเติมอีกไม่เกิน 5 ปี หากยังไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะฯ สมัยที่ 3 ที่ประชุมมีมติขอตัดสินใจดังนี้

- 1) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจเพื่อทบทวนภาคผนวก เอ และ บี เท่านั้น และหากจะมีการเพิ่มการบังคับผลิตรัณฑ์ที่เติมปรอทชนิดใหม่จะต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ
- 2) ไม่เห็นด้วยกับการผลักดันการจัดทำ Harmonized system codes ให้เป็นหน้าที่หนึ่งของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นี้
- 3) ยืนยันให้คงอะมัลกัมทางทันตกรรมไว้ในส่วนที่สองของภาคผนวก เอ ดังเดิม โดยยึดมาตรการลดการใช้ (Phase down) อะมัลกัม
- 4) สนับสนุนและร้องขอให้ภาคีเพิ่มมาตรการลดการใช้ปรอทมากกว่าสองมาตรการ เพื่อเพิ่มความท้าทายในทางปฏิบัติมากกว่าที่อนุสัญญากำหนด

1.2 ข้อบทที่ 5 กระบวนการผลิตที่มีการใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอท

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะศูนย์ประสานงานกลางของอนุสัญญามินามาตะฯ ได้ผลักดันให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการยกร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ห้ามตั้งหรือขยายโรงงานที่ใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอทในกระบวนการผลิต และห้ามใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอทในกระบวนการผลิต พ.ศ. ... เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณี ข้อ 5 และภาคผนวก ปี ของอนุสัญญามินามาตะฯ โดยกำหนดห้ามตั้งหรือขยายโรงงานที่ใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอทในกระบวนการผลิต คือ 1) การผลิตคลออัลคาไลน์ 2) การผลิตอะซีตัลดีไฮด์ (acetaldehyde) ซึ่งใช้ปรอทและสารประกอบปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา 3) การผลิตสารไวนิลคลอไรด์โมโนเมอร์ 4) การผลิตโซเดียมหรือโพแทสเซียม เมทิลเลต หรือเอทิลเลต และ 5) การผลิตโพลียูรีเทน โดยใช้ปรอทเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งห้ามใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอทในกระบวนการผลิตในโรงงานที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมาก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ขณะนี้กรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างนำความเห็นของที่ประชุมคณะทำงานด้านกฎหมายเพื่อรองรับพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ ว่าด้วยปรอท ครั้งที่ 1/2563 ไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงแก้ไขร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าว และเสนอให้คณะทำงานฯ พิจารณาอีกครั้ง เพื่อจะได้ดำเนินการจัดประชุมรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

1.3 ข้อบทที่ 8 การปลดปล่อย (อากาศ)

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญามินามาตะฯ สมัยที่ 1 ที่ประชุมมีมติรับรองแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (Best Available Techniques: BAT) และแนวการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (Best Environmental Practices: BEP) ในการปลดปล่อยปรอท ซึ่งแนะนำให้ภาคีกำหนดมาตรฐานการปลดปล่อยปรอทจากแหล่งกำเนิดตามภาคผนวก ดี ของอนุสัญญามินามาตะฯ ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนามาตรฐานการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศจากแหล่งกำเนิดภายใต้การกำกับดูแลของอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลสำหรับพัฒนามาตรฐานการปลดปล่อยปรอทสู่อากาศจากแหล่งกำเนิดที่เกี่ยวข้อง คือ โรงไฟฟ้าถ่านหินหมอน้อยอุตสาหกรรมที่ใช้ถ่านหิน และโรงงานหล่อหลอมโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก นอกจากนี้ จะนำแนวทางด้านเทคนิคดังกล่าว มาแปลเป็นฉบับภาษาไทยเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปได้รับทราบรายละเอียดของแนวทางฯ เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ ต่อไป

1.4 ข้อบทที่ 9 การปล่อย (ดินและน้ำ)

ประเทศไทยอยู่ระหว่างการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก เพื่อดำเนินโครงการ Advanced Minamata Assessment in Thailand มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงดำเนินการปลดปล่อยปรอทและจัดทำแผนการจัดการระดับชาติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญามินามาตะฯ เสริมสร้างขีดความสามารถและส่งเสริมการปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญามินามาตะฯ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย อยู่ระหว่างการจัดตั้งคณะทำงาน ด้านเทคนิค เพื่อเป็นแนวทางการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากปรอทในระหว่างการรื้อถอนแท่นผลิต และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียมภายใต้คณะอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะฯ เพื่อจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากปรอทในระหว่างการรื้อถอนแท่นผลิตและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียมเสนอต่อกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ สอดคล้องกับข้อบทที่ 9 การปล่อย (ดินและน้ำ) และข้อบทที่ 11 ของเสียปรอท

ที่มา: <https://drive.google.com/drive/mobile/folders/1369QZkvTEiHqipXVh4XXKCbM-V5Omccv?usp=sharing> หรือ <https://1th.me/4XC5a>

ที่มา: www.pcd.go.th

การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกและขยะทะเล (Thailand – National Marine Debris Management Support)

พลาสติกมีคุณสมบัติที่มีความยืดหยุ่น สามารถขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายรูปแบบ จึงมีการนำพลาสติกมาใช้ทดแทนผลิตภัณฑ์อื่นมากขึ้น ก่อให้เกิดขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนถูกจัดว่าเป็นประเทศลำดับต้น ๆ ของโลกที่เป็นแหล่งสำคัญของขยะพลาสติกในทะเล และหลายประเทศทั่วโลก กำลังประสบกับวิกฤตขยะพลาสติกที่มีจำนวนมหาศาล กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ร่วมกับธนาคารโลก (World Bank) ดำเนินโครงการ Thailand – National Marine Debris Management Support เพื่อสนับสนุน การดำเนินการบริหารจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทย ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ได้แก่

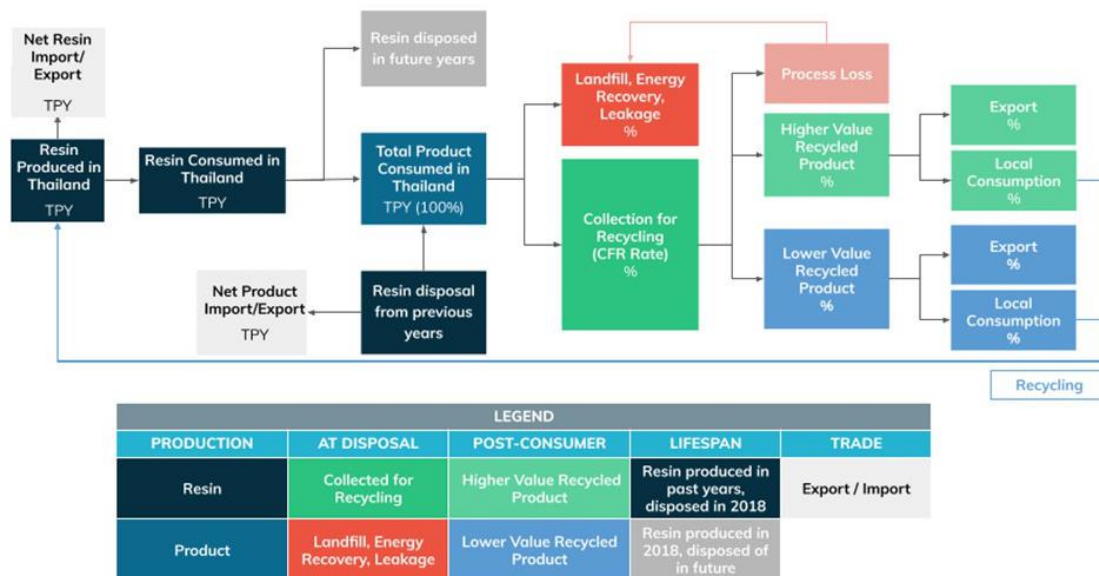
1. โครงการ Support Development of Thailand's National Action Plan on Marine Debris เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะทะเลของประเทศไทย
2. โครงการ Market Study: Plastics Circularity Opportunities and Barriers เพื่อศึกษา ห่วงโซ่มูลค่าของพลาสติกและตลาดการรีไซเคิลพลาสติกของประเทศไทย
3. โครงการ Thailand Material Flow Analysis of Plastics เพื่อศึกษาเส้นทางและปริมาณ ของพลาสติก ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การใช้งาน และการตกค้างในสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลพลาสติก ของประเทศ

ในปี พ.ศ. 2563 มีการดำเนินโครงการย่อย Market Study: Plastics Circularity Opportunities and Barriers แล้วเสร็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาห่วงโซ่มูลค่าพลาสติก ปัจจัยการขับเคลื่อนตลาด และความท้าทายในการขยายแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) ศึกษาสถานการณ์อุตสาหกรรมรีไซเคิล พลาสติกในประเทศ รวมถึงปริมาณอุปสงค์และอุปทาน โอกาสทางการตลาด ตัวขับเคลื่อนการเติบโตและ ข้อจำกัด 3) ทบทวนกฎระเบียบและเกณฑ์มาตรฐานท้องถิ่น พร้อมแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุ โอกาสและช่องว่างเกี่ยวกับการนำพลาสติกหมุนเวียนไปใช้ในวงกว้าง และ 4) การวิเคราะห์ตลาดรีไซเคิล และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการส่งเสริมการรีไซเคิล โดยศึกษาพลาสติกเป้าหมาย 5 ประเภท ได้แก่ PET, LDPE/LLDPE, HDPE และ PP ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีการรีไซเคิลเม็ดพลาสติก เป้าหมายร้อยละ 17.6 และพบว่าการสูญเสียมูลค่าของพลาสติกที่ไม่ได้มีการนำกลับมารีไซเคิลสูงถึง 3.6 – 4 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี โดยการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการสร้างมูลค่าการรีไซเคิล พลาสติกของประเทศไทยให้เพิ่มสูงขึ้น ดังนี้ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยก 2) กำหนดสัดส่วนพลาสติกรีไซเคิล ในกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ทุกประเภท 3) กำหนดมาตรฐาน “การออกแบบเพื่อการรีไซเคิล”

สำหรับพลาสติก 4) เพิ่มขีดความสามารถในการรีไซเคิล (ทางกลและทางเคมี) 5) จัดทำข้อกำหนดเฉพาะอุตสาหกรรม เพื่อรวบรวมผลิตภัณฑ์หลังการใช้งาน และ 6) มีกฎหมายจำกัดการทิ้งขยะพลาสติก

สำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จะร่วมมือกับธนาคารโลกในการดำเนินโครงการ Support Development of Thailand's National Action Plan on Marine Debris และโครงการ Thailand Material Flow Analysis of Plastics ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จ ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้ประกอบการกำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศต่อไป

MATERIAL FLOW ANALYSIS - MODEL

ภาพ MATERIAL FLOW ANALYSIS – MODEL

โครงการลดขยะพลาสติกและขยะทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนในภูมิภาค

ขยะทะเล ปัญหาท้าทายระดับโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น ด้วยชุมชนเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว การเติบโตของเศรษฐกิจ และลักษณะของการบริโภคและการผลิตเปลี่ยนไป ส่งผลให้จำนวนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ระบบการจัดการขยะยังคงขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ คัดแยก แปรสภาพขยะเพื่อนำกลับมาใช้หรือที่เรียกว่าการรีไซเคิล รวมทั้งการแปรรูปขยะให้เป็นพลังงานหรือการจัดการกับขยะที่เป็นบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ความท้าทายดังกล่าว ส่งผลให้เกิดขยะทะเล ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อระบบนิเวศ การประมง และการท่องเที่ยว ที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ขยะทะเลในที่นี้ รวมไปถึงเครื่องมือหาปลาที่สูญหายหรือถูกโยนทิ้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำกว่า 800 สายพันธุ์ ในท้องทะเลและบริเวณชายฝั่งประมาณ ร้อยละ 60 – 90 ของขยะทะเลประกอบไปด้วยพลาสติก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ข้อมูลจากสถิติปี พ.ศ. 2557 ระบุว่าพลาสติกราว 5 ถึง 13 ล้านตันไหลลงสู่ทะเลทุกปี เรื่องที่น่ากังวลอย่างมากก็คือ เศษพลาสติกขนาดเล็กหรือไมโครพลาสติก ส่งผลร้ายแรงและสามารถเข้าสู่อาหารและน้ำดื่ม ซึ่งเป็นอันตรายต่อสัตว์และสุขภาพของมนุษย์

การจัดการปัญหาขยะทะเล โดยการใช้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดทำนโยบายและแผนการจัดการปัญหาขยะทะเล โดยใช้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศไทย และดำเนินกิจกรรมการจัดการขยะพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก โดยผลักดันให้ผู้ผลิตเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ (Extended Producer Responsibility: EPR) เพื่อนำกลับคืนมาใช้ใหม่ตามลำดับขั้นตอนการจัดการขยะ การบริโภคและผลิตพลาสติกอย่างยั่งยืน รวมทั้งมาตรการและแนวทางในการลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

กิจกรรมภายใต้โครงการ ประกอบด้วย โครงการนำร่อง 3 กิจกรรม ในพื้นที่จังหวัดระยอง จังหวัดตรัง และจังหวัดภูเก็ต และการดำเนินงานตามกรอบวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) การนำระบบจุดเขียว (Green Dot) มาใช้ในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ (พลาสติก) ของประเทศไทย โดยทบทวนกฎหมาย แนวทางในการบังคับใช้หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR) ของกลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศอื่น รวมทั้งรูปแบบการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จของประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยได้นำหลักการ EPR มาใช้ เพื่อนำแนวทางมาประยุกต์ใช้ในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ในบริบทของประเทศไทย

ซึ่งสนับสนุนให้มีระบบการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่ ตามนโยบายการนำขยะพลาสติกเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 2) การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ในธุรกิจสั่งอาหารออนไลน์และการซื้ออาหารกลับบ้าน เป็นการศึกษาเพื่อลดการบริโภคบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว จากกิจกรรมการบริโภคอาหารแบบสั่งออนไลน์และการซื้ออาหารกลับบ้าน และ 3) การสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคพลาสติกอย่างยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบของขยะพลาสติกต่อสิ่งแวดล้อม และนำไปเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ในธุรกิจสั่งอาหารออนไลน์และซื้อกลับบ้าน (Food delivery and takeaway) มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานภายใต้บันทึกความร่วมมือ (MOU) การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ในธุรกิจสั่งอาหารออนไลน์และการซื้ออาหารกลับบ้านของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และร่วมจัดทำมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการจัดการต่อไป

การนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการจัดการขยะพลาสติกและขยะทะเล จะทำให้เกิดความมั่นคงในการใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการเพิ่มสัดส่วนการรีไซเคิลและลดปริมาณของเสีย อีกทั้งมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดการสร้างโอกาสให้กับธุรกิจใหม่ ส่งเสริมให้เกิดการจ้างงาน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ภาพการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในธุรกิจสั่งอาหารออนไลน์และซื้อกลับบ้าน (Food delivery and takeaway) เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563 ณ โรงแรมปทุมวัน ปริ้นเซส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4

การประชุมนานาชาติ
ด้านการบริหารจัดการ
กากของเสียและสารอันตราย

การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 5

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะศูนย์ประสานงาน (National Focal Point) คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสียประเทศไทย พร้อมด้วย กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมการประชุม คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 5 (The 5th Meeting of the ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: 5th AWGCW) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 ผ่านระบบ การประชุมทางไกล

ที่ประชุม 5th AWGCW มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาประเด็นการดำเนินงานความร่วมมืออาเซียน ด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ตามแผนปฏิบัติการ AWGCW ความก้าวหน้าการดำเนินงานจากการประชุม รัฐภาคีของอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารเคมีและของเสีย ในปี พ.ศ. 2562 – 2563 ความก้าวหน้า การดำเนินงานตามแผนงานประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. 2559 – 2568 (ASCC Blueprint 2025) รวมถึงความคิดริเริ่มเกี่ยวกับสารเคมีและของเสีย และความร่วมมือด้านสารเคมีและของเสียกับคู่เจรจา/คู่ค้า ด้านการพัฒนาและองค์กรอื่น ๆ โดยการประชุมดังกล่าว สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นเจ้าภาพ และมีผู้แทนจาก 9 ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ (1) เนการาบรูไนดารุสซาลาม (2) ราชอาณาจักรกัมพูชา (3) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (4) สหพันธรัฐมาเลเซีย (5) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (6) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (7) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (8) ราชอาณาจักรไทย และ (9) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พร้อมด้วยผู้แทนจากสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEC) รับหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้เปิดโอกาสให้ผู้แทนจากคู่เจรจา/คู่ค้าเพื่อการพัฒนา และองค์กรอื่น ๆ เข้าร่วมนำเสนอโครงการความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมีและของเสีย ได้แก่ (1) Ministry of Environment of Japan (MOEJ) (2) The Asian Institute of Technology (AIT) (3) Basel Convention Regional Centre for South East Asia (BCRC – SEA) (4) The Swedish Chemicals Agency (KEMI) (5) Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) และ (6) UN Environment Programme, Asia and the Pacific Office ซึ่งสาระสำคัญของผลที่ได้รับ จากการประชุม 5th AWGCW และมติที่ประชุมฯ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ที่ประชุม 5th AWGCW มีมติรับทราบความก้าวหน้าในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของคณะทำงาน AWGCW (ASEAN Action Plan) อาทิ การพัฒนาขีดความสามารถการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยอุปกรณ์ตรวจวัดทางอากาศที่มีสารปรอท การให้สัตยาบันและการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคิกาลี (Kigali Amendment) ของพิธีสารมอนทรีออล (Montreal Protocol) และการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีและของเสียอันตรายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นต้น นำเสนอโดยสำนักเลขาธิการอาเซียน

1.2 การดำเนินงานตามมติข้อตัดสินใจจากการประชุมรัฐภาคีของอนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศด้านสารเคมีและของเสีย ในปี 2562 – 2563 ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้รวบรวมจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับมอบหมาย อาทิ อนุสัญญาบาเซลฯ (สาธารณรัฐอินโดนีเซีย) อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ (ราชอาณาจักรไทย) อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ (สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) อนุสัญญามินามาตะฯ (สาธารณรัฐอินโดนีเซีย) และพิธีสารมอนทรีออล (สหพันธรัฐมาเลเซีย) นำเสนอโดยสำนักเลขาธิการอาเซียน

1.3 การดำเนินงานความร่วมมือในการจัดการขยะทะเล ระหว่างอาเซียนและประเทศญี่ปุ่น ระยะที่ 1 ปี 2562 – 2563 อาทิ พัฒนาแผนปฏิบัติการจัดการขยะทะเลระดับชาติ ทบทวนรูปแบบการดำเนินงานที่มีอยู่ พัฒนาหลักสูตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการจัดการขยะทะเล ทบทวนวิธีการและกิจกรรมในการเฝ้าระวังขยะทะเล และจัดประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับการจัดการขยะทะเล นำเสนอโดยหน่วยงาน MOEJ

1.4 แนวคิดริเริ่มใหม่การจัดเตรียมรายละเอียดและการรับรองแนวคิดดังกล่าว จากคู่เจรจา/ คู่ค้าเพื่อการพัฒนา ได้แก่ 1) การสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอาเซียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยสหภาพยุโรป/E – READI ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดกิจกรรมดังกล่าว และ 2) การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของขยะพลาสติกในภูมิภาคอาเซียน โดยหน่วยงาน BCRC – SEA

1.5 การจัดทำข้อเสนอโครงการ Project on Support for Implementation of GHS and Related Chemical Management Issues within ASEAN นำเสนอโดยหน่วยงาน Swedish Chemical Agency (KEMI) ซึ่งโครงการมีระยะเวลาดำเนินงาน 2.5 ปี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 – มิถุนายน 2565 มีเป้าหมายในการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการสากลว่าด้วยการแบ่งกลุ่มสารเคมี การติดฉลาก และการจัดทำเอกสารความปลอดภัย และการจัดการสารเคมีในภูมิภาคอาเซียน

1.6 แนวความคิดริเริ่มใหม่เกี่ยวกับสารเคมีและของเสีย อาทิ 1) แนวความคิดริเริ่มใหม่ในการจัดการวัฏจักรชีวิตของฟลูออโรคาร์บอน 2) ความร่วมมือด้านเศษพลาสติกทางทะเลระหว่างอาเซียนและประเทศญี่ปุ่น และ 3) โครงการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการของเสียและการรีไซเคิล เป็นต้น

1.7 การดำเนินงานประเมินผลครึ่งแผนของแผนงานประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. 2559 – 2568 (Mid – term ASCC Blueprint 2025) โดยได้มีการพัฒนาด้านการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืนภายใต้กรอบการดำเนินงานแผนงาน ASCC Blueprint 2025 ให้เป็นตัวชี้วัดหลักด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน มีการศึกษากรอบการดำเนินการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืนของอาเซียน ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืนเป็นตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนงาน ASCC Blueprint 2025 ทั้งนี้ คณะทำงาน AWGCW สามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานประสานการดำเนินงานเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการดำเนินการประเมินครึ่งแผนของแผนงาน ASCC Blueprint 2025

2. แลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ สมัยที่ 15 การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 10 และการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ปี 2564 (ASEAN Joint Statement on Chemicals and Waste for 2021 BRS COPs) ซึ่งที่ประชุม 5th AWGCW ได้เห็นชอบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ข้อเสนอของสาธารณรัฐสิงคโปร์ในการพัฒนาแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ รับรองโดยระดับรัฐมนตรี ซึ่งมอบหมายให้สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศผู้นำในการประสานความร่วมมือกับ 3 ประเทศหลัก คือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (อนุสัญญาบาเซลฯ) ราชอาณาจักรไทย (อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ) และสำนักเลขาธิการอาเซียนให้การสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว

2.2 กำหนดการพัฒนาแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ โดยดำเนินการในระหว่างเดือนกันยายน 2563 – กรกฎาคม 2564 ดังนี้

1) ประเทศผู้นำร่วมกันจัดทำร่างแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ ในระหว่างเดือนกันยายน – ธันวาคม 2563

2) แจกเวียนร่างแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ ถึงประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อพิจารณาให้ความเห็น ในระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2564

3) คณะทำงาน AWGCW รับรองร่างแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ ในการประชุม 6th AWGCW ในระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2564

4) ASOEN, AMME รับรองร่างแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2564

5) นำเสนอแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียสำหรับการประชุมรัฐภาคีฯ ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ สมัยที่ 15 การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 10 และการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ในเดือนกรกฎาคม 2564

2.3 ที่ประชุม 5th AWGCW กำหนดการจัดประชุม 6th AWGCW ในระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2564 โดยมีสาธารณรัฐสิงคโปร์ยังคงปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานคณะทำงาน AWGCW ในระหว่างปี 2563 – 2565 และเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าวร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน

ทั้งนี้ สิ่งซึ่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการ คือ จัดทำประเด็นความเห็นด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย และร่วมพัฒนาร่างแลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสีย (ASEAN Joint Statement on Chemicals and Waste for 2021 BRS COPs) สำหรับการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ สมัยที่ 15 การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ สมัยที่ 10 และการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 10 ปี พ.ศ. 2564 เพื่อจัดส่งให้สาธารณรัฐสิงคโปร์ ในฐานะประธานคณะทำงาน AWGCW ดำเนินการต่อไป

ภาพการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 5
เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล

การประชุม Third meeting of the intersessional process considering the Strategic Approach and sound management of chemicals and waste beyond 2020 ณ กรุงเทพมหานคร

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานว่าด้วยการจัดการสารเคมีระหว่างประเทศ (Strategic Approach to International Chemicals Management: SAICM) เป็นกรอบนโยบายระดับโลก (global policy framework) สำหรับการจัดการสารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพตลอดวงจรชีวิต โดยวิธีอาสาปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ได้รับการรับรอง (adopted) ในการประชุมระหว่างประเทศด้านการจัดการสารเคมี ครั้งที่ 1 หรือ ICCM1 (International Conference on Chemicals Management: ICCM) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2549 ณ นครดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) สารเคมีจะถูกลดผลผลิตและนำไปใช้ด้วยรูปแบบที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

SAICM ยังคงมีปัญหาลุप्तรรคในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2020 หลายประการ อาทิ งบประมาณที่จำกัด การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการจัดการสารเคมีและของเสียร่วมกันทุกภาคส่วน ความยืดหยุ่นและปรับตัวเข้ากับประเด็นที่ท้าทายใหม่ๆ ช่องว่างระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เป็นต้น ดังนั้น การประชุม ICCM4 ระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 2 ตุลาคม 2558 ณ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ จึงมีมติข้อตัดสินใจให้มีกระบวนการจัดประชุมเพื่อจัดเตรียมคำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินยุทธศาสตร์การจัดการสารเคมีและของเสียหลังจากปี ค.ศ.2020 ขึ้น (intersessional process considering the Strategic Approach and sound management of chemicals and waste beyond 2020: IP) สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของที่ประชุม ICCM 5 ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ 5 – 9 กรกฎาคม 2564 ณ กรุงบอนน์ สมาพันธรัฐเยอรมนี

ทั้งนี้ ได้มีการจัดประชุม IP มาแล้ว 2 ครั้ง คือ การประชุม IP1 ระหว่างวันที่ 7 – 9 กุมภาพันธ์ 2560 ณ กรุงบราซิเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล การประชุม IP2 ระหว่างวันที่ 13 – 15 มีนาคม 2561 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน สำหรับการประชุมฯ IP3 มีกำหนดจัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 – 4 ตุลาคม 2562 ณ ศูนย์การประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร มีเป้าหมายเพื่อจัดเตรียมร่างเอกสารในประเด็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์หลังจากปี ค.ศ. 2020 สำหรับเสนอต่อที่ประชุม IP4 ซึ่งเป็นการประชุม IP พิจารณาเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุม ICCM5 โดยมีนายประลอง ดำรงค์ไทย อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมกล่าวเปิดการประชุมในฐานะศูนย์ประสานงานแห่งชาติ (National Focal Point) ของ SAICM ด้วย

การประชุม IP3 ดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 300 คน ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทย นอกจาก กรมควบคุมมลพิษแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมด้วย อาทิ สำนักงาน

คณะกรรมการอาหารและยา กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมควบคุมโรค และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ที่ประชุม IP 3 ได้มีการหารือในประเด็นการจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางยุทธศาสตร์ และการจัดการสารเคมีและของเสีย หลังจากปี ค.ศ. 2020 สรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย หลักชัย และตัวชี้วัด (Targets, milestones and indicators) โดยมีการหารือถึงความเชื่อมโยงของเป้าหมายกับรางวัลวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์สำหรับเป็นกรอบการดำเนินงาน ได้แก่ การกำหนดมาตรการดำเนินการและบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันหรือลดความเป็นอันตรายให้น้อยที่สุด ตลอดจนวงจรชีวิตของสารเคมีและของเสีย การจัดทำข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ เกี่ยวกับสารเคมีที่วางจำหน่าย อย่างครอบคลุมและเพียงพอพร้อมใช้งาน และทุกคนสามารถเข้าถึงได้เพื่อให้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจ และการดำเนินการได้ เป็นต้น

2. การส่งเสริมการบริหารจัดการและการจัดองค์กร (Enhanced Governance and Institutional arrangements) ของ SAICM โดยกล่าวถึงบทบาทหน้าที่การดำเนินงาน เช่น หน้าที่ของระยะเวลา ในการจัดประชุมนานาชาติ (International Conference) หน้าที่ของสำนักจัดการประชุม (Bureau of the international conference) ในการดูแลการดำเนินงานในการจัดการสารเคมีและของเสีย หลังจากปี ค.ศ. 2020 หน้าที่ของสำนักเลขาธิการ (Secretariat) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง การจัดให้มีการประชุมของเจ้าหน้าที่ระดับสูง (High-Level Segment :HLS) ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันนโยบายเกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมี การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นต้น

3. กลไกการสนับสนุนการดำเนินงาน (Mechanisms to support implementation) ของภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ อาทิ การดำเนินงานของ SAICM กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารเคมีและของเสียอื่น เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักวิชาการกับผู้กำหนดนโยบาย (Science policy interface) ในการให้คำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะทางเทคนิคหรือวิชาการแก่รัฐบาล และผู้กำหนดนโยบายในการตัดสินใจในประเด็นปัญหา ทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น นิยามและการกำหนดหลักเกณฑ์และกลไกในการนำประเด็นที่น่าวางวล (issue of concerns) มากำหนดเป็นกรอบการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการสารเคมี

4. ข้อพิจารณาทางการเงิน (Financial consideration) อาทิ ข้อจำกัดด้านการเงิน การสร้างกองทุน สำหรับการจัดการสารเคมีและของเสีย การเงินของสำนักเลขาธิการ การบูรณาการด้านการเงินเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายปี 2030 การลดช่องว่างระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาในการจัดการ สารเคมีและของเสีย การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

ทั้งนี้ ที่ประชุมยังไม่ได้ข้อยุติในประเด็นที่มีการหารือในเรื่องต่าง ๆ จึงมีการนำประเด็นที่มีการหารือในการประชุม IP3 เข้าสู่การพิจารณาของการประชุม IP4 ณ กรุงบูคาเรสต์ ประเทศโรมาเนีย ต่อไป

ที่มาของภาพ: ISSDReportingService<<https://enb.iisd.org/chemical/SAICM/iccm5/IP3/1oct.html>>

ภาพการประชุม Third meeting of the intersessional process considering the Strategic Approach and sound management of chemicals and waste beyond 2020 ณ กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 5

กฎหมาย มาตรฐาน
มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติ
ด้านกากของเสียและสารอันตราย

การทบทวนร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนใหญ่มีส่วนประกอบของสารอันตรายและโลหะหนักหลายชนิด หากรั่วไหลลงสู่สิ่งแวดล้อมจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บ รวบรวม คัดแยก ถอดชิ้นส่วน และกำจัดซากผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้มีระบบการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนควบคู่กับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ที่ต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ผลิตลดการใช้สารอันตราย และปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการนำกลับไปใช้ประโยชน์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายและกองกฎหมาย มีคณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ได้ดำเนินการทบทวนร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นการเพิ่มชนิดผลิตภัณฑ์อื่นเป็นซากผลิตภัณฑ์ที่จะถูกควบคุมตามร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีกำหนดแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีโครงสร้างของพระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วย

- 1) หมวด 1 คณะกรรมการจัดการซากผลิตภัณฑ์
- 2) หมวด 2 กองทุนการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- 3) หมวด 3 การจัดการซากผลิตภัณฑ์
- 4) หมวด 4 การตรวจสอบและควบคุม
- 5) หมวด 5 บทกำหนดโทษ

ภาพคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

อนึ่ง ปัจจุบันได้มีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว คือ กฎกระทรวงการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรือเป็นอันตรายจากชุมชน พ.ศ. 2563 ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข คณะทำงานฯ จึงดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ให้มีความชัดเจน และไม่มีความทับซ้อนกับกฎกระทรวงดังกล่าว ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

การกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ตามมาตรา 88

แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

งบประมาณในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่มีการออกข้อบัญญัติในเรื่องของอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ระบบกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเดินระบบได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งผลให้เกิดเรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ จึงได้มีการกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย และดำเนินการเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อออกเป็นประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเรียกเก็บค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยจากประชาชน ตามหลักการ ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) สำหรับใช้ในการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดทำแนวทางการคำนวณ อัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ซึ่งยึดหลัก “รายรับที่ได้จากการจัดเก็บ ค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยต้องครอบคลุมต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงในการกำจัดขยะมูลฝอยของแต่ละพื้นที่ (Cost Recovery)” เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยการคำนวณต้นทุนการกำจัดขยะมูลฝอยจะพิจารณาจากค่าจ้างบุคลากร ค่าดำเนินการ และบำรุงรักษา ค่าทดแทนเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมถึง เงินคืนกองทุนสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 3.5 ของค่าบริการที่จัดเก็บได้ ซึ่งในการกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1) กรณีที่จัดเก็บค่าบริการฯ จากประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นเจ้าของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จะกำหนดอัตราเป็นค่าช่วง (ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด) ในหน่วย “บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน” เพื่อเป็นทางเลือกให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำไปประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ และ 2) กรณีที่จัดเก็บค่าบริการฯ จากหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่นำขยะมูลฝอยมารวมกำจัด จะกำหนดเป็นอัตราเดียว ในหน่วย “บาทต่อตัน” เพื่อให้ง่ายต่อการจัดเก็บค่าบริการฯ

โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2555 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้วิเคราะห์และกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จำนวน 24 แห่ง และเสนอต่อ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งออกเป็นประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 3 ฉบับ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในปี พ.ศ. 2562 – 2563 กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการทบทวนอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 24 แห่ง ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ทั้ง 3 ฉบับ เมื่อปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2555 ซึ่งเข้าข่ายกฎหมายที่จะต้องดำเนินการทบทวนตามพระราชบัญญัติการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่ยังมิได้มีการออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรมควบคุมมลพิษได้ทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดอัตราค่าบริการฯ ร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จำนวน 8 แห่ง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันมีการมุ่งเน้นในการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้เทคโนโลยีการกำจัดในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีข้อมูล และแนวทางในการพิจารณาอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นกรอบในการอ้างอิง หรือพิจารณาตัดสินใจในเบื้องต้นสำหรับแต่ละเทคโนโลยี ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงได้จัดทำแนวทางในการกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย สำหรับแต่ละเทคโนโลยี ซึ่งขึ้นกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบ องค์ประกอบของขยะมูลฝอย เทคโนโลยีที่ใช้ในการกำจัดและบำบัดมลพิษ โดยมีรายละเอียดดังตาราง ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ได้มีมติเห็นชอบในคราวประชุมฯ ครั้งที่ 4/2563 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2563 สำหรับใช้เป็นกรอบในการพิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยต่อไป

ตารางการจัดทำแนวทางในการกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับแต่ละเทคโนโลยี

เทคโนโลยี	อัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมเบื้องต้น (บาทต่อตัน)
ระบบฝังกลบขยะ*	295 – 830
การผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF)	295 – 463
การหมักทำปุ๋ย	337
ระบบหมักก๊าซชีวภาพ	314 – 509
ระบบเตาเผา	838 – 1,125
ระบบ Gasification	752 – 1,065
Landfill Gas to Energy	406 – 450
ระบบคัดแยกเบื้องต้น	260 – 353
* เมื่อราคาคืนลูกถังกลับทับ ลูกบาศก์เมตรละ ไม่เกิน 400 บาท	

**การกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายจากชุมชน
ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. 2535**

สืบเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด สำหรับดำเนินโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายจากชุมชน ทั้งนี้ มาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดว่า “ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ โดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในแต่ละเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมดังกล่าว การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ในปี พ.ศ. 2563 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดส่งรายชื่อโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2559 เพื่อให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จำนวน 7 โครงการ ซึ่งแนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน พิจารณาดังนี้ 1) ค่าลงทุนก่อสร้างอาคารเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน 2) ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและขนส่ง ประกอบด้วย ค่าจ้างบุคลากร ค่าภาษีเงินได้ของเสียอันตรายจากชุมชน และค่ารถเก็บขน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุงรักษารถเก็บขน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาด และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล 3) ค่าใช้จ่ายในการจ้างเอกชนบำบัด/กำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน และ 4) ปัจจัยทางการเงิน อาทิ อัตราเงินเฟ้อ อัตราเสียโอกาสเงินทุน และอัตราการส่งเงินคืนกองทุนสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กองทุนสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ได้ลงพื้นที่สำรวจ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณ เพื่อเสนอกรอบแนวคิด

ในการกำหนดอัตราค่าบริการฯ ซึ่งได้พิจารณาจากต้นทุน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของโครงการ และการวิเคราะห์ทางการเงิน

จากผลการวิเคราะห์ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้กำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายจากชุมชน แล้วเสร็จ จำนวน 2 โครงการ คือ 1) โครงการก่อสร้างศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน เทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง และ 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อ ระยะที่ 2 เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งทั้ง 2 โครงการ สามารถใช้เป็นต้นแบบในการกำหนดอัตราค่าบริการฯ ในอีก 5 โครงการ นอกจากนี้ ได้กำหนดแผนการกำหนดอัตราค่าบริการฯ ให้แล้วเสร็จทุกโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมมลพิษต่อไป

ภาพศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน เทศบาลเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

การจัดทำมาตรฐานคุณภาพดิน

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ทบทวนและจัดทำร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ตามหลักการประเมินและการจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพมนุษย์จากการรับสัมผัสสาร (Risk – based Approach) โดยจำแนกมาตรฐานคุณภาพดินตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย และคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการค้าขาย เกษตรกรรม และกิจการอื่น ๆ ประกอบด้วยพารามิเตอร์ทั้งหมด 41 พารามิเตอร์ เป็นพารามิเตอร์เดิม 36 พารามิเตอร์ และพารามิเตอร์ใหม่ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ทองแดง โกลโฟสเต คลอไพริฟอส พาราควอต และ 2, 3, 8 – ทีซีดีดี โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. จำแนกตามกลุ่มผู้รับสัมผัสเสี่ยงในพื้นที่ประเภทต่าง ๆ โดยพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย เน้นกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กอายุไม่เกิน 6 ขวบ และพื้นที่แบบอื่นนอกเหนือจากที่อยู่อาศัย เน้นกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยทำงาน ในพื้นที่ธุรกิจหรือการเกษตรและมีระยะเวลาสัมผัสสารเฉพาะช่วงปฏิบัติงาน

2. จำแนกตามลักษณะของผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ ได้แก่

2.1 การไม่ก่อมะเร็ง โดยใช้ค่าความปลอดภัยจากการรับสัมผัสสารอันตรายทางปาก (Reference dose: RfD) หรือทางการหายใจ (Reference Concentration: RfC) จากการสัมผัสเป็นระยะเวลานาน รวมถึงค่าสัดส่วนอันตรายที่ยอมรับได้ต่อการเกิดพิษเรื้อรังเท่ากับ 1

2.2 การก่อมะเร็ง โดยใช้ค่าความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่ 1 ใน 1,000,000 สำหรับสารก่อมะเร็งกลุ่ม A (Human Carcinogen) และกลุ่ม CH (Carcinogenic in Humans) และ 1 ใน 100,000 สำหรับสารก่อมะเร็งกลุ่ม B1 (Probable human carcinogen with limited evidence in human) กลุ่ม B2 (Probable human carcinogen with inadequate evidence in human) และกลุ่ม LH (Likely to Be Carcinogenic to Humans)

2.3 การก่อกลายพันธุ์ โดยการกลายพันธุ์จะเกิดขึ้นจากการรับสัมผัสในช่วงวัยเด็กเท่านั้น หรือเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยเท่านั้น

3. การเลือกค่ามาตรฐานคุณภาพดินจากสมการคำนวณตามลักษณะของผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์ที่ให้การปกป้องสูงสุด (ค่าต่ำกว่า)

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2562 และเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2562 รวมทั้ง ได้มีการเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นฯ ผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ เป็นระยะเวลา 60 วัน โดยมีการปรับปรุงร่างประกาศฯ ตามความเห็นและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมฯ พร้อมทั้งนำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในคราวการประชุมฯ ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งที่ประชุมมีมติรับทราบการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพดิน และมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายหารือ

ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้ง ก่อนเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อทราบและเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณา

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2563 โดยได้ปรับแก้ไขร่างประกาศฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย 1) การระบุ CAS No. ของสารอันตรายเพิ่มในภาคผนวก 2) การจัดเรียงชื่อสารเคมีทั้งในประกาศและภาคผนวกให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน 3) การใช้คำว่า “สารอันตราย” แทนคำว่า “สารพิษ” เพื่อให้สอดคล้องกับคำนิยามของมาตรฐานคุณภาพดิน และ 4) การเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการรักษาสภาพตัวอย่างในภาคผนวกท้ายประกาศ

ทั้งนี้ ได้นำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษในคราวการประชุมฯ ครั้งที่ 4/2563 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563 โดยที่ประชุมฯ มีมติรับทราบการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพดิน และมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไขร่างประกาศฯ ในประเด็นการปรับข้อความแสดงวัตถุประสงค์และการแก้ไขชื่อประกาศในภาคผนวกให้สอดคล้องกัน และมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานคุณภาพดินตามประกาศฉบับเดิมและฉบับใหม่ (เฉพาะกลุ่มโลหะหนัก)

สาระสำคัญที่แก้ไข	ประกาศ กก.วล. ฉบับที่ 25 พ.ศ. 2547		(ร่าง) ประกาศ กก.วล. ฉบับใหม่ พ.ศ. ...	
1. มาตรฐานคุณภาพดิน จำแนกตามลักษณะ การใช้ประโยชน์ในที่ดิน	(1) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย และเกษตรกรรม		(1) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อ การอยู่อาศัย	
	(2) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอื่น นอกเหนือจาก (1)		(2) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการค้าขาย เกษตรกรรม และกิจการอื่น ๆ	
1. มาตรฐานคุณภาพดิน	(1) เพื่อการอยู่อาศัย (มก./กก.)	เพื่อการอื่นนอกเหนือจาก (1) (มก./กก.)	(1) เพื่อการอยู่อาศัย (มก./กก.)	เพื่อการอื่นนอกเหนือจาก (1) (มก./กก.)
โลหะหนัก				
Arsenic	3.9	27	6	25
Cadmium	37	810	66.7	762
Chromium, VI	300	640	17.5	212
Copper	-	-	2,920	35,040
Lead	400	750	400	800
Manganese	1,800	32,000	1,710	19,640
Mercury	23	610	11	45.6
Nickel	1,600 (soluble)	41,000 (soluble)	772	8,640
Selenium	390	10,000	365	4,380

มาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์

ปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2562 มีปริมาณที่เกิดขึ้น ประมาณ 421,000 ตัน แต่มีการเก็บรวบรวมและนำไปจัดการอย่างถูกต้อง ประมาณ 500 ตัน ส่วนที่เหลือจะถูกเก็บไว้ตามบ้านเรือน ขายเป็นสินค้ามือสอง ขายให้รถเร่/ชาเล้ง มีการถอดแยกเครื่องใช้ไฟฟ้าฯ อย่างไม่ถูกต้อง สำหรับขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ พบว่า ปี พ.ศ. 2561 มีการนำเข้า ประมาณ 38,000 ตัน ทั้งนี้ ยังมีการตรวจพบโรงงานและสถานประกอบกิจการถอดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจำนวนมาก

ในปี พ.ศ. 2563 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะมาตรการ แนวทาง และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศและที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบต่อมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ

1) ยกเลิกการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยกรมการค้าต่างประเทศออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2563 เพื่อยกเลิกการนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 428 รายการ

2) กำหนดเงื่อนไขการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่ใช้แล้วให้เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของประเทศ โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว เพื่อกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่ใช้แล้ว ให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศ

3) กำหนดแนวทางการจัดการกับตู้บรรจุทุกสินค้าที่ผิดกฎหมาย โดยกรมศุลกากรได้เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบตู้บรรจุทุกสินค้าประเภทขยะอิเล็กทรอนิกส์และเศษพลาสติก 100% และให้พิจารณากำหนดแนวทางการจัดการตู้สินค้าที่นำเข้าอย่างผิดกฎหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เช่น ให้สามารถผลักดันกลับประเทศต้นทางได้ทันที และไม่ต้องนำมาประมวลเพื่อขายทอดตลาด

2. การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ

1) การเพิ่มความเข้มงวดของกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ กรมอนามัยได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 และอยู่ระหว่างการออกกฎกระทรวงสาธารณสุข เพื่อกำหนดให้กิจการถอดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและเตรียมความพร้อมของหลักเกณฑ์/สุขลักษณะของสถานประกอบกิจการถอดแยกและวิธีการถอดแยกอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2) การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ... เพื่อให้มีกฎหมายการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้บริโภค โดยให้กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

3) การพัฒนาเทคโนโลยี/นวัตกรรม ด้านการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และลดการใช้สารอันตรายในเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ ได้เสนอมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวการประชุม ครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563 โดยมีมติเห็นชอบต่อมาตรการฯ ดังกล่าว และให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการเสนอมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมถอดแยกและรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างไม่ถูกต้องจากการลงพื้นที่ติดตามการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ของจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เศษซากที่เหลือจากการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ถูกนำไปเทกองและเผากลางแจ้งในบ่อฝังกลบขยะชุมชน และตรวจพบสารอันตรายจากขยะอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่คัดแยกและบ่อฝังกลบขยะเกินค่ามาตรฐาน รวมทั้งการปนเปื้อนสารโลหะหนัก อาทิ ตะกั่ว ทองแดง โครเมียม และแมงกานีส ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2563 อธิบดีกรมควบคุมมลพิษพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ลงพื้นที่ตำบลแดงใหญ่ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์ และพื้นที่ตำบลบ้านเป่า อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นชุมชนที่ดำเนินกิจการถอดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างไม่ถูกต้อง เพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ของจังหวัดบุรีรัมย์อย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรมต่อไป

จากการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งผลให้
การบริหารจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ถูกต้องตามหลักวิชาการ เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยหยุดการเป็น
ถังขยะของโลก ไม่รับกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริม
ให้มีการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นในประเทศมาใช้ประโยชน์

ภาพการลงพื้นที่ติดตามการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ของจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดกาฬสินธุ์
เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2563

หลักเกณฑ์วิธีการเพื่อคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอย

องค์ประกอบขยะมูลฝอย (Waste composition) เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับนำไปใช้ในการออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอย เช่น การวางแผนเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอย การกำหนดแนวทางการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การคัดเลือกเทคโนโลยีกำจัดขยะมูลฝอย และการออกแบบสถานที่จัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับปริมาณและลักษณะขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องจัดการขยะมูลฝอย และประเด็นสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น การประเมินการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการกำจัดมูลฝอย การประเมินผลสำเร็จจากการดำเนินงานตามนโยบายรัฐในการลดการใช้พลาสติกและโฟม หรือการจัดการขยะอาหารในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นต้น

จากความสำคัญของข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอยดังกล่าว กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงได้จัดทำ (ร่าง) หลักเกณฑ์วิธีการเพื่อคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยขึ้น โดยอ้างอิงจาก ASTM for Determination of the Composition of Unprocessed Municipal Solid Waste สำหรับเป็นแนวทางการศึกษาค่าเฉลี่ยองค์ประกอบขยะมูลฝอย สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานด้านวิชาการ สถาบันการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าว ไปใช้อ้างอิงในการดำเนินการคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอย ซึ่งจะช่วยให้ดำเนินการคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยมีแนวทางที่ชัดเจน ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งผลให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอยที่น่าเชื่อถือสำหรับใช้ในการวางแผนจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพตัวอย่างการคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สาระสำคัญของหลักเกณฑ์วิธีการเพื่อคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินงานต่าง ๆ ดังแสดงในภาพ ตั้งแต่การจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ การสอบเทียบเครื่องมือ การประเมินความเสี่ยงและการป้องกันอันตรายจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกำหนดและคัดเลือกจำนวนตัวอย่างที่จะศึกษาองค์ประกอบ โดยใช้วิธีทางสถิติจากจำนวนรถเก็บขนมูลฝอย (Vehicle loads) วิธีการเทกองคลุกและเกลี่ยตัวแทนขยะมูลฝอยที่จะทำการคัดแยก การคัดแยกตัวอย่างขยะมูลฝอยด้วยมือ ออกเป็นขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ อาทิ ขยะอาหาร ขยะพลาสติก กระดาษ แก้ว โลหะ ผ้าอ้อม ไม้ ยาง และหนัง ซึ่งตัวอย่างขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยกออกมาจะถูกนำมาชั่งหาสัดส่วนน้ำหนัก และค่าเฉลี่ย องค์ประกอบขยะมูลฝอย และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาพขั้นตอนการดำเนินการศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย

หลักเกณฑ์วิธีการคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอยดังกล่าว สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยได้ทั้งในสถานียกถ่ายขยะมูลฝอย สถานที่คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอย สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยด้วยการเผาหรือหมักปุ๋ย และสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ที่ <https://forms.gle/Pc1R9LtTzG3t8srx5>

แนวทางการจัดทำกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 4 ภูมิภาค แนวทางการดใช้ถุงพลาสติกในตลาดสดและร้านขายของชำ และแนวทางการจัดทำกฎหมายจัดการขยะพลาสติก ในระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม 2563 ครั้งที่ 1 วันที่ 23 มกราคม 2563 ณ โรงแรม รามา การ์เด้นส์ กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563 ณ โรงแรมเชียงใหม่ ออร์คิด จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 3 วันที่ 5 มีนาคม 2563 ณ โรงแรมไดมอนด์พลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และครั้งที่ 4 วันที่ 16 มีนาคม 2563 ณ โรงแรมวิรัช ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

1. การรับฟังข้อคิดเห็น “แนวทางการดใช้ถุงพลาสติกในตลาดสดและร้านขายของชำ” ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยต่อการงดใช้ถุงพลาสติกในตลาดสดและร้านขายของชำ โดยต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจน อาทิ ถุงพลาสติกที่งดใช้ รูปแบบวัสดุทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสามารถใช้ซ้ำ นำกลับมารีไซเคิลได้ และมีราคาถูก

2. การรับฟังข้อคิดเห็น “แนวทางการจัดทำกฎหมายจัดการขยะพลาสติก” ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยต่อการจัดทำกฎหมายจัดการขยะพลาสติก โดยกฎหมายควรครอบคลุมการจัดการพลาสติกอย่างเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่ การผลิต การบริโภค และการจัดการหลังการบริโภค ณ ปลายทาง ด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มุ่งเน้นส่งเสริมการนำขยะพลาสติกในประเทศกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น

การดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก โดยความสมัครใจ ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะพลาสติก ให้เป็นไปตามเป้าหมายในการจัดการขยะพลาสติกตาม

มติคณะรัฐมนตรี การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก จะเป็นการสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะพลาสติก การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกแบบบูรณาการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เกิดความสอดคล้อง และมีแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งส่งเสริม

และสนับสนุนการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อทดแทนผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single – use plastics) และสนับสนุนการลดการใช้ทรัพยากร (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การสร้างกลไกให้เกิดการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ หรือรีไซเคิล หลังจากการบริโภค เพื่อให้มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ของผลิตภัณฑ์ ซากผลิตภัณฑ์ วัสดุรีไซเคิล เศษวัสดุเหลือใช้ หรือขยะอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ การจัดการซากที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในขั้นสุดท้าย

กฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน ควรพิจารณานำหลักการและแนวคิดในการจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ ตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1) ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่าง

มีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรในการผลิตให้น้อยที่สุด ใช้ทรัพยากรที่สามารถใช้ซ้ำหรือแปรรูปใช้ใหม่ได้ในการผลิต ใช้พลังงานหมุนเวียนหรือวัสดุที่รีไซเคิลได้ในกระบวนการผลิต ยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ผ่านการซ่อมแซมหรือปรับปรุง สร้างระบบแบ่งปันการใช้งาน การเข้าถึง การเป็นเจ้าของ ผลิตภัณฑ์ร่วมกัน นำวัสดุและพลังงานจากผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว

กลับมาใช้ใหม่ เปลี่ยนจากขายผลิตภัณฑ์เป็นการให้บริการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco – design) มากขึ้น ลดปริมาณขยะตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งควบคุมปริมาณสารอันตรายที่ใช้ในการผลิตและในผลิตภัณฑ์

2) มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างสังคมการบริโภคที่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมาใช้ประโยชน์ เพื่อประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ก่อมลพิษลดมลพิษ และร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการอำนวยการเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อ การจัดการสิ่งแวดล้อมมาบังคับใช้สำหรับเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมเพื่อให้เกิดการลด คัดแยก และนำของเสีย มาใช้ประโยชน์

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563
ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพมหานคร

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563
ณ โรงแรมเชียงใหม่ ออร์คิด จังหวัดเชียงใหม่

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2563
ณ โรงแรมไดมอนด์พลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2563
ณ โรงแรมวีวิช จังหวัดขอนแก่น

(ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สืบเนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) ได้กำหนดเป้าหมายให้ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ภายในปี พ.ศ. 2564 และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานกำกับควบคุม (Regulator) การดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายและมีให้เกิดมลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์วิชาการที่กำหนด เช่น การกลบทับขยะมูลฝอยด้วยวัสดุกลบทับ การจัดให้มีระบบระบายน้ำชะขยะรอบคันดิน และวางระบายน้ำฝนบริเวณรั้วรอบสถานที่กำจัดขยะ ฯลฯ

จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พบว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน เช่น สถานที่เทกองขยะ สถานที่เผาขยะกลางแจ้ง สถานที่หมักทำปุ๋ยจากขยะ สถานที่คัดแยกขยะ สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย หรือเตาเผาขยะมูลฝอย มักก่อให้เกิดมลพิษต่าง ๆ นำไปสู่การร้องเรียนเกี่ยวกับการปนเปื้อนมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยจากแหล่งน้ำที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เนื่องจากน้ำชะขยะมูลฝอยมีค่าความสกปรกสูง และมีสารพิษต่าง ๆ เจือปน เมื่อมีการระบายออกสู่ธรรมชาติโดยไม่มีการควบคุมการระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จึงได้กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกลไกในการควบคุมผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ เพื่อปรับปรุง เพิ่มเติม และแก้ไขต่อร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว ผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ Google form และช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังตาราง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว เป็นกฎหมายที่อาจมีผลกระทบต่อหลายภาคส่วน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรัดกุมมากยิ่งขึ้น กรมควบคุมมลพิษ จะได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอีกครั้งในปี พ.ศ. 2564 ก่อนนำเสนอ คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณา ก่อนทำการประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

ตารางแสดงค่าพารามิเตอร์ที่กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

พารามิเตอร์ที่กำหนด	ค่าที่กำหนด	หน่วย	ร้อยละที่เห็นด้วย	ความเห็นเพิ่มเติม
ค่าความเป็นกรดและด่าง	5.5 – 9.0	–	84.3	
บีโอดี	30	มิลลิกรัมต่อลิตร	90.2	ระบบบำบัดปรับเสถียรมีสารแขวนลอย (สาหร่าย) ซึ่งเป็นสาเหตุของค่าบีโอดีที่อาจสูงกว่าบ่อบำบัดน้ำเสียอื่น ๆ
สำหรับระบบบำบัดและสำหรับระบบบำบัดแบบใช้ออกซิเจนอื่น ๆ	20	มิลลิกรัมต่อลิตร	90.2	
ไนโตรเจนรวม	30	มิลลิกรัมต่อลิตร	90.2	
ของแข็งแขวนลอยทั้งหมด	50	มิลลิกรัมต่อลิตร	96.1	
สารหนู	0.05	มิลลิกรัมต่อลิตร	96.1	
แคดเมียม	0.005	มิลลิกรัมต่อลิตร	98	
ตะกั่ว	0.05	มิลลิกรัมต่อลิตร	96.1	
ปรอท	0.005	มิลลิกรัมต่อลิตร	98	

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 – 2573 เพื่อใช้เป็นแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องเร่งดำเนินการ ในช่วง 3 ปี โดยมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดย (ร่าง) แผนฯ ดังกล่าว เป็นแผนระดับที่ 3 ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2563 เพื่อให้กรมควบคุมมลพิษนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อไป

สาระสำคัญ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) มีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิด ประกอบด้วย 5 หลักการ ได้แก่ 1) หลักการจัดการพลาสติกตลอดวงจรชีวิต 2) หลักการ 3R 3) หลักการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน 4) หลักการว่าด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และ 5) หลักการผู้ผลิตมีส่วนร่วม

2. เป้าหมาย ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ 1 การลด เลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 100 ภายในปี 2565 ได้แก่

- 1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน
- 2) กล่องโฟมบรรจุอาหาร
- 3) แก้วพลาสติก ความหนาน้อยกว่า 100 ไมครอน
- 4) หลอดพลาสติก

เป้าหมายที่ 2 การนำพลาสติกเป้าหมาย กลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพลาสติกเป้าหมาย ภายในปี 2565 ได้แก่

- 1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว
- 2) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว
- 3) ขวดพลาสติกทุกชนิด
- 4) ฝาขวด

- 5) แก้วพลาสติก
- 6) ถาด/กล่องอาหาร
- 7) ช้อน/ส้อม/มีด

3. มาตรการ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ได้แก่

1) มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการเกิดของเสียจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco – design)

2) มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการบริโภคที่เหมาะสม ลดการบริโภคพลาสติกที่ฟุ่มเฟือย ส่งเสริมการจัดซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และ

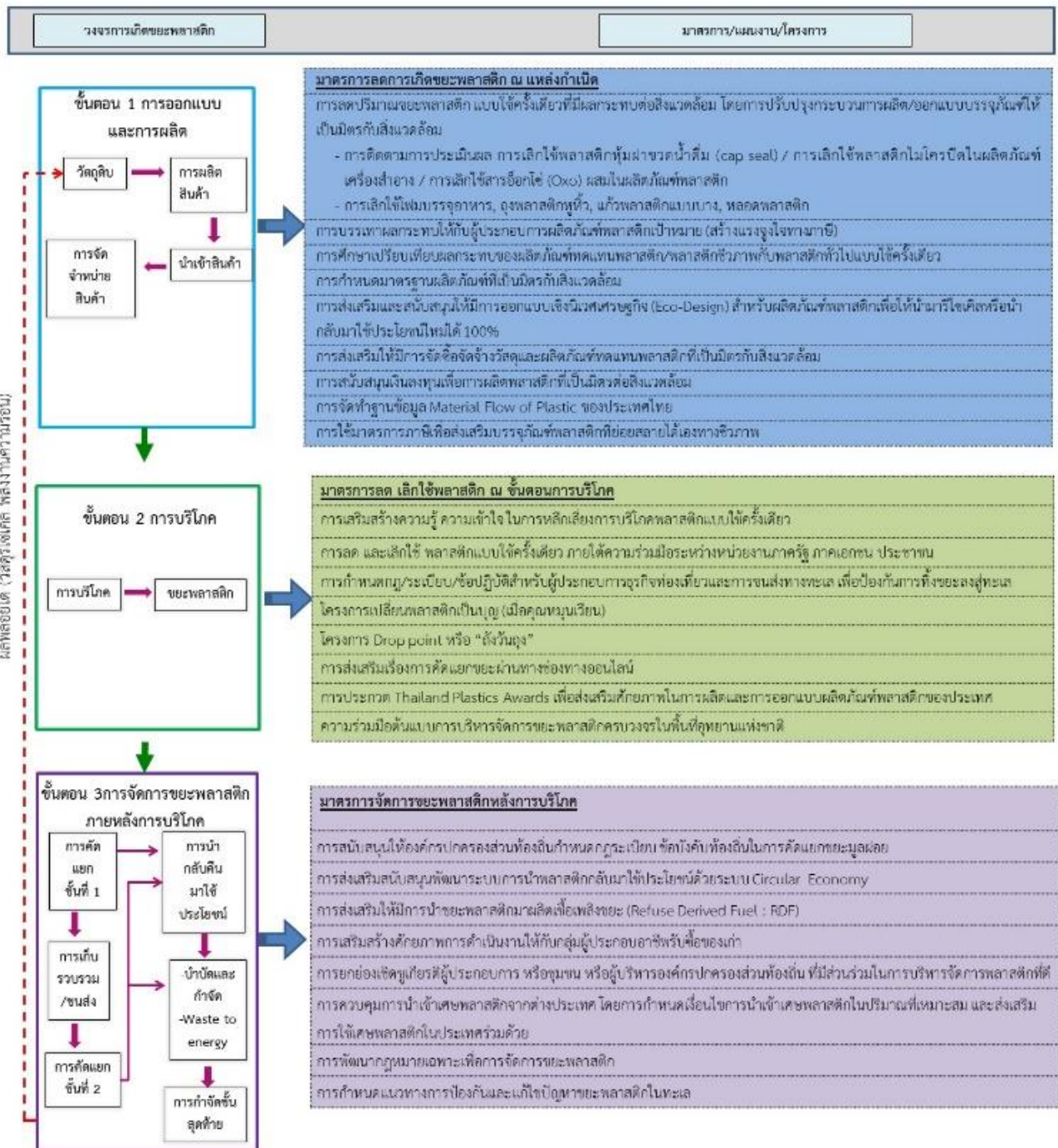
3) มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

4. กลไกการขับเคลื่อน ประกอบด้วย 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนฯ กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานในทุกระดับ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน และ 3) การใช้เครื่องมือและกลไกที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

5. หน่วยงานขับเคลื่อน ประกอบด้วย 1) หน่วยงานกลาง 2) หน่วยงานระดับพื้นที่ 3) ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้ประกอบการธุรกิจ 4) องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ NGOs และ 5) ผู้บริโภค

ภาพสาระสำคัญ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)

แผนภาพสรุปความเชื่อมโยง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ.2563 – 2565)

(ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน

จากการรายงานผลการศึกษาขององค์การวิจัยมะเร็งนานาชาติ ขององค์การอนามัยโลก ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วโลกและจัดให้แร่ใยหินเป็นสารก่อมะเร็งในมนุษย์ โดยการสัมผัสแร่ใยหินทำให้เกิดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคแอสเบสตอสิส (Asbestosis) เป็นโรคปอดเรื้อรัง ปอดเป็นแผล และโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด (Mesothelioma) เป็นโรคเนื้องอกหรือมะเร็งชนิดหนึ่งที่เกิดบริเวณเยื่อหุ้มปอด และเยื่อช่องท้อง โรคมะเร็งปอด และโรคมะเร็งส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เช่น หลอดอาหาร กล้องเสียง รังไข่ ลำไส้ และทวารหนัก เป็นต้น โดยการสัมผัสแร่ใยหินจากการสูดหายใจเอาเส้นใยที่ปนเปื้อนในอากาศจากสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน จากอากาศในบริเวณที่เป็นต้นกำเนิดการปนเปื้อน หรือจากอากาศในห้องภายในบ้าน หรืออาคารที่มีวัสดุทำจากแร่ใยหินที่แตกร่วนได้ การสัมผัสอาจเกิดขึ้นระหว่างการติดตั้ง การบำรุงรักษา เปลี่ยน รื้อถอนและทุบทำลายผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหิน และขณะบำรุงรักษายานพาหนะ รวมทั้งการสัมผัสยังอาจเกิดขึ้นเมื่อเกิดการพังทลายของอาคาร หรือการแตกหักของวัสดุที่ทำจากแร่ใยหิน จากสถานการณ์ภัยธรรมชาติ ทำให้มีการฟุ้งกระจายปนเปื้อนในอากาศได้

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินการยก (ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน ตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562 ในประเด็นมาตรการสังคมไทยไร้แร่ใยหิน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการจัดการขยะก่อสร้างที่เกิดจากการรื้อถอน ซ่อมแซม และต่อเติมอาคารที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน เนื่องจากปัจจุบันการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน “แอสเบสตอส” (Asbestos) ในประเทศไทย ยังมีข้อจำกัดทางกฎหมายในการควบคุม กำกับดูแลในการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะที่มีแร่ใยหินอย่างเหมาะสม ซึ่งประเทศไทยมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นองค์ประกอบค่อนข้างสูง อาทิ กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องแผ่นเรียบปูพื้น กระเบื้องแผ่นเรียบ ท่อน้ำซีเมนต์ใยหิน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น จึงเป็นที่มาของการจัดทำแนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับแร่ใยหิน หลักการและเหตุผลของการจัดทำ (ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน สถานการณ์การจัดการแร่ใยหินในประเทศไทยและต่างประเทศ นโยบาย กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ การจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหินที่เกิดจากการก่อสร้าง ซ่อมแซม และรื้อถอน ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานด้านกฎหมายและด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่เมืองค์ประกอบของแรไยหิน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุง (ร่าง) แนวทางดังกล่าวให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

ภาพการรื้อถอน ซ่อมแซม และต่อเติมอาคารที่เมืองค์ประกอบของแรไยหิน

ส่วนที่ 6

การพัฒนาองค์ความรู้และ
การมีส่วนร่วมของกองจัดการ
กากของเสียและสารอันตราย

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565”

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติราชการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565” ระหว่างวันที่ 20 – 21 กุมภาพันธ์ 2563 ณ โรงแรมลองบีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีนางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานการประชุม และเจ้าหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ จำนวน 64 คน

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าว จัดขึ้นเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจต่อแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมควบคุมมลพิษ และร่วมกันจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติราชการของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของกรมควบคุมมลพิษภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อระดมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย

อีกประเด็นซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในครั้งนี้ คือ การเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน และร่วมกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ดำเนินการชี้แจงแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2563 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายในหน่วยงานให้พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ให้แก่เจ้าหน้าที่ระดับผู้อำนวยการส่วน หัวหน้าฝ่าย และนักวิชาการสิ่งแวดล้อมระดับชำนาญการพิเศษ รวมถึงผู้ที่สนใจ โดยมีนางสาวจินตนา แสงเงิน นักวิชาการพัสดุชำนาญการ เป็นวิทยากร และมีผู้เข้าร่วมการประชุมจำนวน 40 คน ซึ่งในการประชุมชี้แจงฯ มี 2 ประเด็นหลัก คือ

1. แนวทางการปฏิบัติตาม Flow Chart ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างฯ ทั่วไป วิธีเฉพาะเจาะจง วิธีคัดเลือก และวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e – bidding)

2. แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการจัดหาพัสดุที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมของหน่วยงานของรัฐที่มีวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างฯ ครั้งหนึ่งไม่เกิน 10,000 บาท

ทั้งนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างฯ และการซักถามประเด็นที่สนใจจากประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะเรื่องได้โดยตรง เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพการจัดประชุมชี้แจง “แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560” เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2563

การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จัดฝึกอบรมถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในหน่วยงานให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างช่องทางในการแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่เป็นทางการให้เจ้าหน้าที่ โดยได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563 มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้ 1) เรื่อง “มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” และ 2) เรื่อง “ การจัดการขยะพลาสติก” โดยนายบัญชาการ วินัยพานิช นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 63 คน

ภาพการฝึกอบรม “ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย เรื่อง “แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560” โดยนางสาวจินตนา แสงเงิน นักวิชาการพัสดุชำนาญการ ส่วนบริหารงานคลังและพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม เป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 63 คน

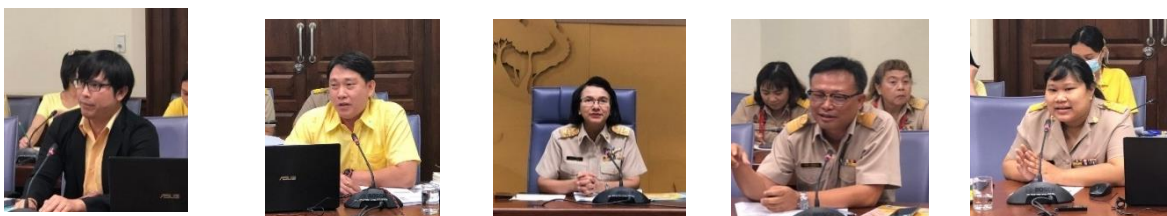
ภาพการฝึกอบรม “ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563

ครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563 มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้ 1) เรื่อง “การจัดการการลักลอบทิ้งกากของเสียและเหตุฉุกเฉินสารเคมี” โดยนายมานพ บุญแจ่ม ผู้อำนวยการส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู เป็นวิทยากร 2) เรื่อง “ทักษะการประสานงานร่วมกับ อปท.” โดยนายทวิชัย เจียรนัยขจร ผู้อำนวยการส่วนขยะมูลฝอยชุมชน เป็นวิทยากร และ 3) เรื่อง “การจัดการขยะอาหาร (Food Waste)” โดยนางสาวอนุดา ทวีวัฒน์สิน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน เป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 70 คน

ภาพการฝึกอบรม “ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563

ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563 มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านกากของเสียและสารอันตราย จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้ 1) เรื่อง “การประยุกต์ใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมเพื่อการทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย” โดยนายธีระพล ดิษยาธิคม นิติกรชำนาญการพิเศษ กองกฎหมาย และนายธนวิทย์ พลไทยสงค์ นิติกร กองกฎหมาย เป็นวิทยากร 2) เรื่อง “การจัดการของเสียอันตรายในประเทศไทย” โดยนายเชิดชัย วรแก่นทราย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย เป็นวิทยากร และ 3) เรื่อง “ทักษะการประสานงานร่วมกับ อปท. และภาคเอกชน” โดยนายเชิดชัย วรแก่นทราย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย และนางสาวสิริรัตน์ ขำวารี นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย เป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 67 คน

ภาพการฝึกอบรม “ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563

ส่วนที่ 7

เอกสารเผยแพร่ของกองจัดการ
กากของเสียและสารอันตราย

รายงานประจำปี 2562 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

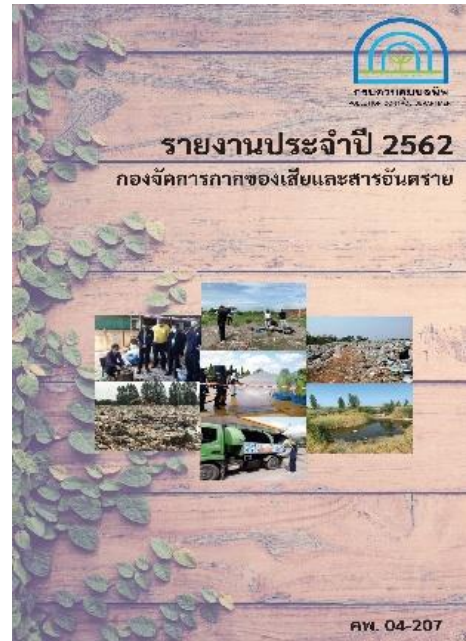
<https://shorturl.asia/tiRSY>

หรือ สามารถติดต่อได้ที่ส่วนแผนงานและประมวลผล

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2402

โทรสาร 0-2298-5398

รายงานสถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562

นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากของเสียอันตรายจากชุมชนของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://shorturl.asia/7upUd>

หรือ สามารถติดต่อได้ที่ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2418

โทรสาร 0-2298-5398

รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562

นำเสนอข้อมูลสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

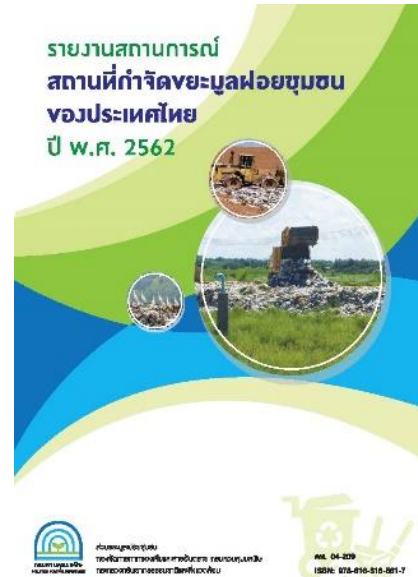
<https://shorturl.asia/fqLRV>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2482

โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนในท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสถานที่กำจัด

นำเสนอข้อมูลการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนในท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสถานที่กำจัด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากของเสียอันตรายจากชุมชนของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://www.pcd.go.th/publication/8499/>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2418

โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือแนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นำเสนอข้อมูลแนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษจากของเสียอันตรายชุมชนของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

infofile.pcd.go.th/haz/e-waste.pdf

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2418 โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือพิกัตอัตราสุสการและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตรายภายใต้อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด

นำเสนอข้อมูลพิกัตอัตราสุสการและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตรายภายใต้อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษจากของเสียอันตรายของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://www.pcd.go.th/publication/9506>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2418 โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือปฏิบัติอย่างง่ายในการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นำเสนอข้อมูลการปฏิบัติอย่างง่ายในการ
ถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์
ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาพิษจากของเสียอันตรายของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://www.pcd.go.th/publication/10601/>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2418

โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

นำเสนอข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทาง
สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปประยุกต์ใช้
ปฏิบัติงานในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตาม
ความเหมาะสมของหน่วยงานและมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://shorturl.asia/yvkSd>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2495

โทรสาร 0-2298-5398

คู่มือแนวทางในการวางแผนออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินงานและสถานที่ฝังกลบขยะแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi Aerobic Landfill)

นำเสนอข้อมูลแนวทางในการวางแผนออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินงานและสถานที่ฝังกลบขยะแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi Aerobic Landfill) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยของประเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

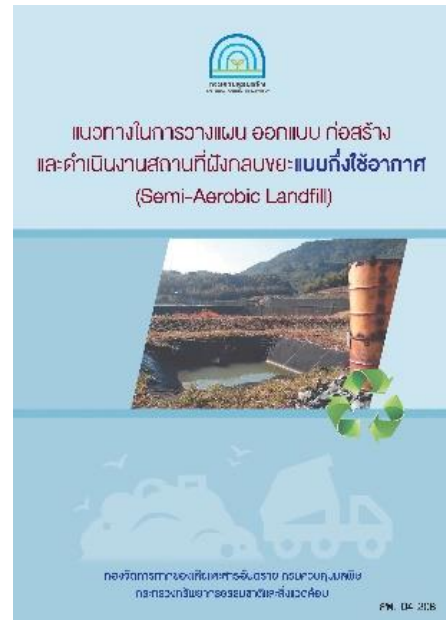
<https://www.pcd.go.th/publication/8265/>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2482

โทรสาร 0-2298-5398

วารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย” ประจำปี พ.ศ. 2563

นำเสนอข้อมูลการจัดการกากของเสียและสารอันตรายให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา ตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://drive.google.com/drive/folders/1o-JCimT4E73idMgtmN70i6O6-UrQYWtK>

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนสารอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2422

โทรสาร 0-2298-5398

Infographic กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปี พ.ศ. 2563

นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

www.pcd.go.th

หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนแผนงานและประมวลผล

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2402

โทรสาร 0-2298-5398

ที่ปรึกษาการจัดทำงานรายงานประจำปี 2563

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

ที่ปรึกษา	
1. นางสาวพรพิมล เจริญสง	ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
2. นางสาวธีราพร วิรุฒนิกร	ผู้อำนวยการส่วนสารอันตราย
3. นางสาววานิช สาวาโย	ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
4. นายมานพ บุญแจ่ม	ผู้อำนวยการส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
5. นายทวีชัย เจียรนัยขจร	ผู้อำนวยการส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
6. นางสาวกุลชา ธนะขว้าง	ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย
7. นางสุรฐา กวัคศิริณ	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

ผู้เรียบเรียงบทความ

รายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
ส่วนที่ 1 การบริหารจัดการและโครงสร้างภายในกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
1.1	โครงสร้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
1.2	อัตราค่าจ้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
1.3	อำนาจหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี 2563 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
1.4	งบประมาณในการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย	นายวุฒิชัย แก้วกระจำง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวเบญจวรรณ โชคชัยตระกูลโพธิ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวสุธีลา ยูโษะ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล
1.5	กิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	นางสาวณมล ศรีวิเศษ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารทั่วไป
ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
2.1	แผนปฏิบัติการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565	นางสาวพนัสนันท์ พงษ์ขวัญ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวมาริสสา ไรจนบำรุง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวรวิศ สุธะเจริญ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล
ด้านการจัดการขยะมูลฝอย		
2.2	การลดขยะพลาสติกจากธุรกิจส่งอาหาร (Food Delivery)	นางสาววานิช สาวาโย ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
		นางสุนันทา พลทวงษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นายสารินทร์ สำราญ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.3	มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	นายบัญชาการ วินัยพานิช ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.4	โครงการลด คัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	นายบัญชาการ วินัยพานิช ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.5	โครงการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	นายบัญชาการ วินัยพานิช ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.6	โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	นายบัญชาการ วินัยพานิช ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นายฐานันท์ เขตติวิทย์ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.7	การดำเนินงานตามมาตรการงดให้ถุงพลาสติก	นางสาววานิช สวาโย ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
2.8	การดำเนินงานภายใต้โครงการเมืองสวยใส ไร้มลพิษ (Clean and Green City)	นางสาวกัทธกร ศรีขันธ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
2.9	การจัดทำข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย	นายสุพจิต สุขกันตะ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน นางสาวอัญชิษฐา ไชยศิริพันธ์ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
2.10	การติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	นายทวีชัย เจียรนัยขจร ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน นายศุภเดช นิยมทอง ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
2.11	การจัดการขยะอาหาร	นางสาวอนุดา ทวีณสิน ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
2.12	การจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	นางสาวอนุตา ทวัฒน์สิน ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
ด้านการจัดการของเสียอันตราย		
2.13	การดำเนินงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	นางสาวกุลชา ณะขว้าง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวกรณิกา อนันต์สุทธิรักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย นายณัฐพงษ์ บุญชุม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
2.14	การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ	นางสาวกุลชา ณะขว้าง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวกรณิกา อนันต์สุทธิรักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
2.15	กลไกการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	นายฤทธิพร คมขุนทด ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวนันทนา ฤกษ์เกษม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
2.16	การพัฒนาระบบรองรับการจัดตั้งศูนย์รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	นายเชิดชัย วรแก่นทราย ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย
2.17	การจัดการซากรถยนต์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	นางนุชนารถ ลีลาศทกิจ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นายณัฐพงษ์ บุญชุม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
2.18	การจัดการหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วในช่วงสถานการณ์การระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)	นางสาวประไพศรี อาสนรัตนจินดา ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย นายณัฐพงษ์ บุญชุม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
		นางสาวนันทนา ฤกษ์เกษม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย นายสกล ขำเจริญ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย นางสาวพิมพ์ชนก บุญสวัสดิ์ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
2.19	การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังติดตามปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมในพื้นที่เสี่ยงจังหวัดสระแก้ว	นายสุนทร อุปมาณ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
2.20	ฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม	นายสุนทร อุปมาณ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
ด้านการจัดการสารอันตราย		
2.21	Application ERG4Thai การระงับอุบัติเหตุเบื้องต้นจากการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย	นายมนโนรัตน์ ฤทธิ์เต็ม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
2.22	การประเมินความเสี่ยงเส้นทางการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตรายในพื้นที่เสี่ยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง	นางสาวศศิวิมล แนวทอง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
2.23	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดตาก ประจำปี พ.ศ. 2563	นายคมสัน องค์กรีชากุล ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
2.24	สถิติอุบัติเหตุจากสารเคมีและการลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายประจำปี พ.ศ. 2563	นายสุนทร อุปมาณ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
ส่วนที่ 3 อนุสัญญาและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกากของเสียและสารอันตราย		
3.1	อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด	นางนุชนารถ สีสาคทกิจ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นายฤทธิพร คมขุนทด ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวนันทนา ฤกษ์เกษม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
3.2	อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ	นางสาวปิยนันท์ อุดมแดง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนสารอันตราย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
3.3	อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน	นางสาวชลาลัย รุ่งเรือง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนสารอันตราย
3.4	อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท	นางสาวธีราพร วิรุฒิก ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนสารอันตราย นางสาวสุปราณี อบเทียน ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนสารอันตราย
3.5	การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกและขยะทะเล (Thailand – National Marine Debris Management Support)	นางสาววาสนา แจ่มประจักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นางสุนันทา พลทวงษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
3.6	โครงการลดขยะพลาสติกและขยะทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนในภูมิภาค	นางสาววาสนา แจ่มประจักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นางสาวเบญจวรรณ บัวน่ม ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
ส่วนที่ 4 การประชุมนานาชาติด้านการบริหารจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
4.1	การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 5	นางสาวปิยนันท์ อุดมแดง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนสารอันตราย
4.2	การประชุม Third meeting of the intersessional process considering the Strategic Approach and sound management of chemicals and waste beyond 2020 ณ กรุงเทพมหานคร	นายอร่าม พันธุ์วรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนสารอันตราย
ส่วนที่ 5 กฎหมาย มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านกากของเสียและสารอันตราย		
5.1	การทบทวนร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	นางอาภาภรณ์ ศิริพรประสาร ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นายชูเกียรติ จันทโรจน์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
5.2	การกำหนดอัตราค่าบริการกำจัดขยะมูลฝอย ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	นางขามแก้ว มงคลทรัพย์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน นายพนปภัส เกิดแสง ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
5.3	การกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายจากชุมชน ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	นายเชิดชัย วรแก่นทราย ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย
5.4	การจัดทำมาตรฐานคุณภาพดิน	นางสาวศศิวิมล แนวทอง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนประสานการจัดการเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟู
5.5	มาตรการการแก้ไขปัญหามลพิษจากการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์	นางอาภาภรณ์ ศิริพรประสาร ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนของเสียอันตราย
5.6	หลักเกณฑ์วิธีการเพื่อคัดแยกองค์ประกอบขยะมูลฝอย	นายไชยา บุญชิต ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน นางสาวพรพรรณ เพื่องอักษร ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
5.7	แนวทางการจัดทำกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก	นางสาววาสนา แฉ่งประจักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นางสาวบงกชชนก แยมศิริ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
5.8	(ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	นายทวีชัย เจียรนัยขจร ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
5.9	(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565)	นางสาววานิช สาวาโย ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย นางสุนันทา พลทวงษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
5.10	(ร่าง) แนวทางการจัดการขยะที่มีองค์ประกอบของแร่ใยหิน	นางสาวประไพศรี อาสนรัตนจินดา ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนของเสียอันตราย นางสาวปิยนันท์ อุดมแดง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ส่วนสารอันตราย นายชูเกียรติ จันทโรจน์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนของเสียอันตราย
ส่วนที่ 6 การพัฒนาองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
6.1	การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย พ.ศ. 2563 – 2565”	นางสาวพนัสนิษฐ์ พงษ์ขวัญ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวรวิศร์ สุขเจริญ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล นายวิชากร ไกรนาพงษ์ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล
6.2	การชี้แจงแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	นายวุทธิชัย แก้วกระจำ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวมาริสสา โรจนบำรุง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวมลิลักษณ์ ปานมาตย์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล
6.3	การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย	นายวุทธิชัย แก้วกระจำ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวมาริสสา โรจนบำรุง ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ส่วนแผนงานและประมวลผล นางสาวมลิลักษณ์ ปานมาตย์ ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล นายวิชากร ไกรนาพงษ์ ตำแหน่ง ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนแผนงานและประมวลผล

ลำดับ	ชื่อบทความ	ผู้เรียบเรียง
ส่วนที่ 7 เอกสารเผยแพร่ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย		
7.1	รายงานประจำปี 2562 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	ส่วนแผนงานและประมวผล
7.2	รายงานสถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562	ส่วนของเสียอันตราย
7.3	รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2562	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
7.4	คู่มือในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนในท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปยังสถานที่กำจัด	ส่วนของเสียอันตราย
7.5	คู่มือแนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ส่วนของเสียอันตราย
7.6	คู่มือพิกัดอัตราสุทธการและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตราย ภายใต้สนธิสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด	ส่วนของเสียอันตราย
7.7	คู่มือปฏิบัติอย่างง่ายในการถอดแยกซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ส่วนของเสียอันตราย
7.8	คู่มือลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
7.9	คู่มือแนวทางในการวางแผนออกแบบ ก่อสร้าง และดำเนินงานและสถานที่ฝังกลบขยะแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi Aerobic Landfill)	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
7.10	วารสารข่าว “สารอันตรายและของเสีย” ประจำปี พ.ศ. 2563	ส่วนสารอันตราย
7.11	Infographic กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปี พ.ศ. 2563	ส่วนแผนงานและประมวผล

คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี 2563

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

คณะกรรมการ	
1. นายวุทธิชัย แก้วกระจ่าง	ประธานคณะกรรมการ
2. นายอร่าม พันธุ์วรรณ	คณะกรรมการ
3. นายสุนทร อุปมาณ	คณะกรรมการ
4. นางสุนันทา พลทวงษ์	คณะกรรมการ
5. นายสุพจิต สุขกันตะ	คณะกรรมการ
6. นายฤทธิพร คมขุนทด	คณะกรรมการ
7. นางสาวนฤมล ศรีวิเศษ	คณะกรรมการ
8. นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ	คณะกรรมการและเลขานุการ
9. นางสาวมลิวลย์ ปานมาตย์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
10. นายวิชชากร ไกรนาพงษ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร 0 2298 2402-8 โทรสาร 0 2298 5393

www.pcd.go.th

รายงานประจำปี 2563
กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย